

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 8

SAYI : 89

MAYIS 1969

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Cumhurbaşkanı Sunay'ın ...	
TSE'ye mesajları	3
Yalıtkan yağların viskozi- tesi	5
Plâstiklerin kimyasal mad- delere karşı dayanıklılığının tâyini standardı	6 - 7
Beton Agregaları ve Beton Agregaları nümune alma ve deney metodları standard ları	8 - 9
İnsanın olgunu	11
TSE'den haberler	13
TSE Genel Kurulu toplandı	15-20
Türk Standardları Enstitüsü nün faaliyetleri	21-29
Standard dünyasından ha- berler	30-31
Standardlar ve telif hakkı ...	33
Yurttan haberler	35-37
Summary Of Contents	38-40

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Mayıs 1969 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Genel Kurul toplantısı vesilesiyle sa-
yın Cumhurbaşkanımız önemli bir mesaj
göndermişlerdir. Bu mesajı başyazı olarak
yayınliyoruz.

Ay içinde 19 Mayıs'ta Gençlik ve Spor
Bayramı ile 27 Mayıs'ta Hürriyet ve Ana-
yasa Bayramı kutlanmıştır. Standard da
okurlarının bayramlarını kutlar.

TSE Genel Kurul'u 23 Mayıs günü ya-
pılmıştır. Standard, bu sayısında ağırlığı
bu konuya ayırmıştır. Eski yıllarda olduğu
gibi okurlarımıza hem Yönetim Kurulu ra-
porunun özeti, hem de toplantı ile ilgili
izlenimler sunulmuştur. Sayfaları da artı-
rılan bu sayımız, böylece, bir özel sayı ni-
teliğini kazanmıştır. Genel Kurul toplantı-
sı dolayısıyla Ankara Radyo'sunda bir yo-
rum da yapılmıştır. Önemli gördüğümüz
bu yorumun metnini de tam olarak veri-
yoruz.

Ay içinde, İstanbul'da «Teknoloji ve
İktisadî Kalkınma» semineri düzenlenmiş-
tir. İktisadî Araştırmalar Vakfı tarafından
düzenlenen bu seminerden izlenimleri de
sunuyoruz.

STANDARD

Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay, TSE'nin 23 Mayıs 1969 günü toplanan IX. Genel Kurulu'na bir mesaj göndermişlerdir. Yanda, bu mesajın bir fotokopisini sunuyoruz.

Yukarıdaki fotoğrafta, Cumhurbaşkanımız TSE'ye yaptıkları bir ziyaret sırasında görülmektedir.

**TÜRKİYE
CUMHURBAŞKANLIĞI
ANKARA**

22 MAYIS 1969

Türk Standartları Enstitüsü
Genel Kurul Başkanlığına
A N K A R A

Faaliyetlerini takdirle izlediğim Türk Standartları Enstitüsünün 1969 yılı Genel Kurul toplantısına, daha geniş ölçüde katılmış olan seçkin üyeler ile temsil ettikleri kurum ve teşekküllerimizi ve değerli misafirleri en iyi temennilerle selâmlarım.

Kalkınma plân ve programlarımızın uygulanmasında; sanayi'e sürükleyici bir rol verilmesi, geleneksel tarımdan teknolojik tarıma geçme esasının güdülmesi ve her türlü üretimin yurt içinde ve yurt dışında pazarlama imkânlarını arttırabilmek için kalite ve kontrolün istikrarlı olarak sağlanması zarureti, standardizasyonun önemini gittikçe arttırmaktadır

Onun için; bu maksatla yapılan çalışmalara hız verilmesini, devamlı bir gelişme gösteren ihracat ve ithalatımızda yer alan madde ve malların standartlarını, ticarî münasebetlerde bulunduğumuz memleketlerin normlarına göre tespiti öncelik tanınmasını ve bunları kısa zamanda gerçekleştirme durumunda olan Türk Standartları Enstitüsünün; Hükümetimiz ile Enstitünün lâboratuvar yetersizliklerini giderme imkânına sahip bulunanları ön plânda olmak üzere resmî ve özel sektör kuruluşları, üniversite ve meslek okullarımız tarafından sürekli bir şekilde desteklenmesini ve bu alanda başarılı bir surette yürütülen milletlerarası münasebetler ile işbirliğinin sıkılaştırılmasını tavsiye ederim.

Genel Kurulun bu geniş çerçeve içinde yapacağı bilimsel ve teknik çalışmaların başarılı ve memleketimiz için verimli olmasını diler, hepinize saygılar sunarım.

CEVDET SUNAY
Cumhurbaşkanı

**En yaygın
ve bilgili
servis
teşkilâtına
sahip
tek marka:**

Müracaatınıza anında cevap verebilecek, bugün olduğu gibi yarın da dimdik karşınızda durabilecek bir firma ve kurulu bir teşkilâtı varsa buzdolabınız ilk aldığınız günkü gibi uzun seneler size hizmet edebilecek demektir.

İşte böyle bir servis teşkilatına sahip tek firma Türkiyede Arçeliktir. Arçelik alan... Arçelik Ailesine dahil olur, en ufak bir tereddüt ve isteği Arçelik Servisi tarafından derhal memnuniyetle karşılanır.

Mamulü sadece satana kadar değil... sattıktan sonra da müşterinin her an hizmetinde olmak ARÇELİK'in değişmez prensibidir.

YALITKAN YAĞLARIN VİSKOZİTESİ

Kemal TAN

TSE Teknik Kurulunun 25 Nisan 1968 tarihinde kabul ederek TS 623 halinde yayınlanmış bulunan «Elektrik Kesicileri ve Transformatörler için Yalıtkan Yağlar» standardının madde 2.2.6'sında Yağın viskozitesi, Seybold viskozimetresi ile veya içine bırakılan bir kürenin düşme süresini ölçmekle tayin edileceği belirtilmiş ve Föy 5 de de tipik yağların viskozitelerinin sıcaklık ile değişim eğrileri verilmekle yetilmiştir.

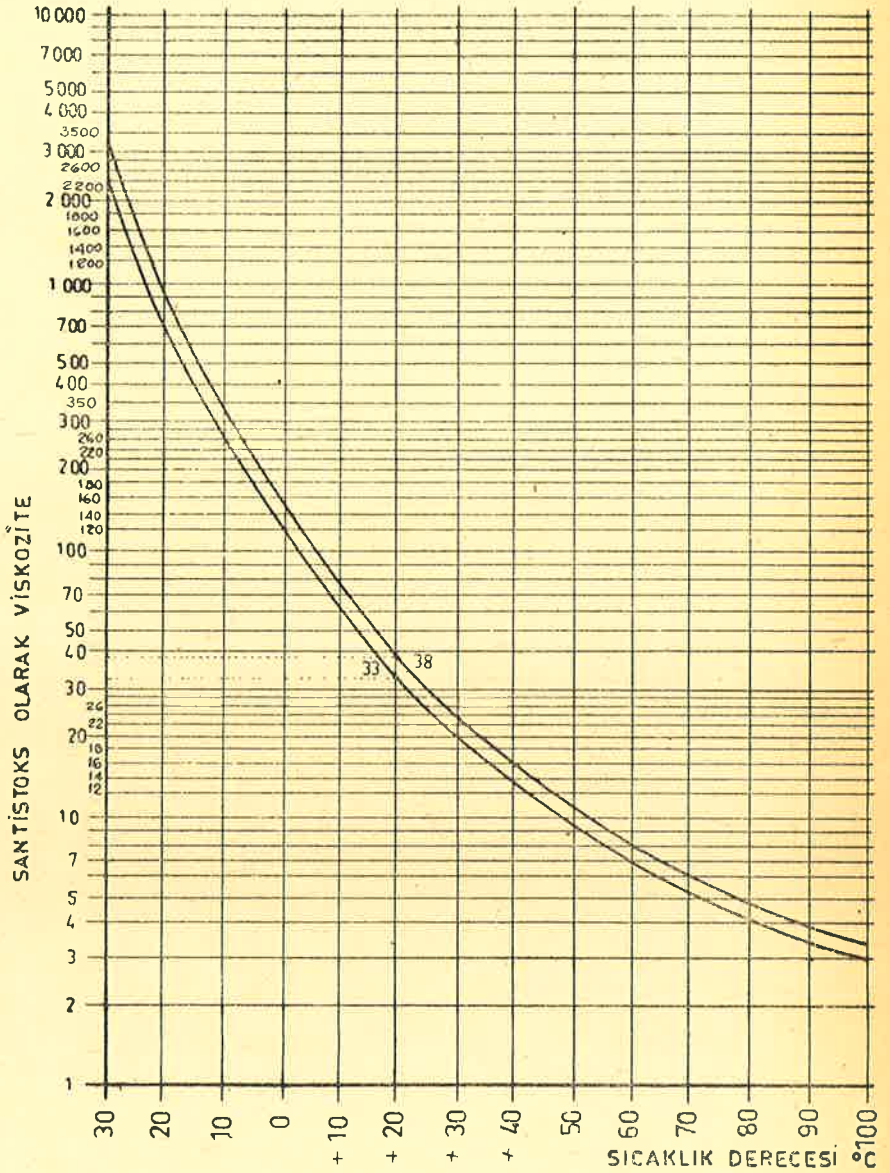
Viskozitenin sıcaklık ile değeri büyük oranda değişmesi, hele sıfırın altındaki sıcaklıklarda 2000-3000 santistoks değerlerini alması, buna karşılıkta da + 50°C'den yüksek sıcaklıklarda 10 santistoks'un altına düşmesi yüzünden, viskozite/sıcaklık eğrilerinin lineer bir eşel ile grafikte gösterilmesi, büyük zorluk ve kullanışsızlık ortaya çıkarmaktadır.

Bu sebeple santistoks değerleri logaritmik ve sıcaklık değerleri lineer olan bir yarı logaritmik eşel seçilmiş ve Y ekseninde gösterilen Santistoks cinsinden viskosite değerleri 10 - 100 - 1000 ve 10.000 olması için drijin noktasından uzaklığı $\text{Log} = 1 - \text{Log } 100 = 2 - \text{Log } 1000 = 3$ ve $\text{Log } 10.000 = 4$ birim değerinde olacağından birim değeri 35 mm. uzunlukta alınır. Viskozitenin bu değerleri grafiğin orijin noktasından 1 X 35 — 2 X 35 — 3 X 35 ve 4 X 35 mm. uzaklıkta olması, yani enufak değerin 140 mm. içine sığdırılması imkânı sağlanmış olacaktır.

Bu esas ve şartlarla hazırlanmış ve TSE laboratuvarlarında kullanılmak üzere düzenlenmiş yandaki grafiği, sayın okuyucularımız ile bu konuyla ilgilenen sanayicilerimize sunmakta fayda görülmüştür. Grafiğin 10 santistoks'a kadar olan kısmı 10 kısıma, 10 ilâ 20 ve 21-30 santistoks aralıkları 5'er kısıma ve diğer bölümleri de yeteri kadar ayrıntılara bölünerek, sıcaklığın her değerine uyan viskozitenin santistoks değerleri bulunması sağlanmıştır.

Viskozitenin TS 623'deki viskozite/sıcaklık eğrileri aynı eşel ve duyarlılık olarak örneğin British Standard 148/1959'da aynen verilmiş bulunmakla beraber eşelin ayrıntıları viskozitenin 10 ile 100 arasında sadece 50 değeri çizgisi bulunması ve logaritmik eşelin değerleri birbirinden çok farklı olması

yüzünden viskozitenin 10-20 ve 30°C kozitenin sıcaklığa bağımlı grafiğinin sıcaklıklardaki kıymetlerini duyarlılık- viskozite ile ilgili işlemlerde bizim dü- la okunmasına imkân verememektedir. şündüğümüz derecede faydalı olmasını Bu sebeple hazırlanan ayrıntılı vis- temenni ederiz.

BU STANDARDDA BELİRTİLEN TİPTEKİ YAĞLAR İÇİN VİSKOZİTE/ SICAKLIK EĞRİLERİ

Üstteki eğri 20°C de müsaade edilen maksimum viskozitesi 38 (cS) santistoks olan bir yağa aittir.

Attaki eğri ise 28°C de viskozitesi 33 (cS) santistoks olan, yani biraz daha düşük viskozitede bulunan ve genellikle piyasadaki yağlara aittir.

ÇİZELGE — 1

MALZEME	Asetik asit	Kalsiyum klorür	Fosforik klorür	Kromik asid	Sülfirik asid	Sodyum hidroksit	Hidrojen sülfür	Kükürd dioksit	Amonyak	Brom	Fenol	Hidro bromik asid
Asbest - Çimento	—	—	—	—	—	—	+	—	+	—	+	—
Karbon	+	+	+	+	+	+	+	+	—	—	+	+
Beton	+	—	—	—	—	—	—	—	+	+	+	+
Çelik (Sırla kaplı)	+	+	—	+	+	—	—	+	+	+	+	+
Eritilmiş silis	+	+	+	+	+	—	+	+	+	+	+	+
Pyrex camı	+	+	+	+	+	—	+	+	+	+	+	+
Plâstik «Vinil reçinesi»	—	+	+	+	+	+	—	—	+	—	—	+

ÇİZELGE — 2

PLÂSTİK	Asetik asid	Kalsiyum klorür	Fosforik asid	Kromik asid	Sülfirik asid	Sodyum hidroksit	Hidrojen sülfür	Kükürt dioksit	Amonyak	Brom	Fenol	Hidroboromik asid
Selüloz nitrat «Pyrolin»	—	+	—	—	—	—	—	—	+	—	+	—
Fenol reçinesi «Durik»	—	+	—	+	—	—	+	+	+	—	+	+
Stirol reçinesi «Victron»	+	+	—	—	+	+	—	—	+	—	—	+
Ure reçinesi «Plascon»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Selüloz asetat «Plactacele»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diğer plâstikler «Plioform»	+	+	+	+	—	+	—	—	—	—	+	—

YENİ Standardlar

-I-

«Plastiklerin Kimyasal Maddelere Karşı Dayanıklılığının Tayini» Standardı

Dr. Turgut BALKAŞ

Yük. Müh.
O.D.T.Ü. Öğretim Üyesi

Plastikler, günlük hayatımızda ve endüstride geniş kullanma yerleri bulmakta ve ortaya çıkan sorunları cevaplandırabilmek amacıyla çeşitli araştırmalara konu olmaktadır. Piyasada satılan birçok ham ve mamül ürünler plastik kaplarda saklanmaktadır. Bunların yanı sıra, ucuzluğu, korrozyona dayanıklılığı ve temasta bulunduğu ürünlerin etkisinde kalmaması nedeniyle korrozyon yapıcı ve kimyasal bakımdan etken maddelerin büyük ölçüde depolanmasında plastikten yapılmış veya plastik ile kaplanmış depolar kullanılmaktadır.

Uygulama yerlerinin yalnızca birkaçının belirtildiği yukarıdaki açıklamaya göre, plastiklerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin tayini, öncelikle malzemenin yerinde kullanılmasını sağlamak amacıyla kimyasal maddelere karşı dayanıklılığının tayini zorunludur.

Her zaman kullanılan bazı malzeme ile plastiklerin, belirli kimyasal maddelere karşı gösterdikleri dayanıklılıkların karşılaştırması, Çizelge - 1'de gösterilmiştir.

Çizelgeden de anlaşılacağı gibi, plastikler, seçilen belirli reaktiflerin etkisinde kalmamakta ve bu cins reaktiflerin saklanması veya bunların temasta bulunduğu yerlerin yalıtılması için elverişli ortamlar yaratmaktadır.

Plastik, anlam itibarıyla kimyasal yapıları birbirinden farklı çeşitli mole-

kül büyüklüğündeki maddelerin meydana getirdiği büyük moleküllü kimyasal bileşikleridir. Kimyasal yapıları farklı malzemenin değişik fiziksel ve kimyasal özellikler göstereceği bir gerçektir. Daha önce belirtildiği gibi, malzemenin yerinde kullanılmasını sağlamak için plastiğin çeşitli fiziksel ve kimyasal özelliklerinin tayinine öntelik verilmelidir. Bugüne kadar Türk Standardları Enstitüsü'nce çıkarılan muhtelif plastik standartları, bu önceliğin bir sonucudur.

Plastikler, yapıldıkları ham maddelere ve reaksiyon şartlarına göre aşağıdaki genel sınıflara ayrılırlar :

- (I) Selüloz asetat plastikleri,
- (II) Selüloz nitrat plastikleri,
- (III) Fenol reçineleri,
- (IV) Stürol reçineleri,
- (V) Vinil reçineleri,
- (VI) Diğer plastikler.

Çizelge — 2'de çeşitli cins plastiklerin yine belirli kimyasal reaktiflere karşı gösterdikleri dayanıklılıkların karşılaştırması verilmiştir.

Çizelge — 2'den de görüleceği gibi, çeşitli plastiklerin, çeşitli kimyasal maddelere karşı gösterdikleri dayanıklılık değişiktir. Bu nedenle plastiklerin kimyasal maddelere karşı gösterdikleri dayanıklılığın tayini gereklidir. Bu bakımdan TS 710 «Plastikler : Plastiklerin Kimyasal Maddelere Dayanıklılığının

Tayini» standardı, plastiklerin genel tanımlanmasında önemli rol oynayacaktır.

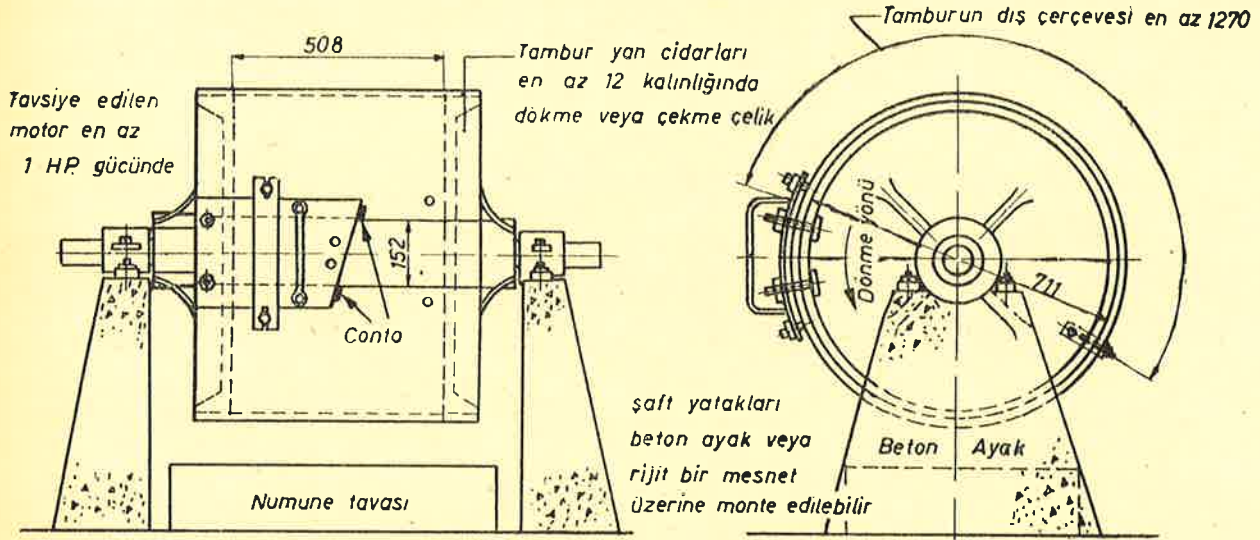
TS 710 standardında açıklanan metod, plastik malzemenin içerisine batırıldığı kimyasal maddede ekstraksiyon ve kimyasal reaksiyonlar sonucu kaybedtiği ağırlığın ve boyutlarında meydana gelebilecek değişikliğin tayinine dairdir. Verilen metod denel olup, çeşitli plastiklerin birbirleri ile karşılaştırılmasında kullanılır.

Deney sonuçları, tayin sırasında numune ağırlığında ve boyutlarında olabilen değişimlere göre değerlendirildiğinden, plastik numunesinin TS 720 «Plastikler : Deney ve Kondisyonlama için Standard Atmosferler» standardına göre kondisyonlanmaları ve kantitatif karşılaştırmaları gerçekleştirmek için belirli şartlara getirilmesi zorunludur. Kondisyonlama işlemi, deneyden önce ve sonra tekrarlanmalıdır.

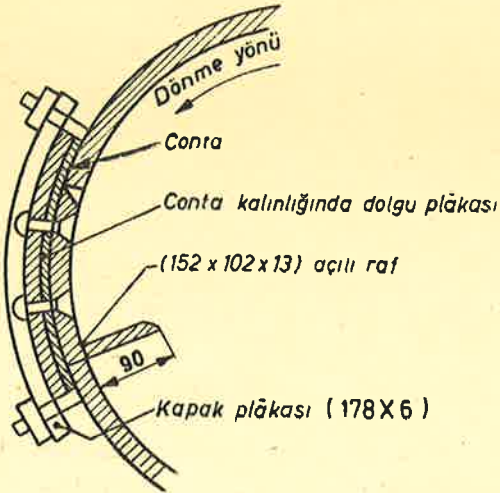
Standard metninde verilen muhtelif kimyasal reaktifler işlemlerde kullanılabilirse de, verilen işlem diğer kimyasal reaktifler içinde tekrarlanabilir.

Halen Türk Standardları Enstitüsü'nce, konunun önemine paralel olarak, plastiklerin çeşitli fiziksel ve kimyasal özelliklerinin tayini ile ilgili muhtelif standard konularında çalışılmakta olup, bunların en yakın zamanda TSE Teknik Kurulu'na sunulması için çaba gösterilmektedir.

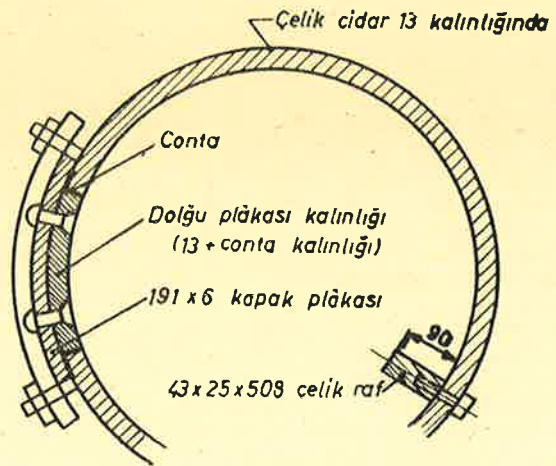
Ölçüler mm dir

Açılı raf

Tavsiye edilen çelik raf ve kapak plâkası

«BETON AGREGALARI» VE «BETON AGREGALARI NUMUNE ALMA VE DENEY METODLARI» STANDARDLARI

Turhan SÜKAN

İnşaat Yük. Mühendisi

TSE İnşaat Hazırlık Grubu tarafından hazırlanan «Beton Agregaları» ve «Beton Agregaları Nümune Alma ve Deney Metodları» standartları, TSE Teknik Kurulu tarafından kabul edilerek yürürlüğe konmuştur.

Bugüne değin, beton agregaları standardı olmayışı, uygulamada bir düzensizliğin sürüp gitmesine yol açıyordu. Değişik yerlerde değişik şartnameler kullanılıyor ve bu sebeple de yeknesaklık bozuluyordu. Bu standardla, bütün karışıklıklar önlenecek ve yurdumuzda homojen bir uygulamaya geçilebilecektir.

Beton agregaları standardı, beton imalinde kullanılan doğal agregaları ile kırma taştan yapılan agregaları kapsar. Hafif beton imalinde kullanılan hafif agregalar, standardın kapsamı dışında kalmaktadır.

Bu standardda agregalar, ince agrega (kum), iri agrega (çakıl) ve doğal agrega ocağından doğrudan doğruya elde edilen elenmemiş ince ve iri agrega karışımı tuvönan agrega olmak üzere üçe ayrılmıştır. Agregası sözcüğü, kum ve çakılın ikisini birden ifade etmektedir ve yurdumuzda yaygın bir hale gelmesi sebebiyle kullanılmıştır.

Standardın «Özellikler» bölümünde ince, iri ve tuvönan agrega için granülo-metri limitleri verilmiştir. Burada önemli problem eleklerdir, zira bu konuda Türk Standardı henüz hazırlanmamıştır. Bu sebeple, ASTM ve DIN standartlarına uygun eleklerin kullanılması zorunluluğu doğmuştur. Yakın bir zamanda eleklerinde TSE tarafından standardlaştırılması yoluna gidilecek ve bu eksiklik doldurulmuş olacaktır. Agregadaki zararlı maddeler yine ince ve iri agrega ayrı ayrı gösterilmiştir. Bunlar, kil toprakları ve 0,074 mm elekten geçen ince malzeme limitleridir. Ayrıca, agregada organik maddeler ve alkali - agrega reaktivitesi yapacak zararlı mineraler, agreganın hava tesirlerine dayanıklılığı ve aşınma limitleri gösterilmiştir.

Agreganın aşınma limitinde bilyalı tambur ve darbe ile olmak üzere iki metoda da yer verilmiştir. Bundan başka «İşaretleme ve Piyasaya Arz» bölümünde agrega satışı, ince, iri ve tuvönan agrega olarak ve ayrıca ince ve iri agreganın gerekli eleklerde elenerek dane büyüklüğüne göre düzenlenmiştir.

Beton agregalar standardı sayesinde

bundan böyle kaliteli beton dökümü sağlanabilecektir.

Beton agregaları standardının uygulanabilmesi için, beton agregaları nümune alma ve deney metodları standardının da hazırlanması ve yürürlüğe girmesi zorunlu idi. Bu sebeple her iki standard aynı zamanda hazırlanarak yürürlüğe konmuştur.

Bu standard, beton agregaları standardının kapsamına giren doğal agregalar ile kırma taştan yapılan agregalar için gerekli nümune alma ve deney metodlarını kapsar.

Standard sıra ile beton agregaları için nümune alma, nümune alma metodu ve nümune miktarını belirtir, daha sonra da agrega deney metodlarını ele alır.

— Agregası mekanik analizleri (elek analizi)

Bu deneyde kullanılan elekler, ASTM ve DIN standartlarına uygun eleklerdir. Ayrıca ince ve iri agrega için incelik modüllü hesapları gösterilmiştir.

— Agregada 0,074 mm elekten geçen ince malzeme tayıni

Bu deney, agregadaki zararlı kil cinsinden ince malzeme miktarının tayıni edilmesi metodunu belirtir.

— Agregada kil toprakları deneyi

Bu deney metodu ile, agregada kil toprakları miktarı belirtilir. Kil toprakları miktarı, agrega daneleri etrafındaki ince kil tabakası ile agrega içinde suda yumuşayan kil toprakları miktarının toplamıdır.

— Agregası içinde hafif maddelerin tayıni deneyi,

Bu maddeler, linyit ve benzeri normal agregadan hafif olan maddelerdir.

— İnce agregada organik madde tayıni

Bu deneyde de ince agregadaki zararlı organik maddeler tayıni edilmektedir.

— Alkali - agrega reaktivite deneyi
Bu deney, agregaların, çimentonun alkalilerine karşı reaktivitesinin olup olmadığını ortaya koyar.

— Agreganın hava tesirlerine dayanıklılık deneyi.

Bu deney, agregaların hava etkilerine karşı dayanıklılığının olup olmadığını gösterir.

— Aşınma deneyi

Bu deney, agregaların aşınmaya karşı dayanıklılığını gösterir. Bilyalı tambur veya darbe ile aşınma deney metodlarından herhangi biri ile agreganın aşınma miktarı bulunur.

— Birim ağırlık deneyi

Bu deney, kum, çakıl ve tuvönan agreganın gevşek ve sıkışık birim ağırlıklarının tayıni ile ilgilidir.

— Özgül ağırlık ve su emme deneyi

Bu deneyde de, agregaların dane özgül ağırlıkları ile su emme miktarları tayıni edilir.

Görüldüğü ki, beton agregaları ve beton agregaları nümune alma ve deney metodları birbirlerini tamamlayıcı standartlardır. Bu standartlar, yurdumuzda önemli bir yeri olan beton imalatını kontrol ve kalitesinin yükseltilmesine yardımcı olacaklardır.

İş Adamları

TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegâne gazete

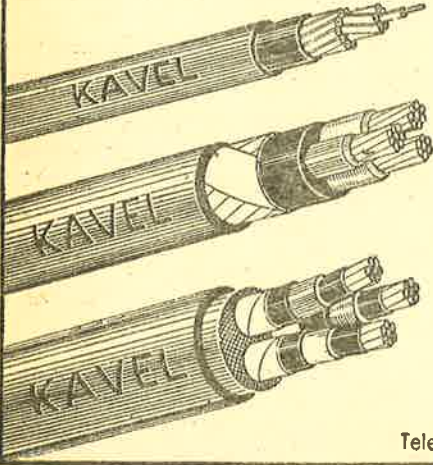
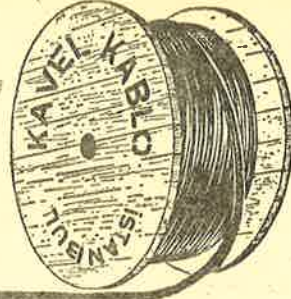
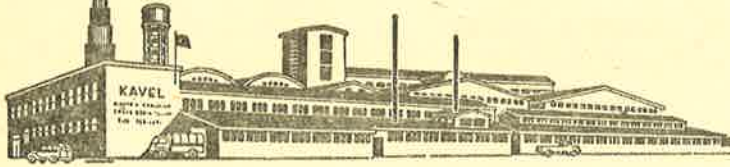
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Karataş Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Standard — 68

KAVEL

● PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ

● YERALTI KABLoları (Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)

● EMAYE BOBİN TELLERİ (0.10 mm ϕ - 3 mm ϕ)

● SUN'İ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazaran üstün özellikleri haiz olan

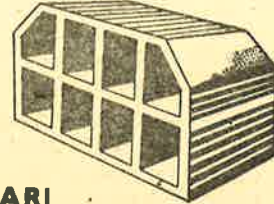
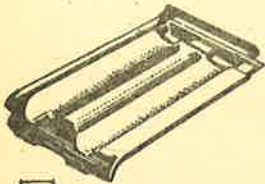
YV (NYY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarında ve her tip iletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. Ş.
İSTİNYE - İSTANBUL

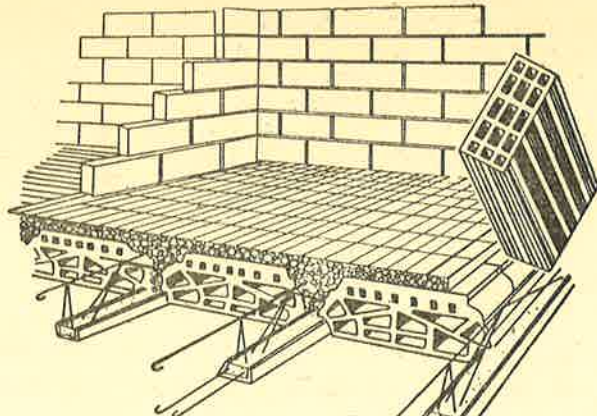
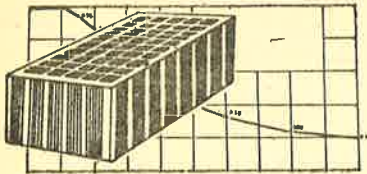
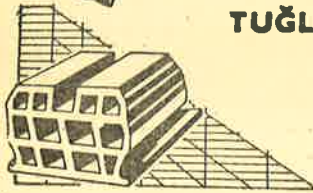
Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 69

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Teles İş Hanı kat I
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK

Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 79 56 49 74 14

Standard — 70

İNSANIN OLGUNU

Armağan ANAR

Her insan kendi başına bir standard yapıcısıdır. Her insan kendi başına bir standard uygulayıcısıdır. Her insan kendi başına bir standard kontrolörüdür.

İnsanın standard yapıcılığı, genellikle orta yaş devresinde belirlenir. O yaşa kadar insan kendi kendine çeşitli araştırmalar yapar, çeşitli teknik komitelerden, hazırlık guruplarından geçer, eleştiriler, düzeltmeler yapar ve olgunluk çağı dediğimiz orta yaş başlangıcında artık kendine ait standartları tesbit etmiştir. Bütün yaşantısı kurallara uygun olarak devam etmeğe başlar. Yâni insan kendi için koyduğu standartların uygulayıcısı olmuştur. Kendi yeteneklerine uygun bir işe yerleşmiştir. O işin nasıl yürütüleceğine dair kendi kendinin yönetmeliği hazırdır. Kaçta uyanacak, hangi yoldan işine gidecek, masasının veya tezgâhının başına geçince ilk ne yapacak, kendinden üstlerle nasıl, astlarla nasıl ilişkiler kuracak, akşam evine dönerken alışveriş mi yapacak, yoksa bir yerde içkisini mi içecek, arkadaşları ahabları ne tip kimseler olacak, tatil günlerini nasıl geçirecek, velhasıl yaşantısının her safhasında nasıl davranacak hepsi belli olmuştur. Damarına çok basılmadıkça isyan etmeyecek, kurduğu düzenin aynen devam etmesini isteyecektir. Çünkü, o güne kadarki yaşantısı, olgunluk çağına eriştiğinde kendisi için en üstün standardı yapma yeteneğini kazandırmıştır kendisine.

Öteki insanlar da onu kendisinin kendisi için koyduğu standartlarla tanıyacaklardır. Başarılı mı, sözünde durur mu, şaka kaldırır mı, laubaliliğe tahammül edemez mi, en ufak aksaklığa çabucak kızar mı, yoksa büyük bir hoşgörü sahibi mi bileceklerdir. Hattâ ona belirli bir sınıfa sokacaklardır. Becerikli, işbilir, sinirli, uysal gibi...

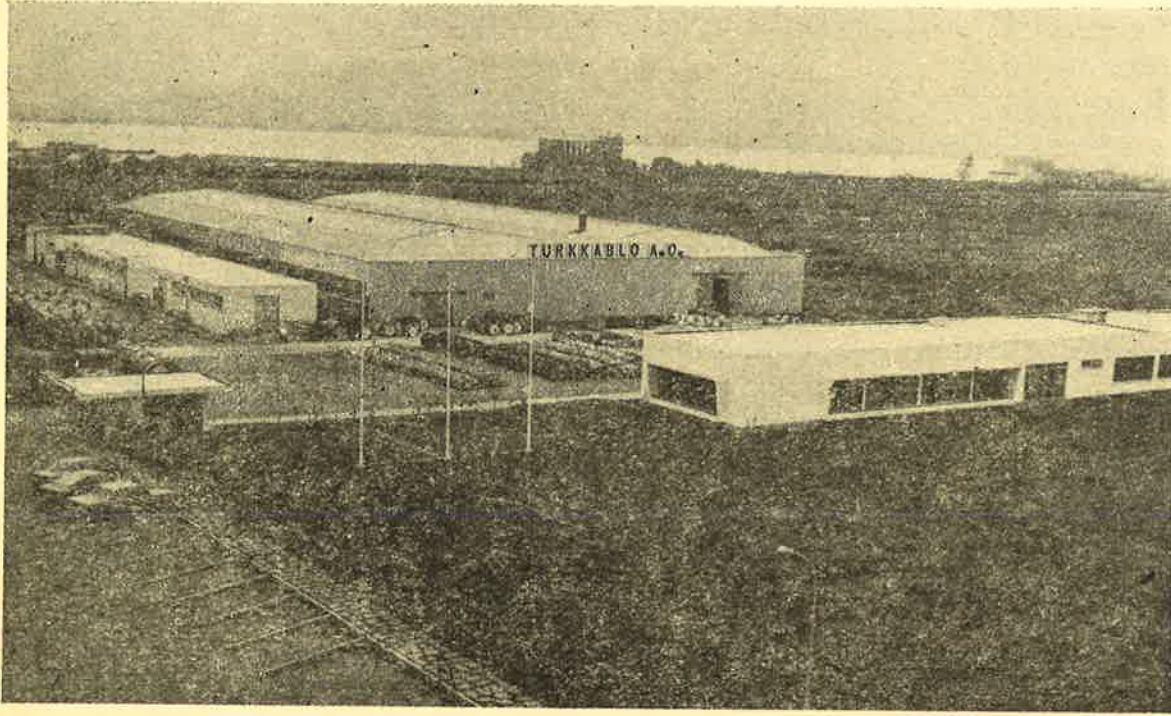
Ama ondan hiçbir zaman «delikanlı» diye söz edemeyeceklerdir. Çünkü delikanlılık insanın kural dışı olduğu devirdir. Çeşitli yönlere, uçlara, aşırılıklara kendini koyverdiği devirdir. Standartlarını tesbit edecek yaşa gelmişler, za-

ten bundan ötürü «delikanlı» deyimini kullanırlar gençler için. Kanı deli demek kendisinin hazır bulduğu kuralları tartışmadan kabul etmemek, kuralların kendisi tarafından konmasını istemek, duygularına gem vurma gereğini duymamak, aklından çok heyecanlarla yaşamak demektir. İnsanın ileride kendisi için en uygun standartları tesbit edebilmesi için şarttır bir delikanlılık devresi geçirmesi. Oysa delikanlı sivrilikler arasında koşuşurken, onun ileriki standartlarının esaslarını işlemekte olduğunu, standartlarını yapmış ve rahata ermiş olanlar pek düşünmezler. Hattâ bu rahatlıkları içinde şaşarlar gençlerin kendilerini bu kadar helâk etmesine. Unuturlar delikanlılığın ileriye gitmek istemek, hamleler yapmak, hamle yapanlara bağlanmak, daima yeniye heves etmek demek olduğunu. Bir toplum ilerliyorlarsa nedeninin delikanlıların kabına sığamazlığı, ille de kendisinden evvelki kuşaktan bir adım önde olmak isteği olduğunu, onun da ergeç kendi kurallarını koyup tam verimliliğe geçeceğini. Ondan sonraki kuşağın da onu geçeceğini, hamle yapmak, ileri gitme dürtüsü yaratmak görevini yeni kuşağa devredeceğini.

Neden çoğu olgun çağa erişmişler artık yolunu bulmuş yaşantısının delikanlı iken görevini yapmış olmanın bir sonucu olduğunu düşünmezler. Standardlaşmak rahattır, fakat her standardın zaman zaman yenilenmeğe muhtaç olduğu da bir gerçektir. İşte burada insanın standard kontrolü görevi başlar. İnsan şayet koyduğu kuralların sınırı içinde kendini koyverip gençlerle arasına aşılmaz duvarlar koyarsa, standartlarını değişen zamanların gereğine göre şurasından burasından tadil etmezse, yanlış veya geçersiz standartlar yapmışta onları değiştirmeye çalışmazsa yapayalnız kalıverir kendi dünyası içinde.

Standard rahatlık getirir, fakat değerli ve geçerli standard yapmasını bilmek de şarttır. Yoksa suçlayıverir onu gençler değersizlikle. Veya yalnız bırakıverirler geçersiz kurallarıyla başbaşa.

- Tam alüminyum iletkenler ● Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Alüminyum profiller ● Alüminyum irtibat baraları ● Plastik izoleli telefon kabloları
- Askı telli plastik izoleli alüminyum kablolar ● Plastik izoleli alüminyum teller ● Hırdavat malzemeleri

Türkiyenin, elektrik enerji nakil probleminde geniş ve büyük yer tutan her çeşit alüminyum iletken ve profil ve telekomünikasyon probleminde plastik izoleli telefon kabloları ihtiyacına cevap verebilmek için **TÜRKKABLO A.O.** 1963 senesinde, kurulmuştur.

Fabrikamız, modern tekniğin gerektirdiği bilgi ve makinalarla teçhiz edilerek 1965 senesinden beri ihtiyaçları karşılamaktadır.

Halen, yetmiş 300 işçisi ve bilhassa kalite nin devamlılığı için yeterli teknik personeliyle hizmetine devam etmektedir.

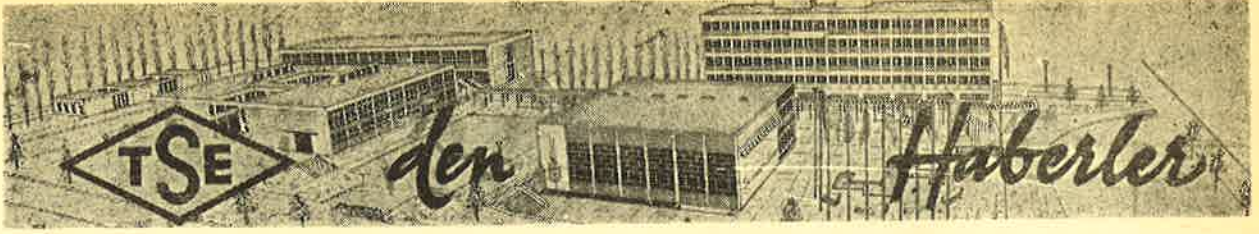
Fotoğrafta, **TÜRKKABLO A.O.** nın İZMİT (DERİNCE) de, Ankara - İstanbul asfaltı üzerindeki fabrikamız görülmektedir.

Standartlara uygun imalât, yüksek kalite, modern teknik yalnız Türkkablo A.O. mamullerinde. Her türlü problemlerinizin çözümünde imkânlarımız ve personelimiz emrinizdedir.

Türkkablo A.O. yüksek kalitenin garantisidir.

TÜRKKABLO A.O.

Merkez : Gümüşsuyu cad. 69/1 Ayazpaşa - İstanbul
Telgraf : Türkkablo - İst. Telefon : 48 33 45 - 47 97 10
Fabrika : Posta kutusu 53 İzmit Telefon : 1397 - 1476

Polivinil Klorür (PVC) Yer Döşemeleri Standardının İki Maddesi Değiştirildi

5 Mayıs 1969 günü toplanan TSE Teknik Kurulu, TS. 624 Polivinil Klorür (PVC) Yer Döşemeleri Standardının iki maddesinin değiştirilmesini uygun bulmuştur. 26 Mayıs 1969 tarihinde yürürlüğe giren Standard'ın bu değişikliğinin mecburi uygulamaya konulması da Bakanlar Kurulu'nun 7.5.1969 tarih ve 6/11778 sayılı Kararnamesi ile kararlaştırılmıştır. 24 Mayıs 1969 tarih ve 13206 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikler şöyledir :

«1.2.5.2. Kenar uzunlukları

Kare biçimindeki asbestli veya esnek yer döşemeleri, kenar uzunlukları bakımından «Standart Boyutlular» ve «Özel Boyutlular» olmak üzere iki türe ayrılır.

— Standard boyutlular :

Kenar uzunlukları aşağıda verilen değerlerden birine uygun olmalıdır.

- 200,0 ± 0,25 mm
- 250,0 ± 0,30 mm
- 300,0 ± 0,40 mm
- 400,0 ± 0,50 mm
- 500,0 ± 0,60 mm

— Özel boyutlular :

Özel isteklere dayanan imalatla kenar uzunlukları serbest bırakılmıştır.

Bunlara standard boyutlu işareti konulamaz. Bunların boyutlarında tolerans her kenar için $\pm 0,13$ 'tür.

Dikdörtgen biçimindeki yer döşemeleri «standard boyutlu» karelerin eşit parçalara bölünmesiyle elde edilmiş olmalıdır. Bu boyutlarda tolerans her kenar için $\pm 0,13$ 'tür.

Levha halindeki esnek yer döşemelerinin genişlikleri aşağıdaki değerlerde olmalıdır :

- 900 mm
- 1200 mm
- 1300 mm
- 1500 mm
- 1800 mm
- 2000 mm

Bu değerlerde tolerans $\pm 0,6$ mm dir.

3.1 İŞARETLEME

Kare ve dikdörtgen PVC döşemelerinin en küçük ambalajları üzerine ve levha halinde olanlarda her levhanın bir yüzeyine, kolayca okunabilecek ve silinmeyecek şekilde aşağıdaki bilgiler yazılmalıdır :

- Türk Malı deyimi veya TM işareti,
- Firmanın markası veya kısa adı,

- PVC yer döşemesinin asbestli veya esnek olduğu,
- Kalınlığı,
- Standard veya özel boyutlu olduğu,
- Bu standardın işareti ve numarası.

Yukarıda üçüncü ve dördüncü sırada sözü edilen bilgilerin gösterilişine dair örnekler :

PVC — Asbest — 2,50 standard boyutlu,

PVC — Esnek — 1,60 özel boyutlu. Kararnameye göre, bu değişiklik de aynı gün yürürlüğe girmiştir.

1969 Türk Standardları Kataloğu Yayınlandı

Katalog, 30 Nisan'a kadar kabul edilmiş bulunan 744 Türk Standardını tanıttıyor

Türk Standardları Enstitüsü'nün 30 Nisan'da sona eren Çalışma Dönemi itibariyle hazırlanmış bulunan «1969 Türk Standardları Kataloğu» yayınlanmıştır.

Enstitü tarafından geçen dönemde hazırlanan 120 standardla birlikte bugüne kadar kabul edilmiş bulunan 744 Türk standardının numara, ad ve fiyatlarını belirten katalog 4 bölümde düzenlenmiştir.

İlk bölümde Türk Standardları Enstitüsü'nün çalışmaları, yayınlar ve TSE Markası uygulamaları hakkında genel bilgiler verilmektedir.

İkinci Bölümde Türk standardlarını numara sırasına göre ele alan katalog, üçüncü bölümde standardları, konularına göre ayırmakta ve bu bölümde şu konular yer almaktadır :

Elektrik, İnşaat, Kimya, Lâboratuvar, Maden, Makina, Metalürji, Mühendislik Hizmetleri, Tekstil, Ziraat.

Standardlar, konularına göre bu ana bölümler içinde de ayrıca sınıflandırılmış bulunmaktadır. Katalogun son bölümü ise, uluslararası ondalık sisteme göre düzenlenen İngilizce listeye ayrılmış bulunmaktadır.

Bu yıl bir yenilik olmak üzere, Katalogun sonuna özel standard sipariş kartları ile Dergimize abone olmak için kartlar eklenmiştir.

Bu kartları göndermek suretiyle Türk standardlarına tam takım veya grup halinde abone olmak ya da Katalog içinden tesbit edilecek standardları perakende olarak temin etmek mümkün olacaktır.

1969 Türk Standardları Katalogunun ücretsiz olarak dağıtımına başlanmıştır.

Sabun Standardı Geliştiriliyor

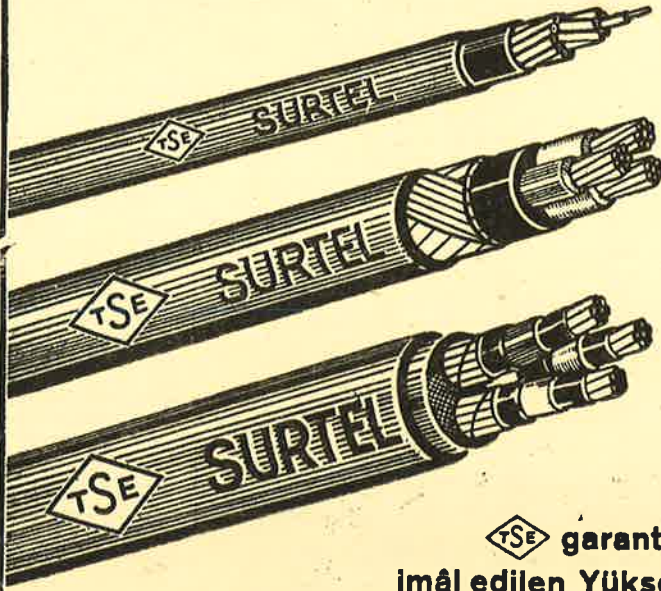
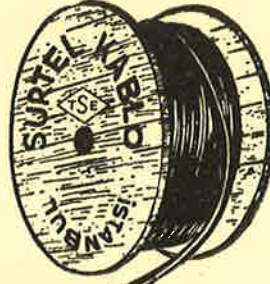
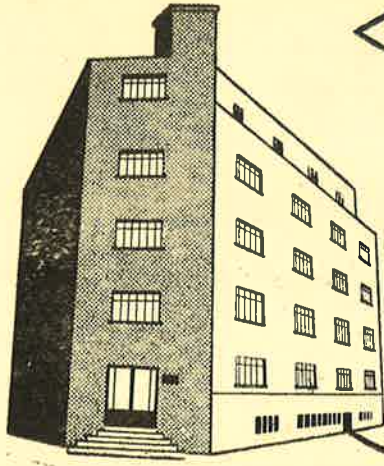
Türk Standardları Enstitüsü tarafından daha önce kabul edilerek yayınlanmış bulunan TS 54 «Sabun» standardının ulusal şartlarımıza ve ihtiyaçlarımıza uygun düşecek şekilde düzenlenmesi ve değiştirilmesi amacıyla TSE'de, 9 ve 10 Mayıs 1969 tarihlerinde bir toplantı yapılmıştır.

TSE Kimya Hazırlık Grubunun düzenlediği bu toplantıya, Sanayi ve Tica-

ret Bakanlıkları ile belli başlı ticaret ve sanayi Odalarının temsilcileri ve sabun imalatçısı firmalar katılmışlardır.

Standardın değiştirilmesi gereken hükümleri ile ilâvesi gerekli görülen hususlarda tam anlaşmaya varılmış ve standarda son şekli verilmiştir.

Fotoğrafta, toplantıya katılanları çalışma sırasında görüyorsunuz.

 garantisi altında
imâl edilen Yüksek kaliteli

SURTEL enerji kabloları

Türk standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır.
o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının
KABLolarını GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden
kivanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİİ Koll. Şti.
Muhtar Yalın ve ortakları

Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80
Karaköy - İstanbul

MERKEZ Tel : 44 65 83 - 49 97 90

FABRIKA Tel : 47 15 43

TELGRAF : Surkablo İstanbul

TSE'nin IX. Genel Kurulu Toplandı

Cumhurbaşkanımız Sunay Genel Kurula bir mesaj gönderdiler — Tarık G. Somer ile Haldun Gürmen Yönetim Kuruluna yeniden seçildiler

Türk Standardları Enstitüsü'nün dokuzuncu Genel Kurulu, seçkin bir misafir topluluğunun ve yurdun dört bir tarafından gelen Genel Kurul Temsilcilerinin iştirakiyle 23 Mayıs Cuma günü saat 10'da toplanmıştır.

TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter'in açış konuşmasından sonra Genel Kurul Başkanlık Divanının seçimine geçilmiş ve Robert Kolej Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Necmi Tanyolaç, tek aday olarak oybirliği ile Genel Kurul Başkanlığına seçilmiştir. Başkan Vekilliklerine de Başbakanlık temsilcisi Muzaffer Uyguner ile D. D. Yolları Genel Müdürlüğü temsilcisi Cemal Üner getirilmiştir.

Başkan Prof. Tanyolaç'ın Divan adına yaptığı teşekkür konuşmasından sonra Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay tarafından TSE Genel Kuruluna gönderilen mesaj okunmuş ve alkışlarla karşılanmıştır. (Sayın Cumhurbaşkanımızın gönderdikleri mesajın tam metnini 3. sayfamızda bulacaksınız). Daha sonra davetli oldukları halde mazeretleri dolayısıyla Genel Kurul'da hazır bulunamayan Sayın Genelkurmay Başkanı Org. Memduh Tağmaç, Bayındırlık Bakanı Orhan Alp, Org. Zeki İter, TSE'nin Fahri Üyesi ve şimdiki ISO Genel Sekreteri Olle Sturen, özel sektör kuruluşları ileri gelenlerinden Vehbi Koç, Şahap Kocatopçu, İhsan Soyak, Namık Silay, Cenân Sahir Silan, Behçet Osmanagaoglu, Sırrı Enver Batur tarafından gönderilen mesajlardan da Genel Kurula bilgi sunulmuştur. Genel Kurul, oybirliği ile Sayın Cumhurbaşkanına gönderilecek cevabı mesaj için Başkanlık Divanını görevlendirmiştir.

Bundan sonra ilk olarak, gündem gereğince gelecek dönemin bütçesi ile personel kadrosunu ve yine gündemde yer alan mevzuat tekliflerini Genel Kurul adına inceleyecek olan üçer kişilik komisyonların seçimi yapılmış ve komisyonlar çalışmalarını yürütürlerken gündem maddelerinin görüşülmesine devam edilmiştir.

Raporların daha önce Genel Kurul üyelerine gönderilmiş olması göz önün-

Amîr Kabîr defteri imzalanırken

de bulundurulurken yeniden okunmaması ve Yönetim Kurulu Başkanının Raporları hakkında genel bir açıklama yapması kararlaştırılmış ve bunun üzerine kürsüye gelen TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter yaptığı konuşmada, Faaliyet Raporunu özetlemeye çalışacağını belirtmiş, Raporun «Giriş» bölümünün esasen bir özet niteliğinde olduğunu söyledikten sonra standard çalışmalarına geçmiş ve geçen yıl yapılmış bulunan standardlarla mevcudun 744'ü bulunduğunu, buna göre 120 standardın yıl içinde yapıldığını, henüz sonuçlanmamakla beraber, çeşitli kuruluşların mütalâalarından geçerek Hazırlık Gruplarında bulunan ve Teknik Kurulun alt kademelerinde üzerlerinde çalışılan konuların 85 civarında olduğunu anlatmış ve bu konudaki faaliyetleri özetlemiştir.

1970 yılında Ankara'da yapılacak olan sekizinci ISO Genel Kurul ve Kon-

gresinin TSE için taşıdığı öneme değinen ve bu konudaki hazırlık çalışmalarından Genel Kurula bilgi veren Sünter, Türkiye, İran ve Pakistan arasındaki standardizasyon işbirliği çabalarına da dikkati çekmiştir. Daha sonra, Faaliyet Raporunun diğer bölümlerinde yer alan TSE Laboratuvarları, teşkilât, eğitim, mevzuat, yayın ve tanıtma faaliyetleri hakkında da özetle bilgi veren Sünter, konuşmasının sonunda TSE'nin çalışmalarına yardımcı olan özel ve resmi sektör kuruluşlarımızla T.R.T. Kurumu ve Basına teşekkürlerini bildirmiştir.

Faaliyet Raporu ile ilgili olarak ilk sözü alan İller Bankası Genel Müdürlüğü temsilcisi Münir Alpsoylu, son dönemde hazırlanmış olan standardların azlığına işaret etmiş ve önceki yılların iş programlarında yer aldığı halde hazırlanmaları yarım kalan ya da hazırlanmalarından vazgeçilen stan-

Genel Kuruldan görüntüler

dard tasarılarına değinerek bunun sebeplerini sormuştur.

İkinci olarak söz alan İnşaat Mühendisleri Odası Genel Sekreteri Rüştü Özal, Oda Temsilcisinin bulunmaması sebebiyle temsilci olmadığı halde konuşmak zorunluluğunda kaldığı için Başkanlık Divanından ve Genel Kuruldan özür dileyerek söze başlamış ve Türk Standardları Enstitüsü'nün, yurdumuzun genel seviyesinin üstünde bir kuruluş olduğunu ve bununla iftihar ettiklerini belirtmiş, daha sonra inşaat malzemelerinin standartları konusunda halen büyük bir eksikliğin mevcut olduğunu, konunun daha büyük bir önemle ele alınması gerektiğini, İnşaat Mühendisleri Odası'nın, TSE ile söz konusu çalışmalarda yakın işbirliği yapmaya amade bulunduğunu ifade etmiştir.

Adana Ticaret Odası temsilcisi Cevdet Naci Güllalp pamuk standardının, Ordu Ticaret Borsası temsilcisi Hasan Bülbül de fındık ve soya yağı standartlarının hazırlanmasını dilemişlerdir.

Faaliyet Raporu hakkındaki tenkitleri cevaplandırmak üzere kürsüye gelen Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter, ilk olarak yapıcı tenkitlerde bulunan ve bazı noktaların yeniden açıklanmasını vesile veren konuşmacılara teşekkür ederek söze başlamış ve iş programlarındaki aksamaların sebeplerini açıklamıştır. Bu konuya ilk konuşmasında da değindiğini bildiren Sünter, standartları hazırlayacak teknik elemanları bulmanın çok güç olduğunu ve bulunanların da bir süre sonra işi yarım bırakarak daha cazip iş alanlarına yönelerek Ankara'dan ayrıldıklarını belirtmiştir. Teknik İşleri idare eden organların Hazırlık Grupları olduğunu ve onların da bu açıklanan güçlüklerden şikâyetçi olduklarını ifade eden Sünter, Rüştü Özal'a cevap olarak, İnşaat standartlarının uygulamalarının, genel uygulama içinde ele alınması gerektiğini söylemiş, halen bu konuda TSE'nin görüşlerini, TSE Markası çalışmalarını açıklamıştır. Sünter, İmar ve İskân Bakanlığının, önümüzdeki dönem hazırlanmak üzere TSE'ye sipariş vermiş olduğu 30 standard konusunun İş Programında yazılı olmadığını, Programdaki İnşaat bölümü incelenirken bu hususun da göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmiştir.

Pamuk standardı konusuna özellikle son zamanlarda TSE'nin önemle eğildiğini söyleyen Sünter, standardın hazırlanabilmesi için pamuk ekiminde halen deneme safhasında olan çalışmaların sonuçlanması gerektiğini ve son Adana toplantısında ortaya çıktığına göre bu sonuçların önümüzdeki 5 yıl içinde alınabileceğini, bununla beraber TSE'nin de boş durmayarak pamuk standardı hazırlıklarını ilerleteceğini bildirmiştir. Fındık ve soya konularında TSE'nin çalışmalarını da anlatan Sünter, fındığın tıpkı pamuk gibi bir nizamname ile standarda bağlanmış bulunduğunu, bununla beraber Türk Standardları Enstitüsü tarafından bundan yıllar önce hazırlanmış bulunan fındık standardının, sırf bir for-

TSE Genel Kurul Hey'eti Anıt Kabir'de

malte eksikliği yüzünden mecburi yürürlükte olmadığını, fındık konusundaki asıl çalışmaların uluslararası alanda dikkat ve önemle yürütülmekte olduğunu belirtmiş, soya yağı standardının son safhada olduğunu söyleyerek sözlerine son vermiştir.

Bu arada, 1969-70 iş programının, gündemin 9. maddesi ile birlikte ele alınarak görüşülmesi teklif edilmiş ve bu teklif Genel Kurulca kabul edilmiştir.

Mali Rapor ve Denetleme Kurulu Raporu hakkında söz alan olmamış ve TSE'nin geçen dönem Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu oybirliği ile ibra edilmiştir.

Gündemin bundan sonraki maddesinde, açık bulunan TSE Laboratuvar Hazırlık Grubu Başkanlığına yeniden seçim yapılması yer almış bulunuyordu. Uzun yıllar bu görevi yapmış bulunan Prof. Mecit İ. Oktay'ın, işlerinin çokluğu dolayısıyla iki ay kadar önce istifa etmesi üzerine, Yönetim Kurulu, kendi üyelerinden Prof. Dr. Tarık Somer'in, Genel Kurula kadar Hazırlık Grubunun Başkanlığını da yürütmesini kararlaştırmıştı. Genel Kurul, Prof. Somer'in görev süresini onaylamış ve önümüzdeki bir yıl için, oybirliği ile yine Prof. Somer'i Laboratuvar Hazırlık Grubu Başkanlığına seçmiştir.

Gündemin 7. maddesi gereğince Teknik Kurul'a Genel Kurul'un A ve C Gruplarından 2 şer temsilci seçimine geçilmiş ve, geçen yılın temsilcileri olan A Grubundan İsmet Öztunalı ve Fuat Yücesoy, C Grubundan da Namık Kemal Savun ve Özdemir Yazar açık oyla ve oybirliği ile yeniden Teknik Kurul'a temsilci seçilmişlerdir.

Öğle tatil dolayısıyla Genel Kurul, ikinci oturumuna saat: 14.00'te başlamak üzere görüşmelere ara vermiş ve her yıl olduğu gibi Anıt Kabir'e gidilmiştir.

Anıt Kabir'i Ziyaret :

TSE IX Genel Kurul heyeti, saat : 13.00'te Anıt Kabir'i ziyaret ederek Büyük Ata'nın huzurunda saygı duruşunda bulunmuş ve TSE çelengini koymuştur. Anıt Kabir Özel Defteri, Genel Kurul adına Başkan Vekili Cemâl Üner tarafından imzalandıktan sonra eski Cumhurbaşkanı Gürsel'in kabri de ziyaret edilmiş ve topluca Enstitü'ye dönmüştür.

Öğleden Sonraki Oturum :

Genel Kurul'un saat: 14'te başlayan ikinci oturumunda ilk olarak, bir önerge üzerine, Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonu da TSE Genel Kurulu'na üye olarak kabul edildi.

Bu arada Yönetim Kurulu'nun üç yıllık görev süresini tamamlamış bulunan iki üyesinin yerine asil ve iki yedek üye seçimi gizli oyla yapıldı ve oy ayırımı için görevlendirilen komite çalışmalarını yürütürken, gündem maddelerinin görüşülmesine devam edildi.

Mevzuat tekliflerini inceleyen özel komisyonun hazırladığı rapor üyelere dağıtıldıktan ve okunduktan sonra, Yönetim Kurulunca değiştirilmesi teklif olunan TSE Organlar Yönetmeliği ve TSE Personel Yönetmeliği hakkında, bu raporun ışığında görüşmeler yapıldı ve Yönetmelikler, Komisyon Raporundaki değişikliklerle kabul edil.

Bu sırada, Yönetim Kurulu üyelikleri seçimi sonuçları Başkanlık tarafından ilân edildi. Buna göre:

Prof. Dr. Tarık G. Somer	58 Oy
Prof. Haldun Gürmen	41 »
Cemâl Üner	38 »
Prof. Selâhattin Anık	22 »
Dr. Mehmet Ali Oksal	10 »

aldılar. Böylelikle görev süreleri tamamlanmış olan Prof. Dr. Tarık G. Somer ile Prof. Haldun Gürmen, yenden Yönetim Kurulu asil üyeliklerine,

(Devamı 37 nci sayfada)

TRT'nin Yorumu

23 Mayıs akşamı Türkiye Radyolarından yayınlanan yorumun tam metni

Ekonomik düzen ve dengeyi; yaşıntımız üzerindeki büyük etkilerini aramızda artık bilmeyen kalmamıştır.

Onun içindir ki, bu alanda başarıya ulaşmış toplumlar sadece hür ve müreffeh bir hayata kavuşmakla kalmıyor, kurdukları rasyonel işletmelerle ellerindeki çeşitli kaynaklardan damlasına kadar yararlanabiliyor, ürettikleri malları dünyanın en uzak köşelerine götürüp satabiliyor ve böylelikle her yerde sözlerini geçirebilecek bir üstünlük kazanıyorlar.

Bu duruma göre, özlemini çektiğimiz refah seviyesini tutmamız, ancak ekonomik hizmetlere öncelik tanıyan ve bunları memleket şartlarımızla milli çıkarlarımıza en uygun düşecek biçimde düzenleyip yürüten bir rejim kurmakla mümkün olabilecektir.

Bizim için yeni sayılan ve belki çoklarımızın anlamını dahi iyice bilemedikleri standardlaştırmayı işte bu nedenle konuşmamıza konu olarak seçmiş bulunuyoruz.

Tarım ürünlerinde ve sanayi mamullerinde bir örneklik demek olan standardlaşmanın yararlarını şöylece özetleyebiliriz:

— Standardlaştırılmış mallar, bilimsel ve teknik kurallara, kullanış amaçlarına uygun olarak hazırlanır.

— Standardlarında gösterilen yapı, şekil, boy ve ağırlıklarda olurlar.

— Özellikleri belli; sınıf, tip ve kalitelere ayrılmış bulunurlar.

— Üzerlerinde çeşitlerini, sınıf, tip ve kalitelerini, boy ve ağırlıklarını, hazırlayıcı veya imalatçıları belirten işaretler taşırlar.

— İçlerine konuldukları ambalajların şekil ve boyutları ve yerine göre ağırlıkları da standardlarında ve etiketlerinde açıklanmış olur.

— Bu bilgiler sayesinde her ihtiyacımızı üretim yerlerine kadar gitmeden sipariş yolu ile alabilir ve kalitelerine uymadıkları takdirde hakkımızı zorluk çekmeden arayabiliriz.

— Satın almalarda mala hak ettiği değeri öder, aldanmaz ve anlaşmazlıklara düşmeyiz.

— Aldığımız malların sağlamlıkları, can ve mal güvenliğimize zarar vermeyeceklerine emin olabiliriz.

— Daha bir çok ekonomik ve sosyal yararlarını sayabileceğimiz standardlaşmayı atalarımızın; 1502'de yani Amerika'nın daha yeni keşfedildiği çağlara rastlayan II. Sultan Bayezit zamanında uyguladıklarını Topkapı Revan kütüphanesindeki fermanından öğrenmiş bulunuyoruz. Açıkladığımız tarih vesikasında alış veriş konusu yiyecek, içecek ve giyeceklerden her birinin özellikleri bütün ayrıntıları ile bunda gösterilmiştir.

— O kadar ki dokunacak kadifelelerin; top boyu, eni, çözgü ve atkı sayıları yanında bunların boyanmalarında, sırmalarında kullanılacak malzeme ve işçiliğin ayrı ayrı tanımlanmaktadır.

— O zamanlar, padişah ve imparator saraylarını süsleyen Türk kadifeleleri işte bu güzel ve standardlaşmanın verisidir.

— Bu tutum şerefli tarihimizde uygar aleme örnek olarak gösterilecek bir değer taşımaktadır.

— Ancak Osmanlı Devletinin duraklama ve gerileme devrine girmesiyle standardlaştırmaya verilen bu önem yavaş yavaş zayıflamış ve sanayimizde, pazarlarımızda bunun yerini bir başıboşluk almıştır.

— Dünya piyasalarını bunaltan 929 ekonomi krizinden sonra standardlaşma konusu kaçınılmaz bir zorunluk halinde belirmiş ve bu yöne doğru milli, milletlerarası ölçüde devam edegelen hareketler, yeniden hızlanmıştır.

— Cumhuriyet Hükümetimiz de dünyanın gidişine uymuş, 1930 yılında yürürlüğe koyduğu «Ticarette Hiyle ve Tağşişin Men'ine ve İhracatın Murakabesine Dair» 1705 sayılı Kanunla yurtdışında standardlaşmanın temelini atmıştır.

— Sonra da bu uygulamadan alınan sonuçlarla 1936 yılında 3018 sayılı ek kanun çıkarılmış ve aynı müeyyidelerle dayanılarak önemli ihracat maddelerimizi standardlaştıran murakabe tüzikleri uygulamaya konulmuştur.

— 25 yıl süren bu düzenle fındık,

çekirdeksiz kuru üzüm, pamuk ve benzerlerini içine alan 22 kalem ihracat konusu mal bir dereceye kadar standard hale getirilmiş, fakat zamanla bunlar da piyasa isteklerini karşılayamaz olmuşlardır.

— Bunun üzerine memleketimize getirilen İsveç'li standardizasyon uzmanı Mr. Olle Sturen'in tavsiyesi üzerine 1954 yılında Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği bünyesi içinde Türk Standardları Enstitüsü ilk kez kurulmuştur.

— Beş sene kadar süren hazırlık safhasında, yurdumuzda köklü ve verimli bir standardlaştırmaya gidebilmek için gerekli ortam yaratılmış ve bu arada Enstitü, milletlerarası standardizasyon Teşkilâtı ve Milletlerarası Elektroteknik Komisyon üyeliklerine alınmakla birlikte bu kuruluşların ve bunlara üye memleketlerin Türkiye'de temsilcisi olmuş, milli standardlarımızı yapacak kadroyu sağlamak için ilgili bakanlıklar, üniversiteler ve meslek kuruluşları ile Enstitü arasında yakın bir işbirliği kurulmuştur.

— Bu yolda harcanan çabalar kısa bir süre içinde meyvelerini vermiş çıkarılan 132 sayılı Kanunla 1960 yılında Türk Standardları Enstitüsü «Hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen ve tüzel kişiliği olan bir kamu kurumu» niteliğini kazanmıştır.

Çalışmaları ile tüketici halkımıza hizmet ettiği kadar, yetiştirici ve imalatçılarımıza da ışık tutan ve yardımcı olan Türk Standardları Enstitüsü, milli ekonomimize ve toplum yaşantımıza büyük yararları dokunacak olan standardlaşmayı tanımlama ve halkımıza benimsetme bahsinde memnunluk verici bir başarı elde etmiştir denilebilir.

Nitekim toplumumuz içinde bugüne kıyasla geçen her gün, halkımız standardlaşmaya karşı daha yakın bir ilgi duymakta ve bunun zorunluğunu, yararlarını daha iyi kavramaktadır.

Enstitünün çalışmalarını, Türk Standardlarının uygulaması ile ilgili resmi ve özel sektörümüz ve destekledikleri sürece bu davranışın getireceği iyilikler bizi milletçe mutluluğa götürecektir. Bunda hiç şüphemiz yoktur.

ÇALIŞ - ÖVÜN - GÜVEN

Heico Floresant Balast ve Transformatör Fabrikası, senelerce kader ve işbirliği yapmış olan sayın ve vefakâr müşterilerine yeni başarı ve muvaffakiyetini bildirmekle şeref duyar.

Fluoresant mevzuunda senelerce söz sahibi olan fabrikamız bu kerre haklı iddiasını Türk standartlarına girerek belgelerle yalnız yurdumuzda değil bütün dünyada kendisini kabul ettirmiştir. 30.12.1968 tarih 14069 nolu Türk standartları kalite belgesine haiz olan müessesemiz bu şerefte hepinizin hak ve hissesi olduğunu kabul etmektedir. Sizlere teşekkür eden fabrikamız işbirliğimizin devamlı olmasını diler.

Yüzde yüz Türk emeğinin mahsulü olan HEİCO marka Floresant Balastlarımız, bundan böyle HEİCO markasının ve Türk Standartlarının garantisi altında imal edilmektedir.

Hürmetlerimizle
Hayk Değirmencioğlu

TSE IX GENEL KURULUNA KATILAN ÜYELER

I — TEMSİLCİ ÜYELER

A GRUBU

1 — Ankara Üniversitesi :

Fen Fakültesi
Ziraat Fakültesi

Prof. Dr. Enis ERDİK
Prof. Dr. Sabahattin ÖZBEK
Prof. Dr. Osman TOSUN

2 — Atatürk Üniversitesi :

Ziraat Fakültesi

Prof. Dr. Ahmet KURT

3 — Ege Üniversitesi :

Ziraat Fakültesi

Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ

4 — İstanbul Üniversitesi :

Fen Fakültesi
İktisat Fakültesi
Orman Fakültesi

Prof. Dr. Halit KESKİN
Prof. Dr. Sabahattin ZAIM
Doç. Dr. Yılmaz BOZKURT

5 — İstanbul Teknik Üniversitesi :

Elektrik Fakültesi
İnşaat Fakültesi
Kimya Fakültesi
Maden Fakültesi
Makina Fakültesi
Mimarlık Fakültesi

Prof. Hasan ÖNAL
Prof. Bekir POSTACIOĞLU
Prof. Dr. H. CİVELEKOĞLU
Doç. Dr. Recep SAFOĞLU
Prof. Selâhattin ANIK
Prof. Sedat GÜREL

6 — Orta Doğu Teknik Üniversitesi :

Mühendislik Fakültesi
Elektrik Mühendisliği Bölümü
İnşaat Mühendisliği Bölümü
Maden Mühendisliği Bölümü
Makina Mühendisliği Bölümü
Mimarlık Fakültesi

Prof. Dr. Tanık G. SOMER
Prof. Dr. Mustafa PARLAR
Prof. Dr. Murat DİKMEN
Prof. Dr. Hayri ERTEN
Prof. Dr. Nuri SARYAL
Teoman AKTÜRE

7 — İktisadi ve Ticarî İlimler Akademileri :

Ankara Akademisi
Eskişehir Akademisi
İstanbul Akademisi
İzmir Akademisi

Doç. Dr. Necdet ÖZDEMİR
Doç. Dr. Halil DİRİMTEKİN
O. Muammer KOCAOĞLU
Doç. Dr. Ömer Zeki ASICI

8 — İlim Müesseseleri :

İhracatı Geliştirme Etüd
Merkezi
Devlet Güzel Sanatlar
Akademisi
İstanbul Üniversitesi İşletme
Fakültesi İşletme İktisadi
Enstitüsü
İstanbul Teknik Üniversitesi
Makina Fakültesi Makina
Malzemesi ve İmal Usulleri
Enstitüsü
İstanbul Teknik Üniversitesi
Makina Fakültesi Isı Tekniği
ve Ekonomisi Araştırma
Kurumu
İstanbul Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi Yapı
Araştırma Kurumu
İstanbul Teknik Üniversitesi
Türk Elektroteknik Kurumu
İstanbul Teknik Üniversitesi
Ziraat Makinaları Muayene ve
Araştırma Merkezi
İstanbul Yıldız Teknik Okulu
Gnkr. Gn. P. P. ARGE
Dairesi Başkanlığı
Millî Prodüktivite Merkezi
Robert Kolej Araştırma
Merkezi
A. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi
İskân ve Şehircilik Enstitüsü
Orman Genel Müdürlüğü
Ormancılık Araştırma
Enstitüsü
Tekel Enstitüleri Müdürlüğü
Türkiye Bilimsel ve Teknik
Araştırma Kurumu
Türk Loydu

Necmi ARAN

Köksal ANADOL

Prof. Dr. Mehmet OLUÇ

Prof. Selâhattin ANIK

Prof. Kemâl ONAT

Prof. Tulu BAYTIN

Prof. Emin ÜNALAN

Doç. Dr. Yaşar ÖZEMİR
Ziya BABAN

Yb. Hilmi İSMAİLOĞLU
Fuat YÜCESOY

Prof. Dr. Necmi TANYOLAC

Doç. Dr. Cevat GERAY

İrfan GÜRSU
Sadiye EMERCAN

Doç. Dr. Feridun TOPALOĞLU
Mümtaz BALSÖZ

9 — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği :

Elektrik Mühendisleri Odası
Gemi Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme
Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro
Mühendisleri Odası
İnşaat Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Orman Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası

Hasan ASMAZ
Ayhan ERKAN
Hamza ÖZMERAL
Medeni SOYSAL

A. Fahrettin AYDIN
Kemal NOYAN
Kâzım TURGAY
Muammer KAYMAKÇALAN
Kemal TATAROĞLU
İsmet ÖZTUNALI
Ekrem KANGAL
Arman GÜRAN

B GRUBU

1 — Bakanlıklar :

Başbakanlık
Başbakanlık Devlet Planlama
Teşkilâtı Müsteşarlığı
Bayındırlık Bakanlığı
Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanlığı
Gümrük ve Tekel Bakanlığı
İmar ve İskân Bakanlığı
Köy İşleri Bakanlığı
Millî Eğitim Bakanlığı
Millî Savunma Bakanlığı
Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanlığı
Sanayi Bakanlığı
Tarım Bakanlığı
Ticaret Bakanlığı
Turizm ve Tanıtma Bakanlığı
Ulaştırma Bakanlığı

Muzaffer UYGUNER

Mehmet Yılmaz ARIYÖRÜK
S. Tuğrul CEMALİGİL

Ali ORHON
Adil BALANTEKİN
İsmail DEVLETKUŞU
Tuna TUNAMAN
Saip DEVELİ
Alb. Turgut UZER

Dr. Fahriye GÜKTÜRK
Necat TÜRKBAŞ
Ömer BUÇUKOĞLU
M. Fethi ARIEMRE
Naci ATAİENT
Özhan ERDEMGİL

2 — Teşekküller :

Azot Sanayii T.A.Ş. Genel
Müdürlüğü
Adana Çukurova Pamuk
T.S.K. Birliği
Antalya Pamuk, Narenciye ve
Muz T.S.K. Birliği
Çimento Sanayii T.A.Ş.
Genel Müdürlüğü
Denizcilik Bankası T.A.O.
Genel Müdürlüğü
TCDD İşletmesi Genel
Müdürlüğü
Devlet Malzeme Ofisi
Genel Müdürlüğü
Devlet Su İşleri Genel
Müdürlüğü
Elektrik İşleri Etüd İdaresi
Genel Direktörlüğü
Et ve Balık Kurumu Genel
Müdürlüğü
Etibank Genel Müdürlüğü
Gaziantep Fıstık T.S.K. Birliği
Giresun Fındık T.S.K. Birliği
İller Bankası Genel Müdürlüğü
İzmir, İncir, Üzüm, Zeytinyağı
Pamuk T.S.K. Birliği
Isparta Gül ve Gülyağı
T.S.K. Birliği
Karayolları Genel Müdürlüğü
Maden Tetkik ve Arama
Enstitüsü Genel Direktörlüğü
Makina ve Kimya Endüstrisi
Kurumu Genel Müdürlüğü
Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü
PTT İşletme Genel Müdürlüğü
Sümerbank Genel Müdürlüğü
Toprak Mahsulleri Ofisi
Genel Müdürlüğü
Türkiye Demir ve Çelik
İşletmeleri Müessesesi Genel
Müdürlüğü
Türkiye Emlak ve Kredi
Bankası Genel Müdürlüğü

Nihat DURUMAN

Necmettin KUÇÜKER

Mahmut KONUK

Yılmaz GÜNGÖR

Zekâi BAŞKURT

Cemâl ÜNER

Râtip ERGİL

Muzaffer KIYKIOĞLU

Mücteba BUHARALILAR

Nâzım KAYAKIRAN
Nurettin NORMAN
Feridun DEMSOY
Çetin BAZAYITOĞLU
Münir ALPSOYLU

Feridun SİPAHIOĞLU

A. Fatih YAĞCI
Mehmet ÖZGÜVEN

Kenan MANİOĞLU

Cevat VURAL
Dr. M. Ali OKSAL
Ferit ARPACI
Ferit ÖZGİRGİN

Haldûn AYDINONAT

Ergün AŞIK

Nimet ÖNEY

Türkiye Kömür İşletmeleri
Kurumu Genel Müdürlüğü
Türkiye Petrolleri A. O.
Genel Müdürlüğü
Türkiye Selüloz ve Kağıt
Fabrikaları İşletmesi Genel
Müdürlüğü
Türkiye Şeker Fabrikaları
A.Ş. Genel Müdürlüğü
T.C. Ziraat Bankası Genel
Müdürlüğü
Türkiye Ziraî Donatım
Kurumu Genel Müdürlüğü

Feyyaz İNCEER

Kâmil ERDİK

Ülker İZGİ

İhsan ERGÜL

Mazhar AYKUT

Şerif OĞANKULU

C GRUBU

1 — Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği :

Sırrı Enver BATUR
Orhan IŞIK
Namık Kemal SAVUN
Vedat TALU

2 — Ticaret Odaları :

Ankara Ticaret Odası

Adana Ticaret Odası
Denizli Ticaret Odası
Eskişehir Ticaret Odası
İstanbul Ticaret Odası

İzmir Ticaret Odası

Kayseri Ticaret Odası

Süleyman UZUN
Cahit AYDOĞAN
Cevdet Naci GÜLALP
Ahmet Nesip BABAN
Ramiz ARI
İsmail GÖKSU
Kemâl BİNGÖL
Fikret YAŞAR
Mehmet ECE
Şinasi ERTAN
Hasan GÜVEN
N. Mehmet KAŞIKÇI

3 — Sanayi Odaları :

Ankara Sanayi Odası
Adana Sanayi Odası
Ege Bölgesi Sanayi Odası

İstanbul Sanayi Odası

Kayseri Sanayi Odası

Özdemir YARAR
Sakıp SABANCI
Kemal İVE
Enver SELAY
Ömer ALAGEYİK
Muzaffer BERBEROĞLU
Asım KOCABİYYIKLI
A. Rıza ESER

4 — Ticaret ve Sanayi Odaları :

Adapazarı Ticaret ve Sanayi
Odası

Osman ERKAYA

Antalya Ticaret ve Sanayi
Odası

Kemâl YEREBAKAN

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

Kâzım TURŞAY

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası

Ziya ALP

Erzurum Ticaret ve Sanayi
Odası

Ali Sırrı KUŞKAY

Gaziantep Ticaret ve Sanayi
Odası

Orhan SEVİNÇ

İskenderun Ticaret ve Sanayi
Odası

Arif TACETTİN

İsparta Ticaret ve Sanayi
Odası

Ahmet AYYILDIZ

İzmit Ticaret ve Sanayi Odası

Özcan SANDIKÇIOĞLU

Karabük Ticaret ve Sanayi
Odası

M. Turgut ÜNSAL

Konya Ticaret ve Sanayi
Odası

Halis BÜYÜKBAĞRIACIK

Kütahya Ticaret ve Sanayi
Odası

Turgut ERDEM

Mersin Ticaret ve Sanayi
Odası

Mehmet Mahir TURAN

Rize Ticaret ve Sanayi Odası

Nurettin KÖSEOĞLU

Samsun Ticaret ve Sanayi
Odası

Necdet GÜRSEL

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

Fikret POLATER

Trabzon Ticaret ve Sanayi
Odası

Müfit AKÇAY

5 — Ticaret Borsaları :

Ankara Ticaret Borsası
Adana Ticaret Borsası
Adapazarı Ticaret Borsası
Bursa Ticaret Borsası
Ceyhan Ticaret Borsası
Edirne Ticaret Borsası
Elâzığ Ticaret Borsası
Erzurum Ticaret Borsası
Eskişehir Ticaret Borsası
İstanbul Ticaret Borsası

Adnan ÖZBERK
Turhan TANRIVER
Şerafettin MEMİĞÜVEN
Şükrü SARAÇOĞLU
Seyfi UYGUR
Rifat YILMAZER
Ahmet DABAK
Murat HINISLIOĞLU
Zekeriya ERDOĞAN
Lütfü Şinasi EMEKLİ
Cemil KANTUR
Ömer BESE
Haşim DOĞANAY
İsmail Hakkı ÖZDEMİR
Kâzım KAHVECİOĞLU
Sedat GÜLERGÜN
Hasan BÜLBÜL
Mustafa PAKOL
Alâettin KARA

İzmir Ticaret Borsası
Kars Ticaret Borsası
Keşan Ticaret Borsası
Konya Ticaret Borsası
Mersin Ticaret Borsası
Ordu Ticaret Borsası
Tekirdağ Ticaret Borsası
Uzunköprü Ticaret Borsası

6 — Bankalar :

Türkiye Sınai Kalkınma
Bankası

Müeyyet KERİMOL

7 — İhracatçı Birlikleri :

Doğu Vilâyetleri Canlı Hayvan
Madde ve Mamûlleri
İhracatçıları Birliği
İstanbul İhracatçıları Birliği
İzmir İhracatçıları Birliği

Hamza KARABAĞLI
Bahri BAYKAL
Mücahit BÜKTAŞ
İsmail ONOVLUK

Karadeniz Bölgesi Fındık
İhracatçıları Birliği
Mersin İhracatçıları Birliği

Muhittin PAZAR
Sadettin CÖMERT
Alp PERŞEMBE

8 — Hususî Teşekküller :

Ereğli Demir ve Çelik Fab.
T.A.Ş. Genel Müdürlüğü

Esat YAVUZ

II — TABİİ ÜYELER

1 — Standard Hizmeti ile Görevli Bakanlıkların Bu Hizmeti Gören Daire Âmirleri :

İmar ve İskan Bakanlığı
Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü
Sanayi Bakanlığı Sanayi
Dairesi Reisli
Tarım Bakanlığı Orman
Genel Müdürlüğü
Tarım Bakanlığı Ziraat
İşleri Genel Müdürlüğü
Ticaret Bakanlığı
Standardizasyon Müdürlüğü

Mehmet AKTAN
Organ SORGUCU
Hakkı Suha KARAMIZRAK
Osman BOYACI
Fasih ATAM

2 — Hazırlık Grupları Başkanları :

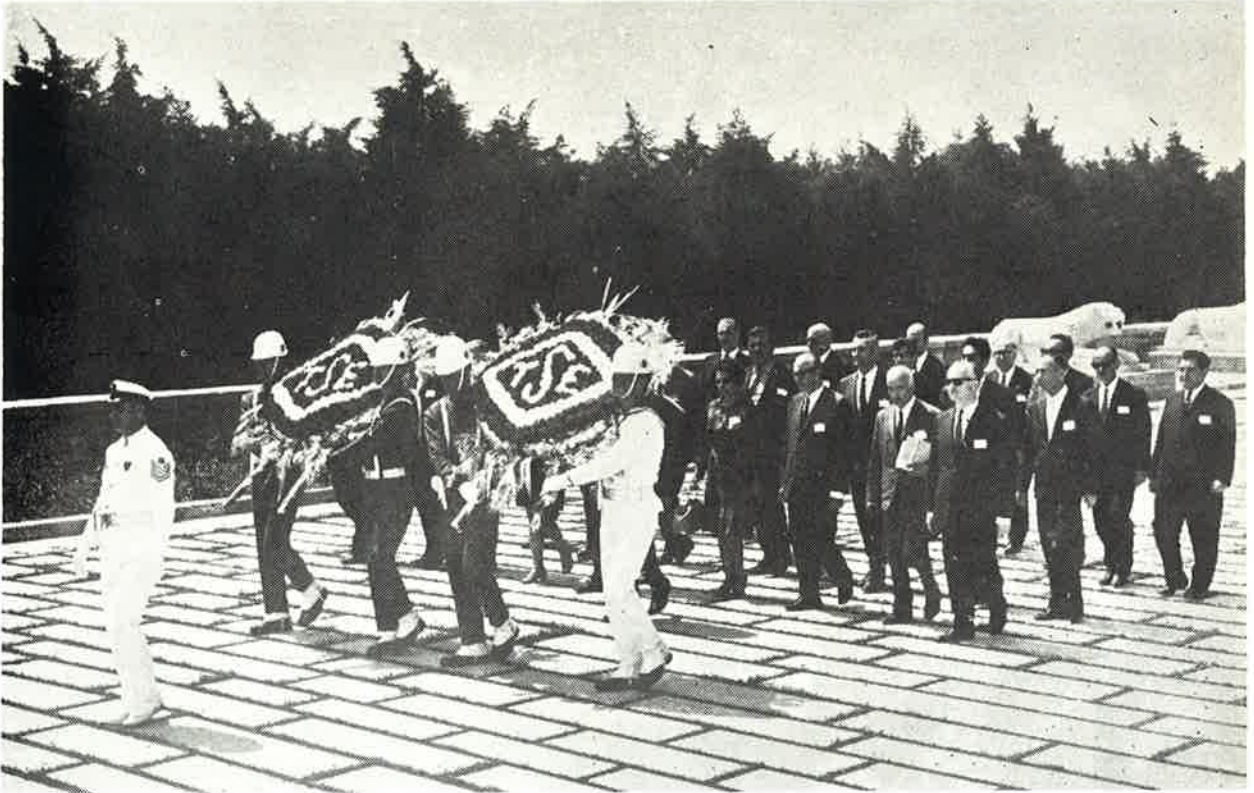
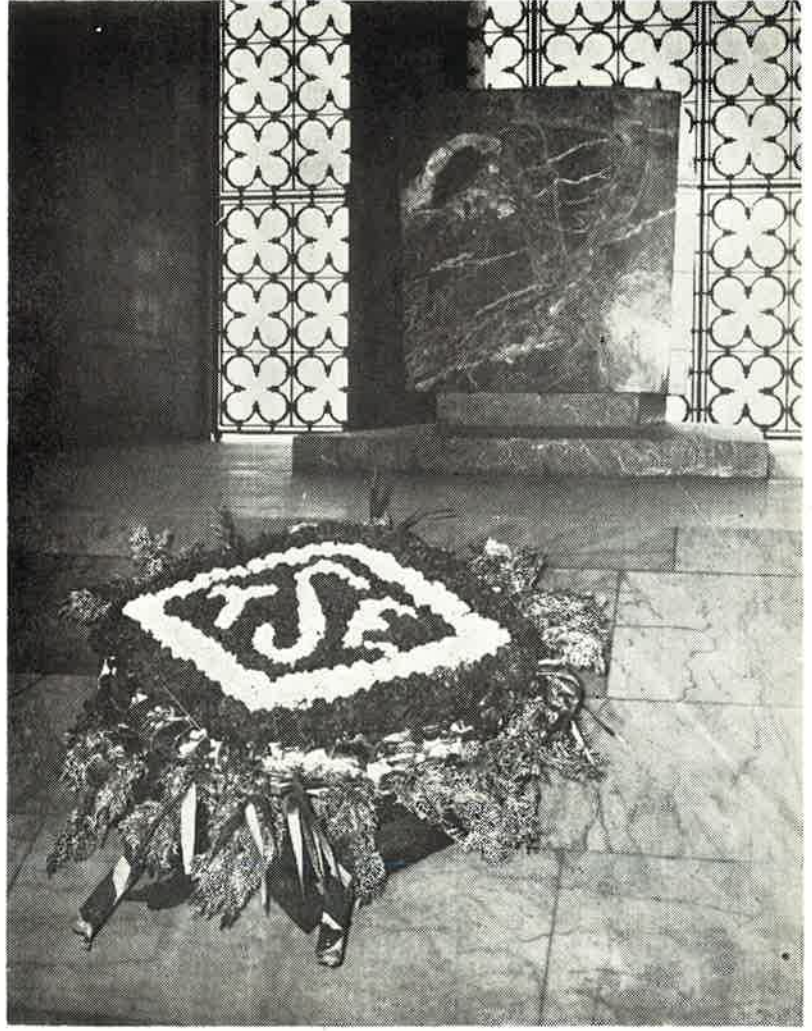
Elektrik Hazırlık Gr. Başkanı
Elektronik Hazırlık
Gr. Başkanı
İnşaat Hazırlık Gr. Başkanı
Kimya Hazırlık Gr. Başkanı
Laboratuvar Hazırlık Gr.
Başkanı
Maden Hazırlık Gr. Başkanı
Makina Hazırlık Gr. Başkanı
Metalürji Hazırlık Gr. Başkanı
Mevzuat Hazırlık Gr. Başkanı
Mühendislik Hazırlık Gr.
Başkanı
Tekstil Hazırlık Gr. Başkanı
Ziraat Hazırlık Gr. Başkanı

Haydar Reşit KÖK
Prof. Haldûn GÜRMENT
Erol YALTKAYA
Doç. Dr. Temel ÇAKALOZ
—
Tacettin ATAMAN
Cemâl ÜNER
Feyzi ÖZİL
Faruk A. SÜNER
Celâl İMRE
Nihat MUMCU
Prof. Dr. Sabahattin ÖZBEK

3 — TSE Eski Yönetim Kurulu Başkanları :

Faruk A. SÜNER

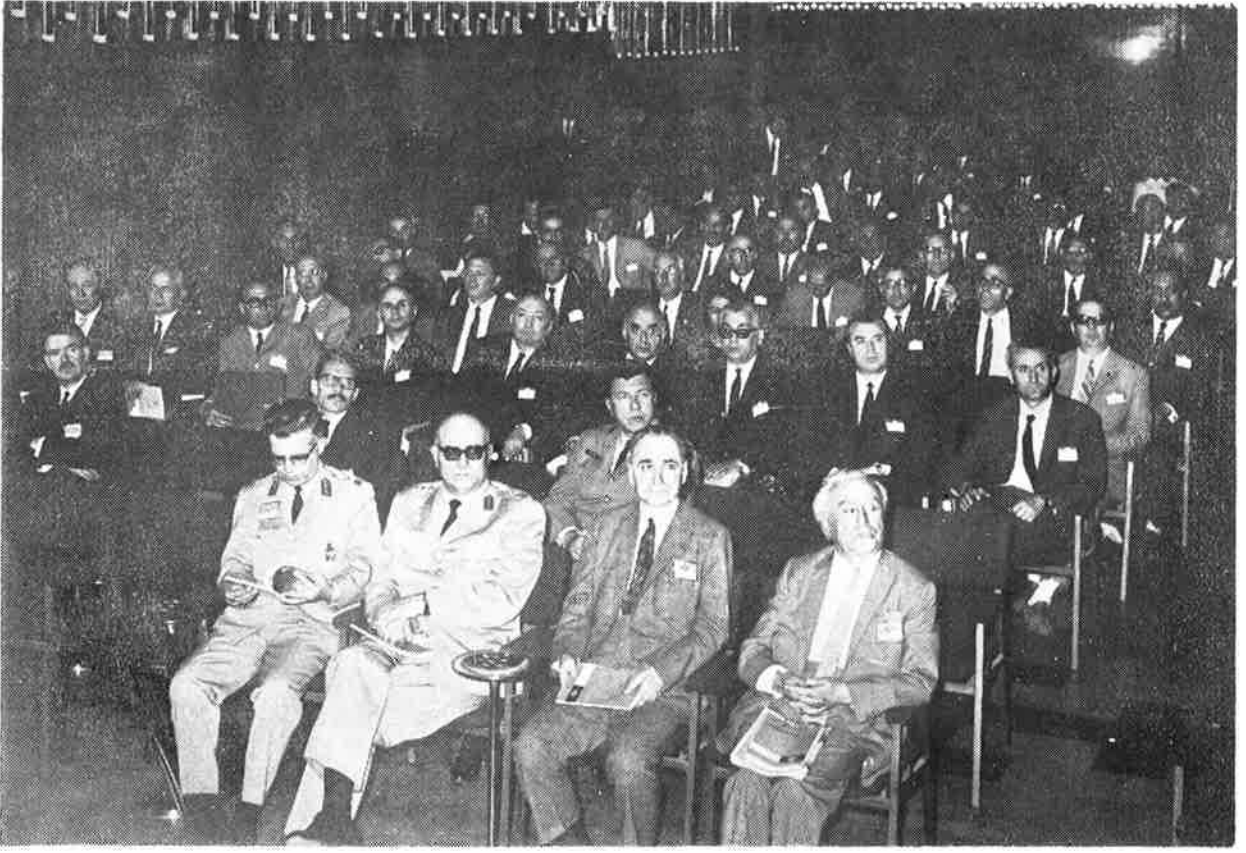
**TSE
GENEL KURUL
HEY'ETİ
BÜYÜK
ATA'NIN
HUZURUNDA**

GENEL KURUL, BAŞKANLIK
DİVANI VE TSE YÖNETİM
KURULU İLE BAŞKANI
TOPLANTIDA

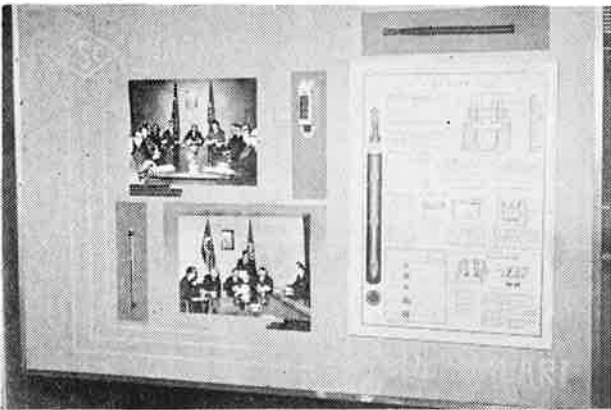
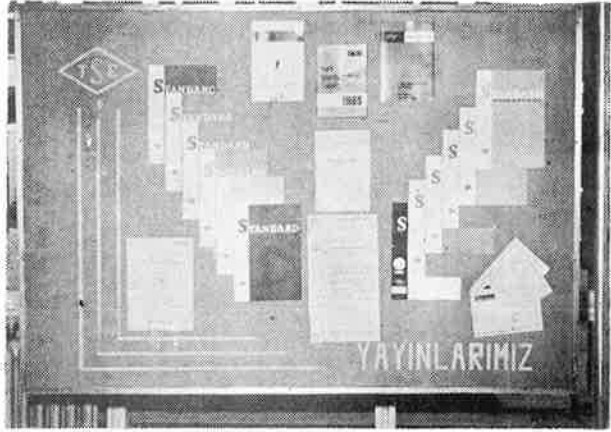
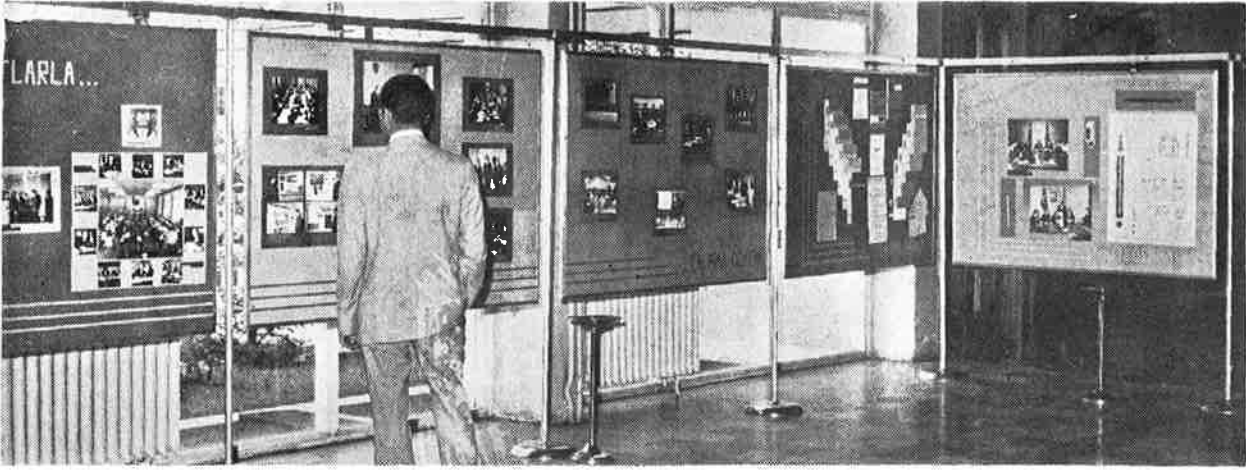

TSE GENEL KURULUNDAN GÖRÜNÜŞLER

GENEL KURUL DOLAYISILE TERTİPLENEN SERGİDEN GÖRÜNÜŞLER

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'NÜN FAALİYETLERİ

TSE YÖNETİM KURULUNUN IX. GENEL KURULA SUNDUĞU FAALİYET RAPORUNDAN ÖZETLER

TSE'NİN BİR YILLIK ÇALIŞMALARI, GENEL KURUL'A SUNULAN RAPORDA AÇIKLANMIŞTIR. HER YIL OLDUĞU GİBİ, BU YIL DA, GENEL KURUL ÜYESİ OLMAYAN OKURLARIMIZ İÇİN, BU RAPORUN BİR ÖZETİNİ AŞAĞIDA VERİYORUZ :

«Enstitümüzün her yeni dönem çalışmalarını, daha önceki yıllarda güdülen amaçların gerçekleştirilmesine yöneltmek ve standardizasyon alanında yeni ufuklar açmaya çaba harcamak, titizlikle izlediğimiz bir prensip ve gelecek halini almıştır.

Aynı zamanda çağdaş bilim ve teknolojinin ortaya koyduğu olgunluk ve kararlılık içinde yürütmek zorunda bulunduğumuz bu çalışmalarda elde edilen ilerleme ve gelişmelerin ise; müstahsil, sanayici ve tüccarlarımızı standardizasyon davasına alıstırmakta ve bağlamakta ayrıca etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Üniversitelerimizle Hükümetimiz, iş adamlarımız ve Enstitümüz arasında örtilen bu hizmet ve faaliyet ağının, zamanla daha da sıkılaşacağına ve güç kazanacağına inanıyoruz.

Aynı yolda yürüyerek yakın bir gelecekte standardlaşmamızı daha da genişletecek ve bu sayede dünya piyasalarındaki haklarımızı daha kuvvetle savunabileceğiz.

STANDARDİZASYON FAALİYETLERİNE KAŞI İSTEKLER ÇOĞALMIŞ, STANDARDLARA DUYULAN GÜVEN ARTMIŞTIR

Son zamanlarda resmi ve özel sektörde standardizasyon faaliyetlerine katılma isteklerinin çoğalmış ve standardlara karşı duyulan güvenin kuvvetlenmiş bulunduğunu gösteren aşağıdaki örnekler, hizmet şevkimizi artıran nedenler olmuştur.

★

○ 13075 sayılı ve 12 Aralık 1968 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İkinci Beş

Yıllık Kalkınma Planı 1969 yılına ait programın uygulanmasına, koordinasyonuna ve izlenmesine ilişkin kararın «İmalât Sanayi Politikası Genel Tedbirler» bölümüne :

«a) Kamu kuruluşları ihalelerinde; Türk Standardı yayımlanmış konularda Türk Standardları Enstitüsü'nden alınan uygunluk belgesini arayacaktır.»

«b) Henüz standardı tesbit edilmiş ihracat mallarının talebedildiğinde - alıcı ve satıcı arasında kararlaştırılmış şartnameye uygunluğunu ve kalitesini kontrol etmek amacıyla sağlanacaktır.» hükümlerini koymakla Hükümetimiz; Enstitümüze karşı olan güvenini belirtmiş ve yurtdışı standardizasyona verdiği önemi, önceliği göstermiş olmaktadır.

Bu görevlendirme ve güveni, gayretlerimizin mânevî bir mükâfatı sayarak bunu hak etmeyi üzerimize bir borç biliyor ve teşekkürle kabulleniyoruz.

○ Memleketimizin tanınmış büyük imalatçı firmaları arasında mamülleri-ne TSE garanti markasını koymak isteyenlerin günden güne çoğalması ise, özel sektörün standardizasyona önem vermeğe ve tüketicilerin standard mal aramağa başladığını gösteren bir davranış sayılabilir. (Ankara Çimento Sanayi, Heico, Surtel, Türk Kablo, Türk Siemens ve benzerleri gibi)».

★

Raporda, bundan sonra bazı çalışmalara değinilmekte ve Enstitünün milletlerarası standardizasyon kuruluşları ile olan münasebetlerindeki gelişmeler ele alınarak şöyle denilmektedir :

«Enstitümüz Başkanlığının yanı sıra, geçen yıl seçildiği Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı (ISO) Başkanlığı görevini de yüklenen Faruk A. Sünter'in, bu yeni sorumluluğu yüklenince kuruluşa yeni bir düzen vermesi, medenî âlemin Türklüğü ve Enstitümüzü millî şeref ve itibarımıza yaraşan bir seviyede daha yakından tanınmasına vesile ve imkân vermiştir.

Başkanımızın, son zamanlarda Avrupa'da düzenlenen bazı önemli milletlerarası toplantıları yönetmeye ve Amerika'da seçkin zevatın katıldığı törenlerde şeref üyesi olarak bulunmaya ve konferanslar vermeye çağırılması, bu görüşümüze hak verdiren güzel örneklerdir.

Onun içindir ki, ISO topluluğunun daha 14 yıllık genç bir üyesi olan Enstitümüz, ikinci kez Konsey üyeliğine seçilmiş ve bu milletlerarası büyük kuruluşun Konseyinde, yeniden üç yıl için söz sahibi olmuştur. ISO Başkanının Türk olduğu bir sırada memleketimizin aynı zamanda Konseyde yer almış bulunması ve böyle bir imkânı ISO topluluğunda pek az rastlanmış, özel bir anlam taşımaktadır.»

BİRİNCİ BÖLÜM

Standard Çalışmaları

«Enstitümüzün, gerek normal iş programında bulunan ve gerek dönem içinde resmi ve özel sektörden gelip ivedilik arzeden konuları standardlaştırma faaliyeti, Genel Kurulumuzun karar ve direktiflerine uygun olarak ve millî ekonomi şartlarımızın gerektirdiği kararlı bir düzen ve seyrile devam ettirilmiş, tatmin edici sonuçlar alınmıştır.

TÜRK STANDARDLARININ SAYISI 744'E YÜKSELDİ

Geçen dönem 624 olan Türk Standardları sayısının 744'e yükselmiş bulunması bunu teyid etmektedir.

Başkaca; üzerlerinde çalışılan ve yeni yayımlanan Türk Standardlarının Raporumuzda ayrı ayrı belirtilmiş bulunan konuları incelendiği zaman, aralarında büyük çoğunluğun tütün, kasaplık etler, taze meyve ve sebzeler, Antep fıstığı gibi önemli ihracat maddelerimiz.

le yapı malzemesi ve yerli sanayi malzemelerinde toplandığı görülmektedir».

Bundan sonra, 1968-69 döneminde kabul edilen Türk standartları sayılmakta ve rapor şöyle devam etmektedir :

ÜZERLERİNDE ÇALIŞILAN STANDARD KONULARI

Bu dönem, kendi görevlerini yerine getirme yönünden ihtiyaç duydukları standartların ivedilikle hazırlanmasını Enstitümüzden isteyen resmi mercilerin sayıları çoğalmakla kalmayıp, bunlara yurt piyasasında görülen bazı kapkaççı imalatı önlemek amacına dayanan özel sektör standard istekleri de eklenmiş ve bunların tümü üzerinde çalışmalara hemen geçilmiştir.

Hattâ bunlardan «Hesap ve İşlem Makinalarında Delinerek Kullanılan Kartlar» gibi bazıları için, orijinal çalışmalar yapmak zorunluğu belirmiş ve Türk Standartları bu yoldan gidilerek yapılmıştır.

Raporun ekleri arasında görülecek olan bu konulara ait çalışmaların hangi safhalarda bulunduğu aşağıda özetlenmiştir :

1 — 145 konunun teknik komiteleri kurulmuş, tasarıları düzenlenmektedir.

2 — 58 konunun tasarıları teknik komitelerince tamamlanarak Hazırlık Gruplarına verilmiş, incelenmektedir.

3 — 13 konunun tasarıları Hazırlık Gruplarında kesin şekillerini almış, yetkili mercilerin görüşlerine sunulmuştur.

4 — 64 konunun tasarıları gelen

mütalâaların ışığı altında olgunlaştırılmış, Teknik Kurulun tasvibine sunulmak üzere formaliteleri tamamlanmaktadır.

5 — 15 konu Teknik Kurulda incelenmektedir.

6 — 148 konunun da teknik komitelerini kurmak için ön hazırlıklar yapılmış, muhtemel üyelerle temas imkânları aranmış, fakat henüz olumlu bir sonuca varılamamıştır.

Bilhassa orijinal çalışmalarla meydana getirilen Türk Standartları ve Milletlerarası ISO, IEC, OECD ve FAO kuruluşlarının yaptıkları ortak standartlar bahsinde mütalâa mercilerinin bu davranışı daha da üstün bir değer kazanmaktadır.

Çünkü her iki faaliyet alanında da milli menfaatlerimiz hesabına etkili bir rol oynayabilmemiz için, söz konusu standartlarda memleketimiz mallarının durumlarına uygun hükümlerin yer almasını sağlamak gerekmektedir.

Bunun için ise üretim ve pazarlama şartlarımızı, imkânlarımızı iyi bilmeye ve milletlerarası standartları hazırlayan eksperler grubu çalışmalarında baştan itibaren bulunmaya ihtiyaç vardır.

Açıklanan bilgilerden yoksun kalındığı veya milletlerarası kuruluşların faaliyetlerine katılmakta gecikildiği takdirde, katkımız olmaksızın kesinleşecek olan milletlerarası standartlarda uymayacağımız noktalar bulunabilir. Bu yüzden aynı standartları uygulayan Ortak Pazar ve Avrupa'nın başka memleketlerine yapacağımız ihracatta güçlük-

ler doğabilir, hattâ mal satma imkânlarımız bile ortadan kalkabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Lâboratuvar Hizmetleri

«Raporumuzun giriş bölümünde de açıklanmış bulunduğu gibi, lâboratuvarlarımızın tümü tam kapasite ile faaliyete geçirilememiş olmakla birlikte, resmi ve özel sektörün istekleri karşısında bütün imkânlarımız seferber edilerek mütevâzi çapta da olsa, belirli branşlarda hizmetlerin yerine getirilmesine çalışılmış ve personelimizin feragatli mesaipleri sonucunda bu imkân elde edilmiştir.

Bu sayede bugün 58 Elektrik, 85 Makina ve Metalografi, 182 Kimya Grubu standardına ait muayene ve deneylerin tümünü lâboratuvarlarımızda yapabilecek durumdayız».

ZAYIF VE KUVVETLİ AKIM ELEKTRİK LÂBORATUVARLARI

«Bu dönem Elektrik Lâboratuvarımızdaki çalışmaların daha çoğu, kuvvetli akım deneyleri üzerinde olmuştur. Çünkü Enstitümüzce hazırlanmış 63 Elektrik Mühendisliği standartlardan 59'u bu konuya girmektedir.

Ayrıca zayıf akımla ilgili sanayinin de gelişme halinde bulunduğu dikkate alınarak, bu alandaki deney ve kontrol imkânlarımızın artırılmasını sağlayacak hazırlıklara da öncelikle girişilmiştir.

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

105° de kuru malzemede
Harçlı örgü duvarlarda
Tutkallı örgü duvarlarda
Duvar elemanlarında
Çatı ve döşeme plâklarında
Asmolen bloklarda
İzolasyon plâklarında

* HAFİFLİK

105° de kuru malzemede
Hesap Ağırlıkları :
Blok duvarlarda
Teçhizatlı elemanlarda
Asmolen bloklarda
İzolasyon plâklarında

G15 G25 G50

Isı geçirgenlik katsayısı
(Kcal/mhc)

0.08	0.10	0.13
—	0.16	0.20
—	0.13	0.17
—	—	0.18
—	—	0.17
0.13	0.16	—
0.12	0.14	—

Birim ağırlıkları (t/m³)

0.40	0.50	0.65
—	0.65	0.80
—	—	0.84
0.50	0.65	—
0.50	0.65	—

TÜRK YTONG SANAYİ A.Ş. ENDÜSTRİYEL ATILANTİK MAN. İSTANBUL TELEFON 454920 TELGRAF TÜRKYTONG

Standard — 74

İNŞAAT, MAKİNA VE METALÜRJİ LABORATUVARLARI

«Laboratuvarlarımızın bu bölümü; yeni getirilen makina ve cihazlarla geliştirilmiş, böylelikle standartları yaşımlanan inşaat malzemesi ve metalik malzeme deneylerinin burada yapılabilmesi için altına alınmıştır.

1 — Amster firmasından alınan 40 ton kapasiteli «çekme makinası»nın gelmesiyle laboratuvarlarımızda 150 tona kadar her türlü çekme muayeneleri yapılabilecek bir durum elde edilmiştir.

2 — İnşaat malzemesi burma muayenelerini yapmak için gerekli «tel bükme cihazı» da bu arada gelmiş bulunmaktadır.

3 — Madensel malzemenin sürekli uzama ve kopma süresini tayinde kullanılan «Creep» muayene cihazı da getirilmiştir.

4 — Saç ve bantlarda çökertme muayenelerinin yapılmasına yarayan «Erickson» cihazı da yeni gelen laboratuvar ikmal malzemeleri arasındadır.

5 — Metalik malzemenin Brinell ve Rockwell metodlarına göre sertliklerini tayin etmek üzere daha önce getirilmiş iki ayrı cihaza ilâve olarak «Vickers» sertlik cihazı da alınmış, bu konuda ihtiyaçlarımız tamamlanmıştır.

6 — Metalik malzemenin vurma muayenelerinde kullanılan Avery marka «Impact» deney cihazı da bu dönem içerisinde getirilerek mekaniksel deneylere ait bu teçhizatla laboratuvarlarımızın imkânları genişletilmiştir.

7 — Yine metalografik muayenelerde kullanılmak üzere bir «metal mikroskopu» ve metal numunelerin hazırlanmasında gerekli bir «metal kesme makinası» alınmıştır.

Bu satınalmaların yanısıra sükûnet ve duyarlılık isteyen deneylerin gerektiği gibi yapılabilmesi için aranılan şartları halz odaları yapılmasına da geçilmiştir.

Bu cümleden olarak; çimento ve çimentolu mamüller ile lif levhalarının deneylerini duyarlı olarak yapabilme bakımından, denenecek numunelerin belirli bir nisbi rutubet ve sıcaklıktaki ortamda bulundurulmaları zorunlu olduğundan nisbi rutubeti % 9-100 arasında ve sıcaklığı $20 \pm 1^\circ\text{C}$ 'de tutulabilecek bir klimatizasyon odası ile buna bitişik bir kondisyonlama odası kurulmasına başlanmış ve inşaat kısımları bitirilmiştir.

★

KİMYA GRUBU LABORATUVARLARI

«Laboratuvarlarımızın bu dönem çalışmaları :

○ TSE Standarda Uygunluk Markasını kullanmak izni isteyen firmaların imalatını inceleme,

○ Yayınlanmış Türk Standardlarının uygulama durumlarını tayin,

○ Türk Standardları ve Milletlerarası Rekondasyonlar için istenilen çeşitli konulara ait mütalâalar,

○ Resmî ve özel sektörün, yapacakları satınalmalar hakkında istedikleri özellik yoklamaları, konularında toplanmaktadır. Bunları şöylece özetleyebiliriz :

1 — TSE Markası Kullanma İstekleri :

Sert polivinilklorür (PVC) ve sert polietilen (PE) basıncı pis su boruları yapan 4 firmanın Enstitümüzde başvurarak mamüllerinde markalarımızı kullanma izni istemeleri üzerine, imalat yerlerine kadar gidilip TS 201 ve 418 yönlerinden imalat durumları ile kalite kontrol imkânları görülmüş ve alınan numuneler gerekli muayene ve testlere tâbi tutulmak suretiyle bunların özellikleri tesbit edilmiştir.

2 — Yayınlanmış Türk Standardları Uygulamaları :

Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Zeytinyağı Konseyinin istediği bilgileri verebilmek için üretim bölgelerindeki Ticaret Odaları aracılığı ile getirilen numuneler üzerinde çeşitli çalışmalar yapılarak aldığımız sonuçlar Konsey'e iletilmiştir.

3 — Türk Standardları ve Rekondasyonlar Hakkında Mütalâalar :

Raporun bu bölümünde, mütalâa, bildiriler, konular hakkında bilgi verilmektedir.

4 — Resmî ve Özel Sektörün Yapacakları Satınalmalar İçin İstedikleri Özellik Yoklamaları da laboratu-

varlarda yapılmış olup, raporda bunlarla ilgili bilgiler bulunmaktadır.

MAKİNA ATÖLYELERİ FAALİYETLERİ

«Laboratuvarlarımızın mahdut ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş bulunan makina atölyesine bu dönem içinde saç ve kaynak işleri için gereken tezgâhlar ilâve edilmiş, faaliyet alanı genişletilmiştir. Bu sayede standartların ihtiyaç gösterdiği aparatların imâlî yanında, binalarımız ve kurulmakta olan ilâve tesisler için istenilen parça ve işler yapılmıştır».

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dış Münasebetlerimiz

«Milletlerarası standardizasyon, gün geçtikçe yaygın bir hâl aldığı için Enstitümüzün bu alandaki faaliyetleri de yoğunlaşmıştır.

MİLLETLERARASI STANDARDİZASYON TEŞKİLATI

(International Organization for Standardization - ISO)

Yıl içinde Filipinler'in ISO ailesine üye olarak katılmasına karşılık, Paraguay ayrılmış ve Arnavutluk'la Arjantin'in - aidatlarını ödemedikleri için - ilgileri kesilmiş olduğundan üye toplamı 54'e düşmüştür.

Tunus Devlet Plânlama ve Millî Ekonomi Sekreteryası'nın katılması ile muhabir üyeler sayısı 8'e yükselmiştir.

Teknik Komitelerin son yıl içinde düzenledikleri 235 tane ile birlikte milletlerarası rekondasyonların toplamı 875'i bulmuştur.

Bugün faaliyette bulunan ISO Komitelerinin sayısı 121'dir.

ISO Konseyinde üyelikleri sona eren Finlandiya, Hindistan, İngiltere, İrlanda ve Küba'nın yerine 1969-1971 arasında üç yıllık süre için Türkiye, İngiltere, İsveç, Japonya ve Pakistan seçilmiştir.

ISO Konseyine ilk kez 1962 yılında 1963-1965 arasındaki üç yıllık dönem için seçilmiş bulunan memleketimizin, birkaç yıl sonra tekrar aynı yere seçilmesi Enstitümüzün standard dünyasında ve standard enstitüleri arasındaki prestijini ve üzerlerinde bıraktığı olumlu izlenimleri gösteren mutlu bir olaydır».

1970 ISO GENEL KURULU TOPLANTISI ANKARA'DA YAPILACAK

Her 3 yılda bir ISO Başkanlarının memleketlerinde yapılması müted bulunan ISO Genel Kurulu toplantısının 1970 yılı Eylül ayında Ankara'da olması kesinleşmiştir.

Milletlerarası ilişkiler yönünden büyük önem taşıyan ve yankuları yıllar boyu süren bu kongreye, dünyanın dört bucağından muhtelif milletlere mensup ve büyük sayıda seçkin zevatın katılacağı dikkate alınarak, kusursuz ve başarılı geçmesi için Enstitümüz, daha şimdiden hazırlıklara girişmiştir.

★

ISO İcra Komitesi toplantısı 17-19 Nisan 1969 tarihleri arasında Cenevre'de Başkan Faruk A. Sünter'in yönetiminde toplanmıştır. Yapılan görüşmelerde, klâsik sistemden bu yeni denemeye geçerken yine bazı teknik komitelerin davet olunması ve büsbütün başka bir havaya girilmemesi tezi üzerinde durulmuş ve Türk ekonomisini yakından ilgilendiren bazı teknik komitelerin toplanmalarına yer verilmesi kararlaştırılmıştır».

★

Enstitümüzün de temsil edildiği ISO Teknik Komiteleri toplantılarına ait bilgiler aşağıda verilmiştir :

ISO'nun 34 numaralı «Tarımsal Besi Ürünleri» Teknik Komitesine bağlı 8 numaralı «Münebbih besinler» Alt Komitesinin 1 numaralı «Çay» Çalışma Grubu, 21-23 Ekim 1968 tarihleri arasında Londra'da toplanmış ve Enstitümüzü Tekel Genel Müdürlüğü Uzman Mülşaviri Asım Zihnioglu temsil etmiştir.

Yine ISO'nun 34 numaralı «Tarımsal Besi Ürünleri» Teknik Komitesine bağlı 4 numaralı «Hububat ve Baklagiller» e ait Alt Komitenin 30-31 Ekim ve bu Alt Komitenin 2 numara «Hububat Depolaması» Çalışma Grubunun 29 Ekim 1968 tarihlerinde Londra'da yapılan toplantılarına Enstitümüz adına Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden Ziraat Yük. Müh. Talât Aksoy katılmıştır.

ISO'nun 120 numaralı «Deriler» Teknik Komitesi ile buna bağlı (Pikler deriler de dâhil olmak üzere) «Ham Deriler» ve «Mamûl Deriler» Alt Komitelerinin Tel-Aviv'de 28 Ekim - 1 Kasım 1968 tarihleri arasında yapılan toplantılarına da Enstitümüzü temsilen bir heyet katılmıştır.

20-22 Ocak 1969 tarihleri arasında 44 numaralı «Kaynak» Teknik Komitesi 2 numaralı Çalışma Grubunun Berlin'de yaptığı toplantıya Enstitümüzü temsil eden İstanbul Teknik Üniversitesi Profesörlerinden Selâhattin Anık katılmıştır. «Metal Kaynak Alanındaki Gereklilerin Birleştirilmesi» konusu ile uğraşan bu çalışma grubunun toplantısına 7 ülkeden 30 delege katılmıştır.

ISO'nun 17 numaralı «Çelik» Teknik Komitesi'ne bağlı 8 numaralı «Sıcak Haddelenmiş Profillerin Boyutları» Çalışma Grubunun 3-9 Mart 1969 tarihleri arasında Brüksel'de yaptığı toplantıya bu tip profillerin memleketimizdeki başlıca imalatçısı olan Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğünden Haddhane Müdürü Metalürji Yük. Müh. Erol Akleman Enstitümüzü temsil eden katılmıştır.

MİLLETLERARASI ELEKTROTEKNİK KOMİSYONU

(International Electrotechnical Commission - IEC)

Kuruluşun 40 üyesi bulunmaktadır.

Ve 66 Teknik Komitesi faaliyet halindedir.

Son yılda 48 rekomandasyon düzenlenerek toplamı 293 olmuştur.

★

Muhtelif teknik komite toplantıları ile birlikte XXXIII üncü IEC Genel Kurul toplantısı 3-14 Eylül 1968 tarihleri arasında Londra'da yapılmıştır. Bunda Enstitümüz, rekor sayılan 10 kişilik bir hey'etle temsil edilmiştir.

★

IEC'nin 54 numaralı «Ev Tipi Buzdolapları» Teknik Komitesi ile «Ev Tipi Klima Cihazları» Alt Komitesi, 2-7 Aralık 1968 arasında Ankara'da Enstitümüzde toplanmıştır.

2 Aralık Pazartesi toplantısı TSE Başkanı kısa bir «Hoşgeldiniz» konuşmasıyla açarak başarılar dilemiştir. Komite Başkanı Norveç'li Mr. Dag Poppe, Enstitümüz yöneticilerine toplantı düzeninin kusursuzluğu ve kendilerine gösterilen yakın ilgiden dolayı komite üyeleri adına teşekkür etmiş, çalışmalarına başlanmıştır. Önceki toplantı tutanakları-

nın kabulünü müteakip ev tipi elektrikli buzdolapları konusunda hazırlanacak IEC Rekomandasyonuna esas teşkil edecek tasarı üzerinde çeşitli yazılı ve sözlü mütalâalar ileri sürülmüş, heyetimizin teklifleri de çoğunlukla olumlu karşılanmıştır.

IEC/TC 54'ün yaptığı yoğun çalışmalarından ve alınan sonuçlardan Klima Cihazları Alt Komitesinin yaptığı çalışmalarda geniş ölçüde yararlanmak kabiliyet olmuş ve tasarruf edilen süre zarfında da delegelere Enstitümüzün tesis ve laboratuvarları gezdirilerek kendilerine TSE'nin çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

★

İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI

(Organization for Economic Cooperation and Development - OECD)

AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONU

(Economic Commission for Europe - ECE)

FAO/WHO KODEKS ALİMENTARYÜS KOMİSYONU

(FAO/WHO Codex Alimentarius Commission - FAO/WHO/CODEX)

OECD ve ECE ile ortaklaşa çalışmalarımız devam etmiş ve çeşitli toplantılara iştirak edilmiştir.

TSE, MUHTELİF MİLLETLERARASI TOPLANTILARDA TEMSİL OLUNDU

○ 17-21 Haziran 1968 tarihleri arasında OECD 7'nci yıllık toplantısı Paris'te yapılmış, memleketimiz ve Enstitümüzü Paris Ticaret Müşavirimiz Sadun Etenel ve M.İ.T. Paris Türk Delegasyonu Müşavirlerinden İzzet Baykal temsil etmişlerdir. 16 ülkeden 35 delegenin katıldığı toplantıda, elma ve armut standartlarının revizyonu, turuncgillerin standardizasyonu, kayısı için kalibrasyon yapıp yapılmaması, ambalaj standardizasyonu, standartların yazımında kullanılan dilin ahenkleştirilmesi konuları görüşülmüştür. Turuncgillerle ilgili görüşmeler sırasında temsilcimiz tarafından «blanket» tipi limonların kalibrasyonu hakkında daha önce istenmiş ve Enstitümüzce yapılmış olan etüdler de sunulmuştur.

○ 28-31 Ekim tarihleri arasında OECD'nin Lahey'de yapılan Meyve ve Sebze Ambalajları Ekspertler Toplantısına, Başkanımızın, Sayın Ticaret Bakanına ricası üzerine İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME)'nden bir uzman gönderilmiştir.

○ Meyve ve Sebzelere Uluslararası standartların uygulanması ile ilgili olarak OECD Danışma Grubunun 10-13 Aralık 1968 tarihleri arasında Paris'te yapılan toplantısına, Enstitümüzce temsil edilen talimatla Paris Ticaret Müşavirimiz Sadun Etenel katılmıştır. Toplantıda elma ve armut hakkındaki broşürler, turuncgiller üzerinde yapılan çalışmalar, kalibrasyon konusundaki deneyler, paletizasyon ve ambalajların standardlaştırılması konuları görüşülmüştür.

LEZZETLİ YEMEK AUER FIRININDA PIŞER.

253 £ Sevinc

353 £
Saadet

Sevgi 355

AUER

İMALAT A.Ş.

23 - İmam Sok. Beyoğlu

Distribütör -

Sağkol Müessesesi

Sabuncular Cad. Fındıklılar sok.

Gencay han - Telef: 22 04 08

Bütan gazı ile çalışan ve KENDİ Markaları altında satışını temin eden FİRMALAR:

Aygaz • İprgaz • Likidgaz • Milangaz
Mobilgaz • Mutfakgaz • Shellgaz • Çamgaz
Alevgaz • Bizimgaz • Ocakgaz • Pogagaz

○ Uluslararası standartların meyve ve sebzelerle uygulanması için OECD plânı ile ilgili olarak 17-21 Şubat 1969 tarihleri arasında İspanya'da Valencia şehrinde turuncgiller konusunda yapılan Ekspertler toplantısına İGEME'den Haluk Başaran, Enstitümüzün de görüşlerini alarak iştirâk etmiştir.

○ OECD İstisari Grubunun 14 üncü toplantısı 16-18 Nisan 1969 tarihleri arasında Paris'te yapılmış ve bu toplantıya Enstitümüzü temsilen Paris Ticaret Müşaviri Sadun Etensel ve Paris Türk Hey'eti Müşavirlerinden İzzet Baykal katılmışlardır. Toplantıda elma ve armut standartlarının revizyonu, turuncgillerin kalibraji, ambalajlama ve ön ambalaj konuları görüşülmüştür.

★

○ Avrupa Ekonomik Komisyonu ECE tarafından raportörlüğü memleketimize tevdi edilmiş olan Antep Fıstığı ve Kuru İncir standard tasarıları Enstitümüzce hazırlanarak Cenevre'ye gönderilmiş ve bu tasarılar, adı geçen kuruluş tarafından üye memleketlerin mütalâalarına sunulmuştur.

Diğer taraftan, İran Standartları Enstitüsü Genel Direktör yardımcısı Dr. Hüseyin Alizade 11 Nisan 1969 tarihinde TSE'yi ziyaret etmiş ve ilgililerin iştirakiyle yapılan toplantıda, çeşitli uluslararası kuruluşlar için Türkiye ve İran tarafından hazırlanmakta olan standard tasarılarında ahenk sağlanması konusunda görüş birliğine varılmıştır. Bu çalışmalar Ankara'da ve Tahran'da yapılacak toplantılarla devam ettirilmiştir.

★

○ Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) nun Kuru ve Kurutulmuş Meyvelerin Standardizasyonu Ekspertler Grubu 21-24 Nisan 1969 tarihleri arasında toplanmıştır. Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İtalya, İsviçre ve Türkiye'nin katıldıkları toplantıda memleketimizi Fiskobirlik Genel Müdür Yardımcısı Çetin Bayazıtöğlu temsil etmiştir. Cenevre'de yapılan ISO İcra Komitesi toplantısından dönmekte olan ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter de fındık standardı tasarisının görüşüldüğü ilk günkü çalışmalarda hazır bulunmuştur. Üç yıldan beri denenenekte olan fındık tasarisında rutubet ve toleranslar üzerinde yapılan uygulamaların ışığı altında bu bölümlere son şeklinin verileceği toplantıda rutubet yüzdeleri üzerinde uzun tartışmalar cereyan etmiş ve bir sonuca varılmaması üzerine «kabukla beraber % 12 ve iç fındıklarda da maksimum % 7.5» şeklinde Sünter tarafından ileri sürülen teklif % 12'nin kabulü ile % 7,5 üzerinde Almanya ve Hollanda'nın geçici olarak rezervleri bâki kalmak üzere Grupça karara bağlanmıştır. Tolerans konusunun görüşülmesi esnasında Almanya tarafından yeni bir tasarinin ortaya konması uzun tartışmalara yol açmış ve Başkanımızın tasarinin geri alınması veya her memleketçe incelenmesi için fırsat tanınması şeklindeki yerinde müdahalesi diğer delegasyonlarca da desteklenerek Almanya tarafından hazırlanan tasarinin bütün üye ülkelere dağıtılarak millî görüşlerinin kısa zamanda Cenevre'ye ve raportör İspanya'ya bildirilmesi, İspanya'nın da gerekirse mevcut tasarıda değişiklik yapması veya yepyeni bir tasanı

rı hazırlanması karara bağlanmıştır. Badem tasarisının görüşülmesi esnasında da toleranslar konusunda anlaşma olmayınca Türk delegesi Bayazıtöğlu'nun arabuluculuğu ile uzlaşma sağlanmıştır. Badem tasarisında ve daha sonra görüşülen ceviz tasarisında da bazı ilerlemeler kaydedilmiştir.

★

FAO/WHO Kodeks Alimentaryüs Komisyonu çalışmalarına Enstitümüz bu dönem de aktif olarak iştirâk etme imkânları bulmuştur.

○ 6-10 Mayıs 1968 tarihleri arasında Washington'da yapılan Gıda Hijyeni Kodeks Komitesi toplantısında Enstitümüzün görüşleri uyarınca Ticaret Müşavirimiz Sabahattin Dümer katılmıştır.

○ İşlenmiş Meyve ve Sebzeler Kodeks Komitesinin 13-17 Mayıs 1968 tarihleri arasında Washington'da yapılan 5 inci toplantısına, yine Ticaret Müşavirimiz Sabahattin Dümer iştirâk etmiştir. 18 ülkeden 34 temsilcinin katıldığı bu toplantıda gıda katkı maddeleri, analiz ve nümune alma metodları ve etiketleme konuları ile üzerinde çalışılmakta olan çilek, armut, mandalin, erik ve domates salçası konserveleri ve işlenmiş kuru üzüm standard tasarıları tartışılmıştır. Kuru üzüm standard tasarisı üzerinde yapılan tartışmalarda üzümlerin, renk ve beher 100 g'daki tane sayısı itibariyle sınıflandırılması tezi, delegemiz tarafından Enstitümüzce tesbit edilen memleketimiz görüşlerine uygun bulunarak savunulmuş, bu suretle tasarinin yeniden gözden geçirilmesi sağlanmış ve memleketimiz çıkarlarının korunmasına çalışılmıştır.

Toplantıda ayrıca kuru incir standardının memleketimizce, Antep fıstığı standardının ise İran'la birlikte hazırlanması kararlaştırılmıştır. Kuru incir tasarisı hazırlanıp Komisyona gönderilmiştir. Antep fıstığı tasarisı üzerinde ise İran'la ortaklaşa çalışılmaktadır.

○ 2-6 Eylül tarihleri arasında ECE/Kodeks Alimentaryüs'ün birlikte düzenledikleri Çabuk Dondurulmuş Gıdalar Ekspertler Grubunun Cenevre'de yapılan 4 üncü toplantısına, buradaki Türk Daimi Delegasyonu nezdinde Müşavir Kâmuran Yetiş katılmıştır.

○ 16-20 Eylül tarihleri arasında Londra'da yapılan Hayvansal ve Bitkisel Yağlar Komitesi toplantısına, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Profesörlerinden Mahir Çolakoğlu ile Londra Ticaret Müşaviri Ekrem Geriş iştirâk etmişlerdir. 23 memleket ve 7 milletlerarası kuruluşu temsil eden 57 gözlemcinin bulunduğu toplantıda, genel standartlar, özellik arzeden yağların standartları gözden geçirilmiş, hayvansal yağlara ait tasarıda değişiklikler yapılmıştır.

Zeytinyağı konusunda yapılan görüşmelerde natürel ve rafine yağların tarifleri üzerinde düzeltmeler yapılmış, her ikisine ait asit değerlerinin ayrı ayrı gösterilmesi uygun görülmüş, toplantıda ayrıca analiz metodları ve margarin konuları da görüşülmüştür.

○ 23-28 Eylül 1968 tarihleri arasında Ottawa'da yapılan Gıda Etiketlemesi Kodeks Komitesinin 4 üncü toplantısına, oradaki Ticaret Müşavirimiz Gündüz Arda katılmıştır.

○ 4-8 Kasım 1968 tarihleri arasında Viyana'da yapılan Avrupa Koordinasyon Komitesi 6'ncı toplantısına, aynı yerdeki Ticaret Müşavirimiz Fahir Savran katılmıştır.

13 ülkenin temsilcileri ve 7 ülkenin gözlemcilerinin katıldığı bu toplantıda bal standard tasarisı, tabii maden suları, hıfzıssıhha gerekleri, etiketleme, analiz ve nümune alma, yenilebilir mantarlar konuları görüşülmüştür.

○ 9-13 Aralık 1968 tarihleri arasında Paris'te yapılan Gıda Standartları Programı Genel İlkeleri Kodeks Komitesi toplantısına, mahalli Ticaret Müşavirimiz Yardımcısı Halil Şahin ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hıfzıssıhha Okulu Öğretim Üyelerinden Dr. Orhan Köksal katılmışlardır. 26 ülkeden 80 delega ve gözlemcinin katıldığı toplantıda kodeks standartları ile ilgili genel ilkeler görüşülmüştür.

BAŞKA TOPLANTILAR

○ Yaş meyve ve sebzelerin milletlerarası ticaretini geliştirmek amacıyla standardizasyon konusu etrafında uzmanları bir araya getiren «NORCOFEL» Altıncı Kongresi 25-27 Eylül tarihleri arasında Münih'te yapılmıştır.

Bu kongrede ana temayı, yaş meyve ve sebzeler ile bunların yarı ve tam işlenmiş olanlarının ticaretinde verimin artırılması konusu teşkil etmiş, «taze olanlar» ve «yarı veya tam işlenmiş olanlar» iki ayrı bölümde ele alınmıştır.

OECD'nin patronajı altında kongreyi düzenleme görevini yüklenmiş olan Münih Fuar ve Sergi İdaresince, ISO ve TSE Başkanı Faruk Sünter 26 Eylül 1968 sabah oturumuna başkanlık etmek üzere davet olunmuş ve ISO dışı bu milletlerarası görevi de yerine getirmiştir.

○ Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi (IOOC)'nin 19'uncu Genel Kurul toplantısı, 19-22 Kasım 1968 tarihleri arasında Madrid'de yapılmış, toplantıya memleketimizi ve enstitümüzü temsilen Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı Süleyman Aksu katılmıştır.

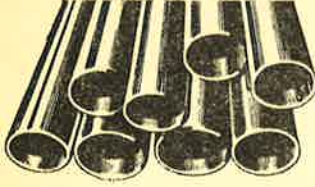
22 memleket ve 6 milletlerarası kuruluş mensup delegelerin katıldığı toplantıda, genel ve ekonomik problemlerden başka, teknik problemler arasında «Yemeklik Zeytin ve Zeytinyağı» standartları da görüşülmüştür.

Yemeklik zeytinle ilgili olarak eski tasarıda bulunmayan süzme ağırlıkları yeni tasarıya eklenmiş, kusurların tarifleri ve toleransları değiştirilmiş, ayrıca muayene metodları, nünunelerin analiz metodları, katkı maddeleri, etiketleme ve milletlerarası dış ticarete uygulanacak sözleşme konularında çalışmalar yapılmıştır.

Yemeklik Zeytinyağı Standardı Teknik Komitesinin hazırladığı rapor Konsey ve Genel Kurulca aynen kabul edilmiştir. Yalnız Konseyin tasarisında natürel zeytinyağlara katkı maddeleri konulmayacağı belirtildiği halde, rafine yağlar bölümünde böyle bir kayda rastlanmadığına göre, şayet katkı maddeleri konulabilecekse bu hususun açıklanması tasariyi inceleyen Kodeks Komitesince gerekli görülmüştür.

1969 yılında da

Boru, Profil ve Soğuk çekme Bant
tesislerimizde imal edilen yüzden fazla
çeşitle resmi ve hususi sektörün
hizmetindeyiz.

SANAYİ BORULARI
DKP (Soğuk çekilmiş
banttan mamul)

EBADİ mm.

13X1	40X1.50
16X1	42X1.20
17X2	42X1.50
19X1	45X1.20
21X1	45X1.50
25X1	48X1.50
25X1.2	51X1.50
25X1.50	51X2
25X2	60X1.5
32X1	60X2
32X1.20	63X2
32X1.50	76X1.50
35X1.20	76X2
35X1.50	89X1.50
38X1.20	89X2
38X1.50	114X2
40X1.20	

SİYAH BORULAR

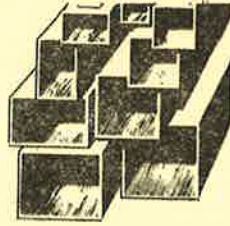
EBADİ mm.

17X2.25	49X3.2
21X2.6	60X3.6
27X2.6	76X3.6
33.5X3.2	89X4
42X3.2	114X4.5

**SİPARİŞ ÜZERİNE İMAL
EDİLEN BORULAR**

EBADİ mm.

120X1.5 mm. ilâ 5 mm.	
139X1.5 »	»
152X1.5 »	»
168X1.5 »	»
184X1.5 »	»

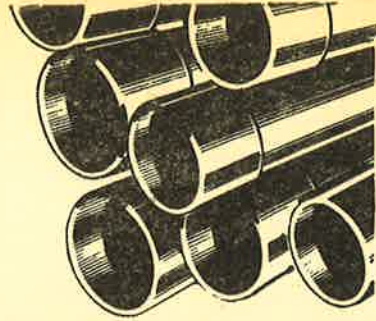
**PROFİL BORULAR
(DKP)**

EBADİ mm.

10X10X1	20X40X1.50
10X20X1	30X30X1.20
15X15X1	30X30X1.50
10X30X1	25X40X1.50
15X25X1	32X32X1.20
20X20X1	32X32X1.50
20X30X1	40X40X2
20X30X1.2	30X50X2
25X25X1	40X60X2
25X25X1.20	50X50X2
20X40X1.2	

**KALIN PROFİL
BORULAR
(SİYAH)**

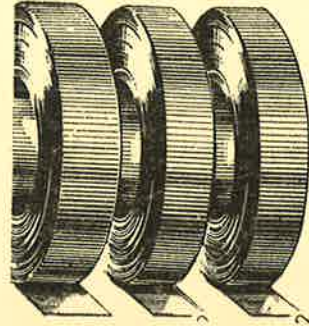
40X60X2.60	ilâ 4 mm.
50X50X2.60	» 4 mm.
60X60X2.60	» 4 mm.
60X80X2.6	» 4 mm.
100X100X2.6	» 4 mm.

SU VE GAZ BORULARI

TSE 301 (ISO R65 orta, BS 1387 orta, 1957 ve
DIN 2440) NFE 28026 orta - 1989 normları mukabildir.)

Tanımla	Değ. Kütür	Et Kalınlığı	Dış Boru	Manşonlu
Inch	mm	(mm)	Ağırlığı (Kg/m)	Boru Ağırlığı (Kg/m)
1/2"	15	21.3	2.65	1.220
3/4"	20	26.9	2.65	1.580
1"	25	33.7	3.25	2.440
1 1/4"	32	42.4	3.25	3.140
1 1/2"	40	48.3	3.25	3.610
2"	50	60.3	3.65	5.100
2 1/2"	65	76.1	3.65	6.510
3"	80	88.9	4.05	8.470
4"	100	114.3	4.50	12.100

BANTLAR

Kalınlıklar

0.30	1.00
0.40	1.20
0.50	1.50
0.60	1.75
0.70	2.00
0.80	
0.90	

Genişlik: 8 mm. den 400 mm. ye kadar

BORU SANAYİİ

ANONİM ŞİRKETİ - İSTANBUL

SERMAYE VE İHTİYATLAR: 30.000.000.- TL.
YATIRIMLARIN TUTARI : 37.000.000.- TL.

(1968 sonunda)

Tophane, Salıpazarı Han Kat 8 İSTANBUL

Tel: 490002-490003

○ Amerika Birleşik Devletleri Standartlar Enstitüsünün 50 nci yılını kutlama töreni 9-12 Aralık 1968 tarihleri arasında Washington'da yapılmıştır.

Milletlerarası bir nitelik verilmek isteğiyle tanınmış standardçıların davet olunduğu toplantılarda açık oturumlar düzenlenmiştir.

○ 26-28 Şubat 1969 tarihleri arasında Fransa Milli Tarımsal Sergi ve Konkurlar Merkezi CENCA ile FAO, OECD ve Fransız Hükümeti tarafından «Tarım ve Gıda Endüstrilerinin Önemi ve Dinamiği» konusunda Paris'te düzenlenen milletlerarası kollokyum'un standardizasyonu ilgilendiren oturumunu yönetmek için davet edilen Başkanımızın bulunduğu toplantıda «Gıda Maddelerinde Kalite Politikası» konusu tartışılmıştır.

MİLLİ STANDARD ENSTİTÜLERİ İLE İLİŞKİLERİMİZ

ISO ve IEC toplulukları içindeki millî standard enstitüleri ile ilişkilerimizi, elverdiği kadar samimi bir hava içinde sürdürmeğe gayret ediyoruz.

Bunlardan bilhassa Güney Afrika, İsrail, Hindistan ve Pakistan diğerlerinden farklı olarak millî standartlarının tasarımlarını göndererek bu konularda görüşlerimizi sormak suretiyle Enstitümüze karşı yakın ve sıcak bir ilgi göstermektedir.

Bu bölümdeki milletlerarası çalışmalar, Enstitümüz adına fiilen katılma imkânlarını veren başta Sayın Ticaret, Sanayi ve Tarım Bakanlarımız ve bunun yansıması gerekli yollukları ödemek suretiyle Enstitümüz bütçesine dolaylı yoldan yardımcı bulunan Üniversitelerimize, Tekel Genel Müdürlüğü, Toprak Mahsulleri Ofisi, Etibank, Sümerbank, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri, Et ve Balık Kurumu ve firmaların tümüne ve bilhassa Başkanımızın Amerika seyahatini destekleyen Sayın Dışişleri Bakanımıza teşekkürlerimizi sunarız.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teşkilât - Eğitim Mevzuat

A — TEŞKİLAT

Millî kalkınma hamlesi içinde git-tikçe genişleyen ve hızlanan sanayileşmemize paralel olarak önem kazanan standardizasyon faaliyetlerinin normal bir sonucu da Enstitümüzün hizmet yükünü yoğunlaştırmak olmuştur.

Buna, ayrıca milletlerarası ilişkilerimizin gelişmesi ve muhtelif memleketlerde yapılan standardizasyon çalışmalarına katılma zorunlulukları da eklenmekle, her alandaki rutin işlerimizin hacmi bir kat daha artmıştır.

Buna rağmen, Sayın Genel Kurulunuzun direktiflerine bağlı kalınarak sadece Elektrik Laboratuvarımıza bir Elektrik Yüksek Mühendisi Müdür ile iki teknisyen alınmış, başka münzam işler kadromuzdaki personele gördürülmüştür.

B — EĞİTİM

Tarım, sanayi ve ticarete standardizasyon zorunluğu ve yararlarını top-

lumumuza yayma ve benimseme amacımızı gerçekleştirme yolundaki çabalarımızı daha iyi yürütmek için personelimizin gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında eğitimleri konusuna önem verilmiştir.

Yurt dışında sağlayabileceğimiz imkânlardan istifade ederek personelimizin bilgi ve görgülerinin artırılmasına, yurt içinde standardizasyonun gerekliliği ile faydaları ve uygulamaları hakkında düzenlenen kurslara iştirâk ettirmek suretiyle gayret gösterilmiştir. Bu cümleden olarak :

a) Yurt dışında :

1 — Dış Münasebetler Müdürümüz Uluer Bilgen, 10 Mayıs 1968 tarihinde 10 gün için Paris, Brüksel ve Berlin'e giderek buralarda bulunan İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı, Ortak Pazar ve NATO Merkez Tesislerini görmüş, buralarda incelemeler yapmıştır.

2 — Kimya Grubu Laboratuvar Müdürümüz Argun Dağcıoğlu, 18-31 Mayıs 1968 tarihleri arasında Madrid'de yapılan Milletlerarası Zeytinyağı Standartları ve Analiz Metodları Ekspertler Grubu toplantılarına katılmıştır.

3 — Kimya Grubu Laboratuvar Müdürümüz Argun Dağcıoğlu, 6-29 Kasım 1968 tarihleri arasında Batı Berlin'de düzenlenen «Standardizasyon, Endüstrileşme Önemli Bir Araştırma» konulu seminerine Alman Hükümetinin davetlisi olarak iştirâk etmiştir.

b) Yurt içinde :

1 — Baş Müşavirimiz İbrahim Kutlutan ile Mevzuat Hazırlık Grubumuz Başkan Vekili Muzaffer Uyguner, Sanayi Bakanlığı'nın 7-12 Ekim 1968 tarihleri arasında standartların uygulanması ile görevlendirilen personel için Kütahya'da düzenlediği kursta paylarına ayrılan öğretim hizmetini yapmışlardır.

2 — Elektrik Laboratuvarları Müdürümüz Macit Benice ve Laboratuvar Şefi Müfit Meriç 25 Mart - 12 Nisan 1969 tarihleri arasında Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesince düzenlenen «İzolasyon Koordinasyonu» konulu kursa katılmışlardır.

3 — Muhtelif kaynaklardan sağlanan dokümanter filmler, iki ayrı seans halinde TSE personeline gösterilmek suretiyle standardizasyon konusundaki bilgilerinin artırılmasına çalışılmıştır.

C — MEVZUAT

1 — ISO kuruluşu içerisinde daha yararlı hizmetlerde bulunmamızı kolaylaştırmak üzere, bu kuruluşun komitelerine paralel olarak kurulması gerekli komiteler için bir «Ulusal Komiteler Yönetmeliği» hazırlanmıştır.

2 — Enstitümüzün en önemli işlerinden biri olan ve iyi bir düzen içinde yürütülerek istenilen zamanda yetiştirilmesi zorunlu bulunan baskı işlerimiz için bir «TSE Baskı İşleri Talimatı» düzenlenmiştir.

3 — Uygulamada görülen güçlükler ve tesbit edilen boşluklar karşısında bunlardan doğan sakıncaları önlemek amacıyla bir «TSE Personel Yönetmeliğini Tâdil Tasarısı» meydana getirilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yayın ve Tanıtma

Bu dönem Yayın ve Tanıtma işlerimiz hızla ve zamanla gelişen bir tempo içinde yürütülmüştür.

A) YAYIN

I — Türk Standartları :

a) 102'si birinci ve 44'ü ikinci baskı olmak üzere 146 Türk Standardı bastırılmıştır. Teknik Kurulumuzun kabul ettiği yeni standartların, zaman kaybedilmeden ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını sağlamak amacıyla, iyi bir baskı düzeni kurmuş bulunuyoruz.

b) Tam takım halindeki ve grup abonelerimize bu dönem içinde yayınlanan standartlar muntazaman gönderilmiştir. Yeni katalogumuzdaki düzen sayesinde standard abonelerimizin sayısını daha da artıracığımızı umuyoruz.

c) Dönem içindeki Türk Standardları satış tutarı 190.000 lirayı bulmuştur.

II — Standard Dergisi :

Standardizasyon alanında memleketimizin tek yayın organı olan Dergimiz 8 yaşına basmış bulunmaktadır.

Bu süre içinde başlıca amacı olan standard kavramını yaymak ve standardlaşmanın yararlarına, gerekliliğine vatandaşları inandırmak yolunda her gün artan bir gayret göstermekten geri kalmamış ve harcadığı çabaların sonuçları memnuniyet verici bir seviyeyi bulmuştur.

Senelik abone ücreti 12 lira gibi sembolik bir rakamdan ibaret bulunan Dergimiz, hizmet idealine güzel bir örnek teşkil ettiği için meslek dergileri arasında ilgi toplayan ve aranan bir nitelik kazanmıştır.

Tirajı ve başarı ile yürüttüğü reklam yayınları, bu gelişmenin isabetini göstermeye yeterlidir.

Okurların geçmiş yıllardaki sayıları da istemesi üzerine ayrıca yıllık koleksiyonları hazırlanmış ve satışa arz edilmiştir.

III — Başka Yayınlar :

a) Katalog :

1968 yılında 6.000 nüsha olarak bastırdığımız ve parasız dağıttığımız «Türk Standartları Katalogu» gerek yurt içinde ve gerek yurt dışında iyi karşılanmıştır.

1969 yılı katalogumuzu, kullanmada kolaylık sağlayacak yeni bir düzende hazırlayarak sunmuş bulunuyoruz.

Yayınlanmış Türk Standartlarını izlemek ve bunlardan edinmek isteyenlere yerinde bir hizmet yaptığını inandığımız katalog giderlerinin de alınan ilân ve reklam ücretleri ile karşılanmış bulunması, bizi bu çalışmalarımızda teşvik eden bir faktör olmuştur.

Bu konudaki değerli yardımlarından ötürü ilân ve reklam veren zevata ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

b) Haftalık haber bülteni :

Çalışmalarımızı kamu oyuna, Basın ve TBT Kurumuna daha taze ve etkili bir şekilde duyurabilmek amacıyla Standard Dergisinin bünyesinde bir «Haftalık Haber Bülteni» yayımlamayı ka-

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla

ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 . 2105

Standard — 77

BİK

ASBEST BORULARI

PİK BORUDAN

% **40** UCUZ
HAFİF

Bayındırlık Bakanlığı Sıhhi Tesisat keşif ve
şartnamesi Kod No. 71 a

Merkez :

UNKAPANI C. 33

TEL: 27 22 19 - 22 35 87

KESİLEBİLİR DEĞERANABİLİR TÜRK NÖRM VE STANDARTLARINA UYGUN

UCUZ HAFİF SAĞLAM TECRİTLİ DAYANIKLI

Standard — 78

rarlaştırmış ve Mayıs 1969 başında bu tasarımı gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Alınacak sonuçlara göre bu teşebbüsümüz geliştirilecektir.

c) Enstitümüzce hazırlanmış bulunan «Türk Tütlüleri» Standardı tasarısı; milli ekonomimizdeki önemi dikkate alınarak ayrıca bastırılmış ve Standard Dergisi içinde okurlarımızın görüşlerine sunulmuştur.

d) İ.T.Ü. Öğretim Üyelerinden Sayın Dr. Sina Berköz'ün «İmalât Endüstrileri Yönünden Standardlaştırma Teorisi» adını taşıyan etüdü Standard Dergimizde yayımlanmakla birlikte, aynı bir broşür halinde de bastırılmak suretiyle sanayicilerimizin ve aydınlarımızın bu eserden daha geniş ölçüde yararlanmaları sağlanmıştır.

Yabancı Standardlar Arşivimizin Faaliyet ve Hizmetleri

1 — Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı ISO ile yine Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu IEC'den ve bu kuruluşlara üye milli standard enstitülerinden gelen 6676 rekamendasyon ve standard, giriş fişlerine işlenerek özel dosyalarına konulmuştur.

2 — Enstitümüzde standard hazırlama görevi almış İhtisas Kurulları elemanları ile Enstitümüz dışındaki kuruluş mensuplarından veya herhangi bir nedenle araştırma yapmak ihtiyacında bulunan zevattan 2.133 kişi Enstitümüze gelerek Yabancı Standardlar Arşivimizden yararlanmışlar, istedikleri konuları incelemişlerdir.

3 — Resmî ve özel sektör için, muhtelif memleketlerden 15.337 lira değerinde 676 standard getirilerek ihtiyaçları karşılanmıştır.

Bu arada Enstitümüz kitaplığına 252 yeni teknik kitap gelmiştir. Bu açıklamalarımız; Enstitümüzün yabancı standartlara ve yayınlara ilişkin hizmetlerinin dahi artma eğilimi gösterdiğini ortaya koymaktadır.

B) TANITMA

a) Basın ve TRT ile Münasebetlerimiz :

Standardizasyonla ilgili olaylar sanyonel bir haber niteliğini taşımadığı halde, Enstitümüzün - milli ekonomimiz üzerinde etkileri hemen göze çarpan bu hizmeti yürütmekte eriştiği seviye sayesinde - adı ve çalışmaları Radyo ve Basınımızda sık sık yer almakta ve bu suretle milli standardizasyon faaliyetlerimiz, kamu oyuna ulaştırılmış olmaktadır.

HAFTALIK «STANDARD HABERLER BÜLTENİ» NİN YAYININA BAŞLANDI

Yeni yayımlamaya başladığımız haftalık «Standard Haberleri Bülteni»nin, basınla olan münasebetlerimizi daha da pekiştireceğine inanıyoruz.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, çalışmalarımızın toplumumuzu ilgilendiren yönlerini yansıtmakla Enstitümüze değerli yardımlarda bulunmuştur. Ayrıca Türkiye Radyolarının haber bültenlerinde de Enstitümüze yer verilmiş ve ISO'nun 1970 yılı Genel Kurulu

lunun Ankara'da yapılacağı halkımıza duyurulmuştur.

b) Standardizasyonla ilgili toplantı, konferans ve seminerler :

1970 yılında Ankara'da yapılacak ISO Genel Kurul toplantısına ait hazırlıklarla ilgili olarak gelen yeni ISO Genel Sekreteri Mr. Olle Sturen'e Enstitümüz'de «Milletlerarası Standardizasyonun, Dünya Ticaretinin Geliştirilmesindeki Rolü» konusunda bir konferans verdirilmiştir.

★

TSE Temsilcileri, Enstitümüzün ve faaliyetlerinin tanıtılması konusunda fırsat düşüktüğü başka kuruluşlar tarafından düzenlenen seminer ve kongrelere de katılmışlardır. Bunlardan bazılarını aşağıda bilgileriniz sunuyoruz :

1 — Genel Sekreterimiz Velid İsfendiyar M.P.M. tarafından 6-9 Mayıs 1968 tarihlerinde düzenlenen «Endüstride Produktivite» seminerinde, «Standardizasyon, Çeşitlerin Çoğaltılması ve Azaltılması» konulu bir tebliğ vermek suretiyle standardizasyonun produktiviteye olan etkilerini aydınlatmıştır.

2 — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından 20 Eylül 1968 günü düzenlenen «Memleketimizin Teknoloji Transferine Olan İhtiyacı» konulu toplantıya TSE, Genel Sekreter Velid İsfendiyar, Başmüsavir İbrahim Kutlutan, Makina Hazırlık Grubu Başkanı Cemal Üner ve Mevzuat Hazırlık Grubu Başkan Vekili Muzaffer Uyguner'den kurulu bir heyetle katılmıştır.

3 — 14-17 Ekim 1968 tarihleri arasında Ankara'da toplanan Türkiye Milli Kavakçılık Kongresi'ni, Başkanlığa seçilen Baş Müsavir İbrahim Kutlutan yönetmiştir.

4 — 18-20 Kasım 1968 tarihleri arasında TSE'de toplanan Türkiye II. Genel Enerji Kongresine TSE, Başkan Faruk A. Sünter, Başkan Vekili Celâl İmre, Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Haldun Gürmen, Genel Sekreter Velid İsfendiyar, Baş Müsavir İbrahim Kutlutan, Elektrik Hazırlık Grubu Başkanı Haydar Reşit Kök ve diğer TSE ilgililerinden kurulu geniş bir kadro ile katılmış ve Genel Sekreter Velid İsfendiyar, «Enerji Sektörü ile ilgili İmalât Sanayii Alamında Standardizasyon» başlıklı bir tebliğ sunmuştur.

5 — 25-30 Kasım 1968 tarihinde Devlet İstatistik Enstitüsü Konferans salonunda toplanan Türk Mühendisler ve Mimarlar I. Teknik Kongresinde Baş Müsavir İbrahim Kutlutan «Mühendislik Teknolojisinde Standardizasyonun Yeri ve Önemi» adı altındaki tebliğini okumuş ve Kimya Grubu Laboratuvar Müdürü Argun Dağcıoğlu da delege olarak TSE'yi temsil etmiştir.

6 — TSE Genel Sekreteri Velid İsfendiyar, 22 Ocak 1969 günü Makina Mühendisleri Odasında «Standardizasyon» konulu bir konferans vermiştir.

7 — 11-14 Şubat 1969 tarihlerinde İstanbul Sanayi Odasında düzenlenen «Türkiye Dericiliğinin Tarım ve Endüstri Yönünden Sorunları ve Geliştirme Çareleri» konulu seminere, TSE adına Kimya Hazırlık Grubu Başkan Vekili Muhittin Söylemezoğlu katılmıştır.

8 — 21-22 Şubat 1969 tarihlerinde İstanbul'da yapılan Türk Loydu Tesisi Genel Kurul toplantısında Enstitümüzü Prof. Dr. Turgut Kalpsüz temsil etmiştir.

9 — TSE Ziraat Hazırlık Grubu Üyesi Prof. Kemal Gökçe, 11-14 Mart 1969 tarihlerinde M.P.M. tarafından düzenlenen «Bittikel Menşeli Kuru ve Kurutulmuş Sebze ve Meyve Endüstrisi» seminerinde Enstitümüzü temsil etmiştir.

c) Sergiler :

1 — 1968 Aralık ayında Enstitümüzde yapılan IEC Teknik Komite toplantıları vesilesiyle düzenlenen sergide Arçelik, Alarko ve Profilo yerli firmalarımızın buzdolapları ve klima cihazları teşhir edilmiştir.

2 — Or - an Yapı Endüstri Merkezi tarafından Ankara'da Atatürk Bulvarı üzerinde açılan yapı malzemeleri sergisinde, TSE de yerini almış bulunmaktadır. Halen umuma açık olan bu sergiyi Sayın Genel Kurul Üyelerimizin gezmelerini tavsiye ederiz .

d) TSE'yi ziyaretler :

Faaliyet dönemi içinde Enstitümüz, sayıları çok denebilecek yerli ve yabancı ziyaretçilerine kapılarını açık tutmuş ve bunların hepsi ile yakından ilgilenilerek Enstitümüz ve laboratuvarlarımız çalışmaları hakkında bilgiler verilmiş, ziyaretçilerin çeşitli yayınlarımızdan ve broşürlerimizden yararlanmaları sağlanmıştır. Bu arada, İran Standardlar Genel Müdürü Şayegan da TSE'yi ziyaret etmiştir.

e) TSE'de yapılan toplantılar :

«Enstitümüzün konferans ve toplantı salonları, bu dönem içinde de, standardizasyonla doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ilgili çalışmalar için çeşitli kuruluşlarımıza tahsis edilmiş; böylelikle tesislerimiz gelir sağlarken, bu toplantılara katılan binlerce yerli ve yabancı delege de, TSE'yi görme, tanıma ve hizmetlerinden yararlanma imkânı bulmuşlardır».

İŞ PROGRAMI

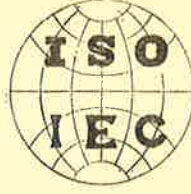
Önümüzdeki dönemin İş Programı, II. Beş Yıllık Kalkınma Planının 1969 yılına ait İcra Planı ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları ve Birliği, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin görüşleri alınmak suretiyle hazırlanmıştır.

Konuların seçilmesinde ise Enstitümüzün, ihracatı geliştirme, sınavı malzemelerimizi değerlendirme ve geniş halk kitlelerinin, kalite özellikleri yönünden isteklerini yerine getirme hususundaki ilkeleri esas tutulmuştur.

Bu arada gerek ihtiyarı, gerek mecburi yürürlükte bulunan Türk Standardlarının daha iyi şartlar altında uygulamalarını sağlayacak bazı tedbir ve teşebbüsler de programımız içine alınmıştır.

Bu sayede bugüne kadar konulmuş olan ve belirli bir hal alan standardlaştırma faaliyetlerimiz güvenilir bir ortam içinde yürütülmüş olacaktır.

Rapora, 1969-70 programına alınan konular ayrı ayrı göstererek ve yapılacak işleri belirterek son bulmaktadır.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON KURULUŞLARI ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ ÇABALARINDA KAYDEDİLEN YENİ GELİŞMELER

Standardizasyon konusu ile ilgili çeşitli uluslararası kuruluşların ortaya koydukları standartların birbirleriyle çeliştikleri ve bu kuruluşlar arasında yakın bir işbirliği sağlanarak bu duruma son verilmesi konusunda TSE Başkanı Faruk Sünter'in yıllardır fikirlerini yaydığını, okurlarımız yakından bilirler.

Faruk Sünter ISO Başkanı olduktan sonra bu konuyu uluslararası ölçüde savunmuş ve ISO'ca benimsenen bu görüşler meyvalarını vermeye başlamıştır.

Aşağıda, çeşitli uluslararası alanlarda başlayan işbirliğinin olumlu sonuçlarını toplu olarak sunuyoruz :

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE ECE

Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) 17 Nisan'da Cenevre'de yaptığı 24'üncü dönem toplantılarında Komisyonun standardizasyon alanındaki çalışmalarını da gözden geçirmiştir. Bu toplantıda, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Merkezi Sekreteryasından Mr. J. G. Allardyce da gözlemci olarak hazır bulunmuştur.

Komisyon, gelecek dönem toplantılarından önce, üye ülkeler hükümetlerinin, standardizasyon politikalarından sorumlu yetkililerinin katılacağı bir toplantının düzenlenmesini karar altına almıştır. Bu toplantı, ISO'nun ve onun kardeş kuruluşu olan Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun yakın işbirliği ile organize edilecektir.

Diğer taraftan, ECE toplantısına katılan Polonya, Fransa, İtalya ve S.S.C.B. temsilcileri, mükerrer çalışmaları önlemek bakımından ECE'nin ISO ve IEC ile işbirliği halinde çalışmasının gerekliliğine işaret etmişlerdir.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE TARIMSAL BESİN MADDELERİ

ECE'nin Tarım Sorunları Komitesi, son birkaç yıldan beri standardizasyon konularında yaptığı çalışmalarda bazı gelişmeler kaydetmiştir. Diğer taraftan bu konudaki çalışmalar, özellikle test metodları ve nümune alma gibi veçheleri ile ISO tarafından da yürütülmektedir.

İki uluslararası kuruluşun temsilcileri, 13 Mart'ta Cenevre'de biraraya gelmişler ve aynı konuları ele aldıklarına göre, ortak çalışma imkânlarını araştırmışlardır. Bu toplantıda ISO, Merkez Sekreteryasından Dr. N. N. Chopra, Mr. A. Miklovicz ile Mr. T. Zoltan (Macaristan) ve Mr. M. Pestrakiewicz (Polonya) tarafından temsil edilmişlerdir.

Toplantıda, uluslararası ve bölgelerarası seviyelerdeki standardizasyon çalışmaları gözden geçirilmiş, özellikle sebze, taze ve kuru meyvalar üzerindeki işbirliği çalışmaları hakkında ortaya atılan bazı teklifler üzerinde durulmuştur.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE KONTEYNER NAKLİYATI

ISO'dan Mr. Allardyce, M. G. Downie (İngiltere) ve Mr. P. Fonsart (Fransa) ın katıldıkları ECE'ye bağlı Konteyner Nakliyatı Raportörler Grubu toplantısı, 31 Mart - 4 Nisan 1969 tarihleri arasında Cenevre'de yapılmıştır.

ISO'nun ilgili teknik komitesine bağlı «İşaretleme» Çalışma Grubunun Başkanı bulunan Mr. Fonsart, konu üzerinde uluslararası bir anlaşmanın sağlanmasındaki güçlükleri anlatmış ve işaretleme bakımından tek bir sistemin uygulanmasına bugün için imkân bulunmadığını belirtmiştir.

Bu konuda hazırlanacak ISO Rekomandasyonunun, çok fazla ayrıntılara inmeden, mümkün mertebe basitleştirilmiş bir düzen içinde ele alınması tavsiye edilmiştir.

Deniz nakliyatında kullanılan konteynerlerin arzettikleri özel problemlere de dikkatin çekildiği toplantıda, bu konudaki değişiklik isteklerinin, ISO kanalıyla mevcut rekomandasyon tasarısına intikal ettirilmesi uygun görülmüştür.

ISO temsilcilerinden Mr. Allardyce ise yaptığı konuşmada, uluslararası bir standarda ihtiyaç duyulduğu anda, veya bir ISO rekomandasyonunda değişiklikler teklif edildiği takdirde ISO'nun hemen, uluslararası çaptaki teknik komiteleri aracılığı ile teşebbüse geçtiğini ifade etmiştir.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE 10 YILLIK ULUSLARARASI HİDROLOJİK PLÂN

1965 yılında uygulamaya başlanmış bulunan 10 Yıllık Uluslararası Hidrolojik Plâna göre, yeryüzündeki su kaynakları hakkında dünyanın bütün bölgelerinden bilgiler derlenmekte, su kaynaklarının geliştirilmesinde kullanılan âletlerin, tekniklerin, ölçü birimlerinin ve terminolojinin standardlaştırılması öngörülmektedir.

Mart ayı sonlarında Cenevre'de düzenlenen Hidroloji tekniğinin ve âletlerinin Standardizasyonu konusundaki uluslararası toplantıya ISO Merkez Sekreteryasından Dr. W. H. Raby katılmış ve ISO'nun, sivilin açık kanallardan akıtılmasının ölçümü konusunda ki çalışmaları hakkında toplantıya bilgi sunmuştur.

Toplantıda belirtilen arzuya uyan ISO, hidroloji ve bununla ilgili konular.

daki ulusal standartları ele alan bir inceleme yapacaktır.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE CODEX ALİMENTARIUS

FAO ile Dünya Sağlık Teşkilâtı (WHO) nun ortak standardizasyon programını yürütmek üzere kurulmuş bulunan Codex Alimentarius Komisyonu ile ISO geniş ölçüde işbirliği yapmaktadır. Nitekim Komisyonun, 4-14 Mart 1969 tarihlerinde Cenevre'de yapılan 6. toplantısına ISO, Dr. Chopra, Mr. A. Miklovicz, Mr. T. Zoltan (Macaristan) ve gözlemcilerden kurulu etkili bir heyetle katılmıştır.

Komisyon, gündemindeki diğer konuların yanı sıra, ISO'nun 34 numaralı «Tarımsal Besin Maddeleri» Teknik Komitesinin hazırlayarak sunduğu raporu da görüşmüş ve ISO'nun özellikle besinlerin test ve analiz metodları, nümune alma, taşıma ve depolama konularındaki çalışmalarına dikkati çekmiştir. Ayrıca ISO tarafından hazırlanmakta olan tahıl ve mamülleri standartlarının, tekerrürleri önlemek amacıyla iyi izlenmesi ve yine ISO tarafından ele alınmış bulunan baharat ve münnebbih besinler ile çay ve kahvenin kalite standartlarının hazırlanmaması FAO/WHO Codex Alimentarius tarafından kararlaştırılmıştır. Bununla beraber, diğerlerinde olduğu gibi, bu konularda da ISO ile işbirliği, güçlü bir şekilde devam ettirilecektir.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE POSTA HİZMETLERİ

Uluslararası Posta Birliği (UPU), uluslararası posta standartlarını tesbit

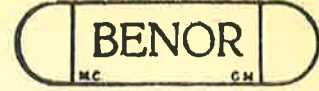
ederken, bu konuda ISO tarafından hazırlanmış bulunan rekomandasyonları dikkate almaktadır. ISO ve UPU'nun temsilcileri, bu konuda zaman zaman toplantılar düzenleyerek ortak çalışmaları yürütmektedirler. 11 Mart'ta UPU Merkez Bürosunun bulunduğu Bern'de yapılan son toplantıda, zarf ve posta kartı boyutları, hava mektupları ve kartların kâğıt karakteristikleri, otomatik posta hizmetleri v.s. gibi önemli konular ele alınmıştır.

ISO'da bundan sonra posta ve posta maddeleri konusundaki çalışmalar, UPU'nun görüşleri ışığında devam ettirilecek, eskiden olduğu gibi, bundan böyle de hazırlanacak ISO rekomandasyon tasarıları, görüşü alınmak üzere UPU'ya gönderilecektir.

ULUSLARARASI STANDARDİZASYON VE DIŞ TİCARET DOKÜMANLARI

Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun, «Dış Ticaret Dokümanlarının Standardizasyonu ve basitleştirilmesi» çalışma grubu, 5. toplantısını 24-28 Mart 1969 tarihlerinde Cenevre'de yapmıştır.

Toplantıda ISO'yu Dr. Chopra temsil etmiş ve özellikle teşkilâtının bu konudaki çalışmaları hakkında hazır bulunanlara bilgi vermiştir. Dr. Chopra, kâğıt ve zarf boyutları konusundaki uluslararası çalışmaların, söz konusu dokümanların standardlaştırılması ile yakın ilgisine dikkati çekmiş ve UPU ile başlatılan son işbirliği teşebbüsüne değinmiştir. ISO temsilcisi, uluslararası standardizasyon çalışmalarında ISO'nun fazla katı olmamaya dikkat ettiğini belirtmiş ve pratikte ortaya çıkan bazı güçlüklerin daima göz önünde bulundurulduğunu sözlerine eklemiştir.

Belçika'da Standardizasyonun 50. Yıldönümünü Kutlanıyor

Belçika Standartları Enstitüsü (IBN), öntümüzdeki 5 Haziran günü Belçika'da standardizasyonun 50. yıldönümünü kutlayacaktır.

Kutlama töreninde Prens Albert Kral'ı temsil edecek ve Fransa Standartları Birliği (AFNOR) Başkanı Louis Armand bir konuşma yapacaktır.

ISO Başkanı Faruk A. Sünter, bu toplantıya şeref misafiri olarak davet olunmuştur.

ISO Başkanı Faruk A. Sünter'in, 50. yıl kutlama töreni için şeref misafiri olarak Belçika'ya geleceğini haber alan Hollanda Standartları Enstitüsü (NNI), ISO Başkanı'nı, resmi bir ziyaret yapmak üzere Hollanda'ya davet etmiştir. İki gün sürecek olan bu resmi davet, Başkan Sünter tarafından kabul edilmiştir. Sünter, Belçika'daki törenden sonra, Hollanda Standartları Enstitüsü'nü resmen ziyaret edecektir.

ISO'da Yeni Teknik Komitelerin Kurulması Teklif Ediliyor

ISO Konseyi Eylül'de yapacağı toplantıda PLACO (Plânlama Komitesi)'nin tavsiyelerini kabul ettiği takdirde, ISO'da yeni bazı teknik komiteler kurulacaktır.

Kuruldukları takdirde Fransa «Alüminyum Cevheri» ve «Grafik Teknoloji», Amerika «Sıvı Güç Sistemleri ve Komponentleri», Almanya «Cam Pipeline ve Fitingleri», S.S.C.B. de «Demir Alaşımları» Teknik komitelerinin sekretaryalarını üzerlerine almayı kabul etmiştir.

ISO'nun Yeni Muhabir Üyesi

Habeşistan, Uluslararası Standardizasyon Teşkilâtı (ISO)'na muhabir üye olarak kabul edilmiştir. Bilindiği gibi gelişmekte olan ülkeler ISO'ya ilk önce muhabir üye olmakta ve teknik komitelerin toplantılarına gözlemci olarak katılmak, ISO'nun ve üye ulusal kuruluşların yayımlarından faydalanmak gibi haklara sahip olmaktadır.

Habeşistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Standardizasyon Bölümünün de katılımıyla ISO Muhabir Üyelerinin sayısı 9'a yükselmiş bulunmaktadır.

30 Nisan 1969 tarihine kadar kabul edilen 744 Türk Standardının tanıtıldığı

türk standartları kataloğu

1969

YAYINLANDI

Katalog isteyenlere ücretsiz gönderilir

İSTEME ADRESİ :

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

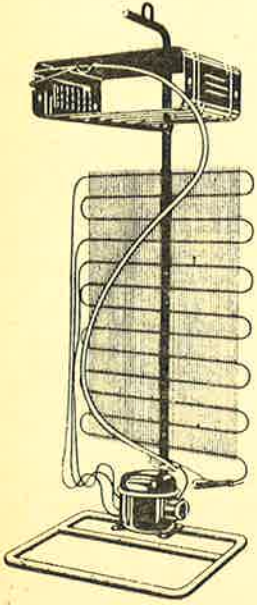
Necatibey Caddesi

ANKARA

Memleketimizin elektrik cihazı ve ev aletleri sanayiinin ihtiyaçlarına
cevap vermek üzere

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Türkiye'nin özel şartlarına göre geliştirdiği,
BEYNELMİLEL KALİTEDEKİ imalât çeşitlerini iftiharla sunar :

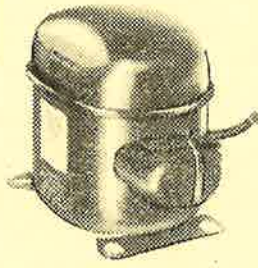

KOMPLE SOĞUTUCU ÜNİTELER

(Ev tipi buzdolapları için)

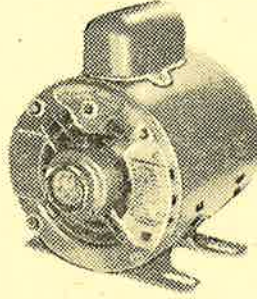
SOĞUTUCU ÜNİTE ELEMANLARI

Evaporatörler, Kondenserler,
Eşanjörler

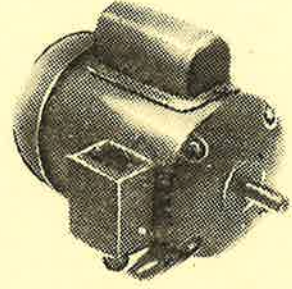
KOMPRESÖRLER

(75 Kcal/saat 525 Kcal/ saat)
Hermetik (tam kapalı) ve
Freon 12 alçak ve yüksek e-
vaporatör basınçlarında ev
tipi buzdolapları, su soğutu-
cuları, şişe nem gidericileri,
şişe soğutucuları v.s., tatbi-
katlar için.

ÖZEL TATBİKAT MOTORLARI

- Çamaşır makineleri,
yıkayıcı motorları
- Çamaşır makineleri,
sıkıcı motorları
- Konvektör fan motorları
- Aspiratör motorları
- Aksiyal fan motorları v.s.

GENEL MAKSAT MOTORLARI

- Monofaze yarım kapalı, burç
yataklı motorlar (1/6-3/4) HP
(Özellikle ticari buzdolap komp-
resörleri ve sessiz çalışma is-
teten tatbikatlar için)
- Monofaze ve trifaze tam ka-
palı, cebri soğutmalı, rulman
yataklı motorlar

1/4-3/4 HP - 1425 d/d 110/220 V.
tek fazlı kondansatörlü.

1/2-1 1/2 HP 1425 d/d 220/380 V.

1/2-1 1/2 HP 2850 d/d 220/380 V.

1/2-3/4 HP 950 d/d 220/380 V.

EMAYE BOBİN TELLERİ:

0,29 mm.'den 1,30 mm.'ye kadar (135°C sıcaklıkta
çalışmaya dayanıklı, hermetik kalite)
Özel ihtiyaca göre, makara veya kova içerisinde kan-
gallar halinde teslim edilebilir.

BAKIR KAPLI ÇİFT KATLI ÇELİK BORULAR (3/16-1/4 parmak)

- Kondenser imalatı - Dönüş boruları - Otomobil sanayi
fren-hidrolik sistemleri v.s.

Her türlü tatbikat problemlerinizi için teknik servisimiz emrinizdedir.

GENERAL ELECTRIC

Elektrikte En Büyük İsim

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Topkapı-İstanbul Tel: 21 19 47 - 21 30 55

GENEL SATICISI: BEKO TİCARET A.Ş.

İstiklâl Cad. 349 Beyoğlu-İstanbul Telefon: 49 00 39

STANDARDLAR VE TELİF HAKKI

Muzaffer UYGUNER

Bilindiği gibi, telif hakkı, çok yönlü bir haktır. Bu hakkın kapsamına malî, manevî, izleme ve bası hakları girer. Buna göre, ortaya bir eser koyan her kimsenin hakları bu eserin ortaya çıktığı (bitmesi şart değildir) anda doğmuş olur. Telif hakkının doğumunu tes-cil şartına bağlı gören anlayışı uygulayan ülkelerin bulunduğunu biliyoruz. ABD bunlardan biridir. Bizde de, 8 Mayıs 1326 tarihli Hakkı Telif Kanunu'nun uygulandığı yıllarda bu sistem yürürlükte idi. Fakat, bugün uygulanmakta bulunan 5846 sayılı **Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu** bu sistemi bırakmıştır.

Bu kanunun birinci maddesine göre, «eser, sahibinin hususiyetini taşıyan... ilmi ve sanat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri sayılan her nevi fikir ve sanat mahsûlüdür». Kanunun 8 inci maddesine göre ise, «bir eserin sahibi, onu vücuda getirendir. Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça; memur, hizmetli ve işçilerin, işlerini görürken vücuda getirdikleri eserlerin sahipleri, bunları çalıştıran veya tayin edenlerdir. Bu kaide, tüzelkişilerin uzuvlarına da şâmilidir».

Türk Standardları Enstitüsü'nün kuruluşu hakkındaki 132 sayılı Kanuna göre, TSE, standartlar yapmak ve onları yayımlamakla görevlidir. Üstelik bu hususta bir de imtiyazı vardır TSE'nin; yalnız onun yaptığı standartlar «Türk Standardı» adını alır ve yalnız onlar bütün ülkede uygulanmak üzere Bakanlar Kurulu'na zorunlu kılınabilir.

Türk Standardları, TSE'nin hazırlık grupları ile bunlara bağlı teknik komiteleri tarafından hazırlanmaktadır. Ha-

zırlanan bu standartların hazırlama be-delleri TSE tarafından ödenmekte, TSE adına çalışan ve TSE'ce tayin edilen uzmanların ortaya koyduğu eser, TSE'nin malî olmaktadır. Ayrıca ve bu açık hükme rağmen, hazırlayanlardan bir fe-rağ senedi de alınmaktadır. Kanaatımızca buna lüzum bile yoktur. Kaldı ki, Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında şu hüküm de yer almıştır : «Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça bir veya birden fazla kimseler, yayımlayan tayin ettiği plân dairesinde bir eser vücuda getirmişlerse du eserin sahibi yayımlayandır». TSE, 132 sayılı Kanuna dayanarak standartları bir plâna uygun olarak hazırlayıp yayımladığına göre, bu hüküm karşısında bir şüpheye düşme-mek gerekir.

Standartların, 5846 sayılı Kanun kapsamı dışında kalacağı hiç bir şekil-de söylenemez. Çünkü, bunlar, Kanunun birinci maddesinde belirtildiği üzere, TSE'nin hususiyetini taşıyan fikir ürünleridir. TSE tarafından düzenlenen ve kalıplaştırılan bir plâna (şablona) göre hazırlanmaktadır. İfadeleri bile kalıplaşmıştır ve bu kalıplaşan ifadelere uy-mayan standartlar, TSE Teknik Kurulu-na reddedilmektedir.

Kanun'un ikinci maddesine göre, «herhangi bir şekilde dil ile ifade olunan bütün eserler» bilim ve edebiyat eseridir. Bilimsel ve teknik birer belge olan Türk Standardlarının, bu geniş hüküm karşısında, kanun kapsamı dışında ol-duğu iddia edilemez.

TSE, bu şekilde organlarına hazırlattığı standartlar yanında, üyesi bu-lunduğu ISO ve IEC'nin standartlarını

(rekomandasyonlar) da aynen çevirt-mek suretiyle de standard yapmaktadır. TSE, bu kurumlarla statülerinde yer alan hükümler gereğince, bu standartla-rın ortak malikidir ve bunlar üzerinde her türlü işlemeye yetkilidir. Bu yet-kisine dayanan TSE, imtiyaz hakkından da yararlanarak, bunları dilimize çevir-tip Teknik Kurulu'n onayına sunmakta ve en yüksek standard yapma yetkisini taşıyan bu Kurul'un kabulü ile yayımlanmaktadır.

Statü gereğince, ne ISO ve ne de IEC, imtiyaz şeklinde münhasıran TSE-ye tanıdığı bu ortak mal sahipliğini başkalarına tanıyamazlar. Böylece, or-tak mal sahibi TSE'nin rızası olmadan bir başkasının bunlar üzerinde herhangi bir tasarrufundan söz edilemez. Bu ara-da, sık sık yenilenen ve yeni baskıları yapılan bu belgelerin başkaları tarafın-dan dilimize çevrilmesinde, Kanunun 28 inci maddesinde öngörülen 10 yıllık çe-viri serbestliği süresinden de yararlanıl-ması mümkün değildir.

Bütün bunların sonunda, Türk Stan-dardı olarak yayımlanan eserlerin Ka-nun kapsamı içinde bulunduğu ve Ka-nunun koyduğu hükümlerle korunduğu söylenebilir. Hal böyle olunca, bu stan-dartların bütün malî hakları (çoğaltma, işleme, yayma) yalnız ve yalnız TSE'nindir.

Kanunun 67 inci maddesinde mane-vî haklara, 68 inci maddesinde de malî haklara tecavüz halinde yapılacak iş-lemeler bütün ayrıntıları ile gösterilmiş-tir. Ayrıca, 71 inci maddede manevî ve 72 inci maddede de malî haklara teca-vüz hallerinde uygulanacak cezalara yer verilmiştir.

TÜRK STANDARLARI ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER
MALİ VE İDARİ
İŞLER MÜDÜRÜ : METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odala-
rı, Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Bir-
liği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
T E L E F O N : 17 19 31 - 17 19 24/24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İ L A N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
------------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira 6 aylık 6 Lira Sayısı 1 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.

Yazılar, Derginin ve yazarın adı anılarak iktibas olunabilir.

Kendi sahasının
yıldızı olan bir isim
PROFİLO

Enerji nakil hattı pilonlarından
iskele ve köprü inşaatına kadar her çeşit
alüminyum ve çelik doğrama,
dekorasyon ve konstrüksiyon işleri...

Buzdolabı ve çamaşır makinesi
gibi elektrikli ev aletleri
imalât ve montajı, vs.. vs..

PROFİLO
SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

2. Taşocacı Sok. 26-28, Mecidiyeköy, İstanbul Tel : 47 79 90,
Telg : Profilode, P. K. 98 Beyoğlu

YURTTAN HABERLER

«TEKNOLOJİ VE İKTİSADİ KALKINMA» ULUSLARARASI SEMİNERİ İSTANBUL'DA YAPILDI

İktisadi Araştırmalar Vakfı, 5-8 Mayıs 1969 tarihlerinde «Teknoloji ve İktisadi Kalkınma» temasını işleyen uluslararası bir seminer düzenledi.

Seminer, İstanbul Belediye Sarayı'nda, Başbakan adına Başbakanlık Müsteşarı Sayın Munis Faik Ozansoy tarafından açıldı. İlgi ile dinlenen bu konuşma, yabancıların da dikkatini çekti. Konuşmada, derin bir vukuf, teknoloji ve teknolojinin gelişmesi ve bunun toplum yaşantısına ve ekonomik gelişmeye etkisi belirtilmiştir. Teknolojinin ve teknolojik gelişmenin çeşitli yönleri ve ilgileri üzerinde durularak mesele bütünüyle ele alınmıştır.

Öğleden sonra Büyük Tarabya Oteli salonlarında seminere devam olunmuş ve Avrupa Toplulukları Komisyonu Başkanı Yardımcısı Dr. Fritz Hellwig, «Teknolojinin Genel Meseleleri» üzerinde bir konuşma yapmıştır. Dr. Hellwing, çeşitli konulara ve ilgilere değinmiş, bu arada teknoloji ve standard sorununa da dokunmuştur. Hellwing'e göre, standartlar, teknik ilerlemenin temel taşıdır ve standartlar tesbit edilmedikçe, tesbit edilen standartlara uyulmadıkça teknik ilerleme söz konusu olamaz. Dr. Hellwing'in konuşmasından sonra söz alanlar, bu kadar geniş bir konu ile ilgili olarak çok çeşitli sorunlar üzerinde konuşmuşlardır.

6 Mayıs sabahı konuşan Prof. Dr. Demir Demirgil, «Teknolojinin İktisadi Meseleleri» üzerinde durmuştur. Demirgil'in konuşması, teknoloji ve ekonomi konusundaki bağları gayet güzel olarak ortaya koymuştur. Ancak, konuya yalnızca, sanayileşmiş ülkelerle sanayileşmemiş ülkeler arasındaki teknoloji transferi açısından bakılmış; sanayileşmiş iki ülke arasındaki transfer konusu bir yana bırakılmış ve transfer sorunları böylece değerlendirilmişti. Demirgil'in Türkiye ile ilgili sözleri üzerinde çok durulmuş, söz alanlar bu konuya özellikle yer vermişlerdir, konuşmalarında.

Aynı gün öğleden sonra ise İngiltere Atom Enerjisi Dairesi Teknik Müşavirlerinden Dr. Davis, «Araştırma ve Teknolojinin Teknik Yönü» ne değinmiş, İstanbul Teknik Üniversitesi Nükleer Enerji Enstitüsü Müdürü Prof. Nejat Aybers de «Dünyada ve Türkiye'de Atom Enerjisinin Barışçı Amaçlarla Kullanılması» konusundaki tebliğini vermiştir. Her iki tebliğ de ilgi ile izlenmiş ve konuşmacılar söz alan-

ların değişik yönlü sorunlarını cevaplandırmışlardır.

7 Mayıs sabah oturumunda, Londra'daki Sinaî Eğitim ve Araştırma Vakfı'ndan Frank Broadway, «Teknoloji Eğitim ve Öğretimi» konusunu ele almıştır. Broadway bu konuda temel bazı sorunlara değinmiş ve daha çok kendi ülkesinden getirdiği örneklerle sorunu aydınlatmıştır. Söz alanlar, bizim sorunlarımızı belirtmişler ve konu ile ilgili görüşlerini ortaya koymuşlardır.

Öğleden sonraki oturumda ise Harvard Üniversitesi İş İdaresi Yüksek Okulu öğretim üyelerinden Doç. Dr. Louis T. Wells Jr. «Teknolojinin Milletlerarası Transfer Araçları» na eğilmiş ve biraz kurumsal seviyede bir konuşma yapmıştır. Wells'e göre, teknolojinin uluslararası transferinde beş araç vardır. Bunlardan birincisi, teknik bilginin, o bilgi sahibi firma tarafından dış ülkede kurulacak bir işletme kanalı ile transferidir. İkincisi; dış ülkede, o ülke hükümetinin kontrolü altında bir yabancı işletme kurulmasıdır. Üçüncü araç lisanslar; dördüncüsü yönetim anlaşmaları ve beşincisi ise uluslararası kurumlarca sağlanan uzmanlardır.

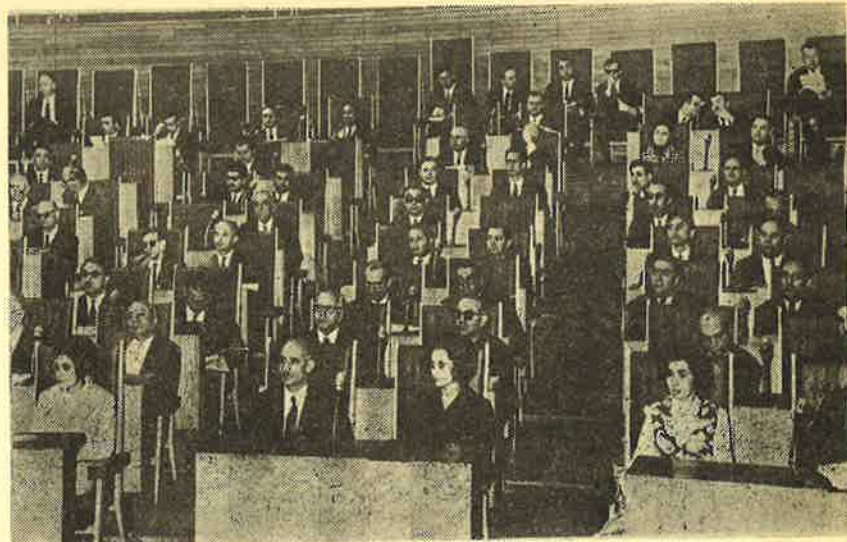
Wells, göçleri, işçi göçlerini, kitap ve dergileri ihmal etmiş bulunmaktadır. Bu arada bulgular (ihtira) ve bunların belgeleri üzerinde de durulmadığı anlaşılmıştır.

8 Mayıs sabah oturumunda konuşan İstanbul Hukuk Fakültesinden Prof. Dr. Reha Poray, «Türkiye'ye Teknoloji Transferi» konusunda, sorunun özelliklerle hukuki yönlerini belirten çok ilginç ve mükemmel bir bildiride bulunmuştur. Poray, konu ile ilgili hukuk belgelerini toplamış, bir dizgeye bağlayarak sunmuştur. Ona göre, Türkiye'ye teknoloji transferi (a) Yabancı yatırımlar yolu ile, (b) Satın alınarak (lisans, teknik bilgi anlaşmaları yapılması, bulgu belgesi satın alınması) ve (c) Teknik bilgi sahibi (uzmanlar) insan gücü ithali yolu ile yapılmaktadır. Poray'ın bu sıralaması yerindedir ve bizim gerçeğimizi yansıtmaktadır. Bu üç yol ile ilgili hukuki belgeler konuşmada incelenmiş (uzmanlarla ilgili 2818, 3293 ve yürürlükten kalktığı halde bir maddesi bugün de fiilen uygulanan 1055 sayılı yasalarla 8.1.1940 tarihli ve 2/12627 sayılı kararname bu arada gözden kaçmamış ve eleştirilmiştir.

Aynı gün öğleden sonra ise kapanış konuşmaları yapılmıştır. The Financial Times'in eski Bilimsel Editörü Cecil L. Boltz seminer konuşmalarının özetini yapmış ve varılan sonuçları belirtmiştir.

Vakıf Başkanı Sayın İnsan Soyak ile Başkan Yardımcısı Sayın Dr. Cihat İren de seminer konusundaki görüşlerini açıklamışlardır.

Seminer, katılanlar için çok yararlı olmuştur.

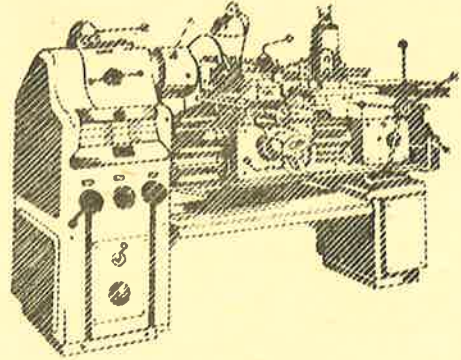

Seminer çalışmalarından genel bir görünüş

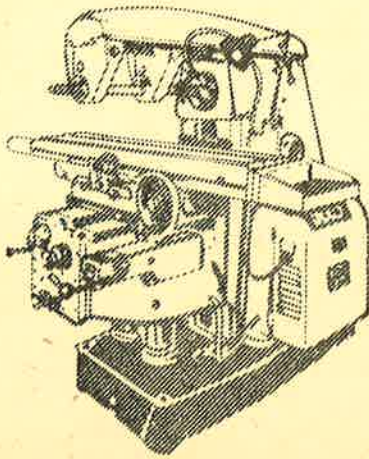
»TECHNOIMPEX«

MACAR TAKIM TEZGÂHLARI

İMALÂT

REVOLVER TORNA - FREZE - OTOMATİK TORNA - ŞAHMERDAN - PUNTASIZ TAŞLAMA

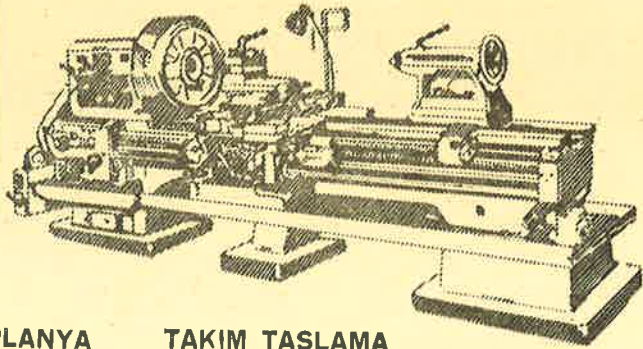
PANTOGRAF FREZE

TAKIM FREZESİ

RADYAL MATKAP

TAŞLAMA

TAMİRAT

TORNA

MATKAP

PLANYA

TAKIM TAŞLAMA

TEZGAHLARDA
EN ÜSTÜN EVSAF
EN MODERN
TİPLER

MÜMESSİLİ

TEKNİKEL

TİCARET ve SANAYİ A. Ş.

Karaköy, Necatibey Caddesi 90/A Tel.: 49 73 10

Telgraf: TEKNİKELİ - İSTANBUL

SATIŞLARDA
EN UYGUN ŞERÂİT
DİREKT İTHALATTA
EN FAZLA KOLAYLIK

Yetiştiricilerimiz, Pamuklarımızda Tipleştirmeyi Yetersiz Buluyor ve Lif Özelliklerini Belirten Standardlarının Yapılmasını İstiyor

Adana Sanayi Odasının 9-10 Mayıs 1969 tarihlerinde düzenlediği toplantıda, memleketimizin önemli ihraç maddelerinden olan pamuklarda tek balya kontrol sisteminin yürürlüğe konulması görüşülmüştür.

Pamukla ilgili resmi ve özel sektörle TSE temsilcisinin de katıldığı bu toplantıda Çukurova ve Ege Bölgeleri Sanayi Odalarının görüşlerini açıklayan raporlarla Ticaret Bakanlığının, Tek Balya Kontrol Sisteminin uygulanmasına esas tutulmak üzere hazırladığı «Çırcır Fabrikaları Tüzüğü Tasarısı» birer birer ele alınmış, ileri sürülen görüşler birleştirilmiş ve Tüzük hükümleri de buna göre düzeltilerek tümü bağdaşır hale konulmuştur.

Pamuklarımızı standardlaştırma zorunluluğunun da ortaya atıldığı ve üzerinde ısrarla durulduğu safhaları okurlarımıza duyurmayı bu açıdan uygun gördük.

Bugün Çukurova Bölgesinde 500.000 ve Ege Bölgesinde 200.000 balya pamuk üretildiği açıklanmıştır. Yerine göre sulamalı ve bazı hallerde kuru olarak yapılan üretimde hektar başına verim ve alınan pamukların özellikleri yönünden tarımda ileri memleketler seviyesi, bazı bölgelerimizde tutulmuş ve hatâ geçilmiştir. Bu yolda büyük çabalar harcanmaktadır.

Tarım Bakanlığının Bölge Pamuk Araştırma Enstitülerinde 12 yıldan beri sürdürülen çalışmaları son safhalarına getirilmiş, bu sayede yurdumuzda yüksek verimle üretilebilecek pamuk çeşitleri, bunların teknik özellikleri ve pamuk üretiminin maliyet yönleri tesbit edilmiştir.

Onun için bugüne kadar renk, parlaklık ve yabancı maddelerine, orijinlerine göre tipleştirilemeyen pamuklarımızda bundan böyle lif özelliklerini de içine alan bir sınıflandırmaya gidilmesi genel bir istek halinde belirmiştir.

Bu yol tutulmakla hem ihraç edilen pamuklarımızın dış piyasalarda gerçek değerlerini bulması sağlanmış, hem son yıllarda uyguladıkları sulama, gübreleme ve teknik bakımdan pamuklarımızın kalitesini iyileştirmiş bulunan Çukurova'lıların çabaları hakkını almış olacaktır. Yine aynı nedenle, yurtdışı pamuk üretimi geliştirilerek en yüksek seviyesine ulaşabilecek ve orada ilkel üretimle bu durumdaki işletmeler tasfiyeye uğriyacaktır.

İki gün süren görüşmelerde :

1 — Çırcırlama ve presleme işlerinin aynı işletme içinde yapılması,

2 — Her işletmenin rantabl olabilmesi için, içinde en az 10 çırcır makinası bulunması.

3 — Her işletmede pamukların sınıflarını ve kalitelerini tayin edebilecek yetenekte ve ortaokulu bitirmiş bir pamuk eksperisi ile çırcır makinaları tize-

rinde bilgi ve görgülü olan, en az ilkokulu bitirmiş bir çırcır ustasının çalıştırılması,

4 — Kütülülerin (çekirdekli pamukların); mahfuz depo ihtiyacı karşılancaya kadar hiç değilse üstleri kapalı yerlerde tutulması ve yağmur sularına karşı koruyucu ek tedbirler alınması,

5 — Pamukların; yağışların ardısıra veya sabahın erken nemli saatlerinde toplanmaması ve tarla pamuğunun ayrı kaplara ve yerlere konulması, çırcırlama ve preslemede de bu gereğe uyulması,

6 — Pamukların lif özelliklerini de belirten standardlarının hazırlanarak sınıflandırmanın buna göre yapılması ve her işletme müessesesinde yardımcı olabilecek küçük çapta birer laboratuvar bulundurulması,

7 — Her pamuk üretim bölgesinin uygun merkezlerinde tam teçhizatlı bir Bölge Laboratuvarı kurulması,

8 — Tek balya kontrol sisteminin uygulanabilmesi için her işletmede yeterli genişlikte depo, sınıflandırma ve denetleme odalarının bulundurulması ve sınıflandırmanın tabii ışık altında yapılması,

9 — İhraç merkezlerinde pamuklarımızı sevkedilinceye kadar iyi bir halde tutacak «Ware - House» lar yapılması,

10 — Pamuk satığımız piyasalarda; yapılacak arbitrajlarda haklarımızı savunacak eksperler istihdam olunması,

11 — İlgili Bakanlıklarca açılacak kurslarda pamuk eksperleri ve çırcır

ustalarının eğitilmesi, bunlardan başarı gösterenlere ehliyet belgesi verilmesi ve bunu alamayanların çalıştırılmaması,

Halen işletme müesseselerinde görevli olanların belgelerinin imtihansız verilmesi,

12 — Bir sezon içinde işletme müesseselerinde yapılan üç kontrolün beşe çıkarılması ve kontrol elemanları sayısının görevlerini en çok üç gün içinde yapabilecek miktara çıkarılması ve bunların TSE'de yetiştirilmesi,

13 — Tek balya sistemini gerçekleştirecek makine, alet ve depoları edinebilmek için Çukurova bölgesinin 130 milyon TL. ve Ege Bölgesinin 49 milyon TL.'ya ihtiyacı vardır.

Verilen raporlarda işletme müesseselerinin; bu yatırımların yarısını kendilerinin ile karşılayabilecekleri bildirilmektedir.

Kalan yarısının da; Sanayi Kalkınma veya Ziraat Bankasının ehven faiz ve uzun vade ile açacağı kredilerle sağlanması ve ilk üç yıl ödeme yapılmaması devletten isteniyor.

Yukarıda sıralanan tedbirler, pamuk yetiştiricileri ile sanayicilerini ve ihraççıları da içine alan yetkili resmi bir organın gözetimi altında uygulandığı takdirde pamuklarımızın kalitelerini geliştirmek suretiyle elde edilecek fiyat farkı sayesinde, yapılacak yatırımlar kısa bir süre içinde amorte edilebilecektir.

Genel bir kanı olarak beliren bu görüş bizim de yürekten dilediğimizdir.

TSE'nin IX. Genel Kurulu Toplandı

(Başararı 16 ncı sayfada)

Cemâl Üner'le Prof. Selâhattin Anık'da yedek üyeliklere seçilmiş oldular.

Gündemin bundan sonraki maddesinde, İş Programı, Bütçe ve Personel Kadrosu'nun görüşülmesi yer alıyordu. Daha önce teşkil olunan özel komisyonun raporu okundu ve yapılan görüşmeler sonunda gerek 1969-70 İş Programı, gerekse Bütçe ve Personel Kadrosu oylanarak kabul edildi.

Dilekler bölümünde söz alan bulunmadığından, Başkan Prof. Dr. Necmi Tanyolaç, Genel Kurul üyelerine olgun bir hava içinde geçen görüşmelerden dolayı teşekkürlerini bildirdi ve Yönetim Kurulu'na başarılar dileyerek toplantıyı kapadı.

TSE Genel Kurulu'nun Sayın Cumhurbaşkanı'na Cevabı Mesajı :

TSE Dokuzuncu Genel Kurul Başkanlık Divanı, Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay'ın gönderdikleri değerli mesajlarına Genel Kurulun şükran duyularını belirten bir cevap sunmuşlardır.

Genel Kurul Çalışmaları Radyo ve Ankara Televizyonunda :

TSE Dokuzuncu Genel Kurul çalış-

maları devam ederken, Türkiye Radyoları aynı gün saat: 13'teki haber bülteninde olaya geniş bir şekilde yer vermiş ve Cumhurbaşkanı'nın gönderdikleri mesaj okunmuştur. Akşam 19.00 haber bülteninden sonraki yorum saati de Genel Kurul vesilesiyle Türk Standardları Enstitüsü'ne ve standardizasyon çalışmalarına ayrılmıştır. Bu yorumun tam metnini diğer sütunlarımızda veriyoruz.

Diğer taraftan, Ankara Televizyonu, 24 Mayıs Cumartesi günü yayınladığı programın Haber bülteninde, TSE Genel Kurulundan bazı sahneler de göstermiştir.

TSE'nin Yeni Yönetim Kurulu Görev Bölümü Yaptı :

Genel Kurul toplantısından sonra yeniden teşekkül etmiş bulunan TSE Yönetim Kurulu şu şekilde görev bölümü yapmıştır:

Başkan : Faruk A. Sinter
Başkan V. : Celâl İmre
Muhasip Ü. : Fasih Atam
Üye : Kâzım Turgay
Üye : Prof. Haldun Gürmen
Üye : Prof. Dr. Tarık G. Somer

SUMMARY OF CONTENTS

PRESIDENT SUNAY'S MESSAGE TO THE TSE'S 9TH GENERAL ASSEMBLY

p. 3

«I hereby transmit my most cordial greetings to the esteemed delegates attending on a larger scale 9th General Assembly of the Turkish Standards Institution, the activities of which I follow with great admiration.

The necessity of entrusting industry with the leading role in the implementation of our development plans and programmes, of acting on the principle of passing from traditional agriculture to technological agriculture and of providing constant control of quality in order to increase the marketability of all our products at home and overseas, augments more and more the importance of standardization.

I recommend that standardization work should be speeded up, that the Turkish Standards Institution, which is in a position to establish in a short time the standards of all commodities and products which are imported and exported, give priority to establishing these standards in compliance with the standards of countries with which we have commercial relations, that this should be supported primarily by our Government and the authorities which are in a position to assist the completion of the Laboratories of the Institution and by public and private institutions, universities and professional schools with a view to increasing the present successful international relations and cooperation.

I hope that the General Assembly's scientific and technical work be taken up in this wide frame and prove successful and fruitful for our country, and extend my best wishes to you all.

CEVDET SUNAY
President of the Republic
of Turkey

VISCOSITY OF INSULATING OILS

p. 5

In connection with TS 623 «Electricity Interrupters and Insulating Oils for Transformers», the Turkish Standard that was accepted by TSE's Technical Council on April, the writer discusses the viscosity of insulating oils.

STANDARD FOR «PLASTICS: DETERMINATION OF THE RESISTANCE OF PLASTICS TO CHEMICAL SUBSTANCES»

p. 6.7

In view of the increasing use of plastics in our daily lives as well as in industry, they constantly become the

subject of a variety of studies. Many raw and industrial products are offered in the market in plastic containers. Because plastics are cheap, resistant to corrosion and unaffected by the products they contain, they are used to a great extent in building of storage space.

However, it is essential to determine the resistance of plastics to chemical substances.

The article continues to discuss the outcome of studies and tests carried out to determine the physical and chemical properties of plastics.

STANDARDS FOR «CONCRETE AGGREGATES» AND «METHODS OF SAMPLING AND TESTING OF CONCRETE AGGREGATES»

p. 8.9

The standards for «Concrete Aggregates» and «Methods of Sampling and Testing of Concrete Aggregates», which were drafted by TSE's Construction Preparatory Group were accepted by the Technical Council.

Lack of these standards, until now has caused serious difficulties in the construction sector. The standards are expected to solve a great portion of the problems of the sector.

The standard for Concrete Aggregates covers natural aggregates as well as crushed stone. Light weight aggregates used in light weight concretes are excluded from the standard.

The article continues to give technical information about the various parts of the standards.

TURKISH STANDARDS CATALOGUE FOR 1969 PUBLISHED

p. 13

The new Turkish Standards Catalogue 1969, prepared as of April 30, the end of the working period of TSE has been published and began to be distributed.

The catalogue, containing also a list in English according to UDC groupings will be distributed to the ISO and IEC members soon.

THE 9TH GENERAL ASSEMBLY OF TSE

p. 15.16

The 9th General Assembly of the Turkish Standards Institution was held on 23 May 1969 with the participation of a distinguished group of guests and General Assembly members from all parts of Turkey.

After TSE President Faruk A. Sünter delivered his opening speech, elections were held to appoint the Chairman and Assistant Chairmen of the Assembly.

Prof. Necmi Tanyolaç, the elected Chairman thanked the Assembly for their confidence. Thereafter the message sent to the General Assembly by President Cevdet Sunay, the full text of which is given on page 3, was read and heartily applauded by the delegates.

Next, in conformity with the agenda, two ad hoc committees were elected to study the proposals concerning legislation and the 1969-1970 budget and staff cadres.

In his speech on the Activity Report, President Sünter summarized standards work in the last period. He further pointed out the importance for TSE of the ISO 8th General Assembly to be held in Ankara in 1970, and gave information about the preparations undertaken for the said event. Mr. Sünter also explained the activities of TSE in the fields of foreign relations, laboratories, publications and information.

Delegates then discussed the Activity Report and asked certain questions and expressed their appreciation the good work done by TSE, and made suggestions.

After this, the Financial Report and the Report of the Auditors were approved and accepted.

This was followed by elections to fill the vacancy in the chairmanship of the TSE Laboratories Preparatory Group, and Prof. Tarık Somer was elected as Chairman. Elections were also held to fill vacancies in the TSE Technical Council.

In the ATATÜRK'S Mausoleum :

During the intermission after morning session, a group visited ATATÜRK'S Mausoleum and laid TSE's wreath on his tomb.

Mr. Sünter replied to the criticisms and suggestions and explained the reasons why certain points of the work programme could not be fulfilled. He further gave information about new standards being prepared for important products of Turkey.

Afternoon Session :

In the afternoon session, the Turkish Atomic Energy Commission was proposed to be a member of TSE General Assembly and this proposal was accepted.

Elections were also held for two memberships on the Board of Governors as of the governors had completed their third year on the Board. Prof. Tarık Somer and Prof. Haldun Gürmen receiving the highest votes became members of the Board of Governors.

At this time the report of the committee which had studied legislative proposals was distributed to the Assembly and recommendations revising the regulation for TSE's Organs and the Personnel Regulations were discussed and accepted.

The last item on the Agenda was the Work Programme, the Budget and the Staff Cadres. They were all approved by the General Assembly.

At the termination of the Assembly, Chairman Prof. Tanyolaç made a closing speech and thanked the delegates for their cooperation and wished the new Board of Governors success for the coming term.

9th General Assembly Broadcast Over the Radio and Television :

The day the 9th General Assembly of TSE was held, Turkish Radio and Television Broadcasting Systems devoted extensive space to the event. The commentary on TSE's activities and the development of standardization work in Turkey created great interest.

On the other hand, The Ankara Television System in the daily news hour showed the General Assembly in action, on the evening of May 24.

TSE's New Board of Governors Held Its First Meeting :

TSE's Board of Governors with two new members, at its first meeting reelected Faruk A. Sünter as TSE's President. The Board of Governors continuing as before has Mr. Celâl İmre as Vice-President, Mr. Fasih Açam as Treasurer, Prof. Haldun Gürmen, Prof. Tarık Somer and Mr. Kâzım Turgay as members.

TSE'S ACTIVITIES REPORT

p. 21-29

On pages 21-29 the summary of the Activity Report of TSE for the 1968-1969 period and the list of the names of the representatives of member institutions and organizations are given.

NEW DEVELOPMENTS IN HARMONIZATION OF INTERNATIONAL STANDARDIZATION ACTIVITIES

p. 30-31

Our readers will remember that TSE's President Faruk A. Sünter, has on many previous occasions pointed out the necessity of harmonizing the standardization work carried out by different international organizations, in order to eliminate the duplications between the standards made by them.

After becoming the ISO's President, Mr. Sünter defended this view on an international scale and results of his efforts in this respect have begun to be obtained.

The article describes the cooperation attempts that has been initiated by the ISO with ECE on international standardization of agricultural food products, container transport and foreign trade documents. ISO has also established relations with the Codex Alimentarius Commission, International Hydrological Decade, and the Universal Postal Union.

NEW CORRESPONDENT MEMBER OF ISO

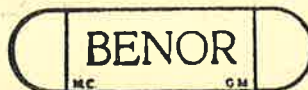
p. 31

The Standards Department of the Ministry of Commerce and Industry of Ethiopia became a correspondent member of ISO.

With the addition of Ethiopia, the number of correspondent members of ISO increased to 9.

50TH ANNIVERSARY OF STANDARDIZATION IN BELGIUM

p. 31

The Belgian Standards Institute (IBN) will on June 5 celebrate the 50th year of standardization in Belgium.

At the ceremonies, Prince Albert will represent the King and M. L. Armand, the President of AFNOR will give a speech.

ISO's President Faruk A. Sünter is invited as the guest of honour.

On the occasion of Mr. Sünter's visit to Belgium, the Netherlands Standards Institute (NNI) invited him to visit Holland officially.

Mr. Sünter accepted the invitation and will visit NNI for two days.

STANDARDS AND COPYRIGHT

p. 33

As is known, copyright has many aspects embracing financial, moral and printing rights and royalties. Accordingly, the moment a piece of work is created, the above mentioned rights are born. There are countries which regard these rights as valid only after the copyright is registered. In Turkey, however, the practice is different. The Law covering «Works of the Mind and Art» defines a «work» as the product of mind or art that the characteristics of the creator and stipulates that the proprietor of a piece of work is its creator and that unless the contrary is laid down in the service agreement, the proprietors of pieces of work or inventions that are produced by workers or employees are their employers or authorities.

According to Statute 132 pertaining to the founding of the Turkish Standards Institution, TSE is solely responsible for making and promulgating standards in Turkey. TSE possesses a further privilege. Only the standards made by TSE can become «Turkish Standards» and placed into compulsory enforcement by the Council of Ministers.

The standards prepared by TSE cannot be omitted from the scope of the above-mentioned Law of Works of the Mind Art, as standards are products of the mind that carry the characteristics of TSE, as understood by that Law. Consequently, all financial rights such as reproduction and publication belong solely to TSE. If this right of TSE is violated in any way, the Law provides TSE with the means to prosecute the offenders.

SEMINAR ON TECHNOLOGY AND ECONOMIC DEVELOPMENT

p. 35

The Economic Research Fund arranged a seminar on 5-8 May 1969 on the theme «Technology and Economic Development».

The opening speech was delivered by the Undersecretary of the Prime Minister's Office. The speech was heard with great interest by the audience which included foreign guests.

In the afternoon session, Dr. Fritz Hellwig, Deputy Chairman of the Commission of European Communities, discussed «General Problems of Technology». Among other things, Dr. Hellwig stressed the relation between

technology and standardization and stated that standards were the foundation stones of technical progress and that unless standards were established and observed, technical progress could not be realized.

On the morning of May 6, Prof. Demir Demirgil dealt with «Economic Problems of Technology».

In the afternoon session on the same day, Dr. M. Davis, a technical counsellor of the Atomic Energy Department of the United Kingdom discussed «Research and Technical Aspects of Technology». This was followed by Prof. Nejat Aybers, Director of the Institute of Nuclear Energy of Istanbul Technical University who read a paper on «Use of Atomic Energy for Peaceful Purposes in Turkey and in the World».

On May 7, in the morning session, Frank Broadway from the Industrial Training and Research Fund in London, discussed «Training and Teaching of Technology».

In the afternoon on the same day Dr. Louis T. Wells, Jr., Associate Professor at the Harvard Business School, dealt with «Means of International Transfer of Technology».

On May 8, Prof. Reha Poroy of the Faculty of Law of Istanbul University discussed «Transfer of Technology in Turkey».

The closing speeches of the seminar were given in the afternoon session of the same day and Cecil L. Blotz, Scientific Editor of The Financial Times summed up the ideas put forward and the conclusions arrived at the seminar.

ADANA MEETING ON TURKISH COTTON

p. 37

At a meeting held on 9-10 May 1969 in Adana by the Adana Chamber of Industry, the placing into enforcement of a single bale control system was discussed.

At the meeting, which was attended by the representatives of the public and private sectors and TSE, the Draft Regulation for Carding Factories which was prepared by the Ministry of Commerce taking the single bale control system as basis, was studied in detail and revised.

Arrival at an agreement on such an important issue is expected to be favourable economically and socially.

At the meeting the necessity of standardizing our cotton was emphasized.

Turkey's present cotton production is 500,000 bales in the Çukurova region and 200,000 bales in the Aegean region. In regard to the yield per hectare and the properties of our cotton, Turkey has attained and even exceeded the level of the developed countries.

It is now generally desired that our cotton also be classified according to the characteristics of fibre. This will no doubt ensure that the value of our cotton will be recognized in foreign markets and encourage our growers to improve the quality of our cotton.